

BESZÁMOLÓ

**a Pálos Károly Szociális Szolgáltató
Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
2023. évi munkájáról**

A szociálpolitika a fejlődés tudománya, s kizár a maga köréből minden konzervativizmust. A szükségletek alakulásával, fejlődésével együtt halad, és tevékenysége az ezek által támasztott követelményekhez képest alakul. Csak így teljesítheti az elébe szabott feladatait.”

/Dr. Hilscher Rezső/

TARTALOMJEGYZÉK

I. Az intézmény bemutatása	5.
1. Szolgáltatások	5.
2. Szolgáltatási egységek, telephelyek	6.
3. Az intézmény alaptevékenységeit meghatározó jogszabályok	7.
4. Az intézmény működését meghatározó belső szabályzatok	9.
II. Az intézmény gazdálkodása	11.
1. Bevételek	13.
1.1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről	13.
1.2. Működési célú átvett pénzeszközök	13.
1.3. Intézményi működési bevételek	13.
2. Kiadások	15.
2.1. Személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok	15.
2.2. Dologi kiadások	16.
2.3. Felhalmozási kiadások	19.
2.4. Felújítási kiadások	19.
2.5. Beruházási kiadások	20.
III. A működés személyi és tárgyi feltételei	22.
1. A munkavállalók érdekében megtett intézkedések	24.
2. Energiatakarékossággal kapcsolatban megtett intézkedések	26.
IV. A szakmai tevékenység bemutatása	28.
1. Étkeztetés	28.
2. Házi segítségnyújtás	35.
3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	40.
4. Idősek nappali ellátása	43.
5. Demens személyek nappali ellátása	48.
6. Intézményi csoport	53.
7. A szociális munkatárs tevékenysége	55.
8. Család- és gyermekjóléti szolgálat	58.
9. Család- és gyermekjóléti központ	72.
10. Gyermekek átmeneti gondozása	108.
11. Élelmiszerbank	117.

I. Az intézmény bemutatása

1. Szolgáltatások

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a 2023. évben az alábbi kötelező feladatokat látta el:

Szombathely Város közigazgatási területén:

1. étkeztetés
2. házi segítségnyújtás
3. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
4. idősek nappali ellátása (idősek klubjai)
5. család- és gyermekjóléti szolgáltatás
  - a.) család- és gyermekjóléti szolgálatok
    - klasszikus szociális segítő munka,
    - adósságkezelési szolgáltatás,
    - lakbér és TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkezők segítése,
    - krízises átmeneti lakáshasználókkal történő segítő munka,
    - észlelő- és jelzőrendszer működtetése
  - b.) család- és gyermekjóléti központ
    - hatósági intézkedéssel érintett családokkal folytatott szociális segítő munka,
    - veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása,
    - család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása,
    - pszichológiai tanácsadás,
    - jogi tanácsadás,
    - egyéni, pár- és családterápia,
    - utcai és lakótelepi szociális munka,
    - kórházi szociális munka,
    - kapcsolatügyelet,
    - óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység,
    - szociális diagnózis készítése,
    - fogyatékosügyei tanácsadás,
    - készenléti szolgálat

6. gyermekek átmeneti elhelyezése (Családok Átmeneti Otthona, helyettes szülői hálózat)

SZMJV Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződések alapján közös önkormányzati hivatalok és települések közigazgatási területére kiterjedően:

1. család- és gyermekjóléti szolgáltatás: klasszikus szociális segítő munka
2. házi segítségnyújtás
3. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Szombathelyi járás: család- és gyermekjóléti központ valamennyi szolgáltatása.

Vas vármegye: fogyatékosügyei tanácsadás.

A kötelező szakmai munkavégzésen túl 2023-ban ellátott feladatok:

1. A Jászai Mari utcai telephelyen lévő közösségi térben képviselői fogadóórák kerültek biztosításra.
2. 2022 márciusától ügyintézésben és étkeztetésben történt segítségnyújtás az Ukrajnából menekült családok számára.
3. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően biztosításra kerültek a személyi feltételek és programok szervezésére került sor a nyári napközis tábor résztvevőinek.
4. Az intézmény 3 fő mentorral segítette a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program támogottjait.
5. Az intézmény 9 telephelyén LED-izzócsere regisztrációs pont működött, melyhez a személyi és tárgyi feltételek teljes körűen biztosítottak voltak.
2023. december 31-ig összesen 299 fő számára nyújtottak a munkatársak segítséget.
6. Az intézmény 5 telephelyén Gondosóra regisztrációs pont működött, melyhez a személyi és tárgyi feltételek teljes körűen biztosítottak voltak.
2023. december 31-ig összesen 157 fő számára nyújtottak a munkatársak segítséget.

2. Szolgáltatási egységek, telephelyek

Az intézmény által biztosított szolgáltatások egy intézményi központtal 10 telephelyen kerülnek megszervezésre az alábbiak szerint:

- Intézményi Központ
9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 4.
- I. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Szöllősi sétány 36.
- II. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Domonkos u. 5.
- III. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Karmelita u. 2/C.
- IV. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Gagarin u. 24.
- V. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Kodály Zoltán u. 4.
- VI. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Jászai Mari u. 4.
- VII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Váci Mihály u. 1-3.
- VIII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Paragvári u. 86.
- IX. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Pozsony u. 47.
- X. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Barátság u. 22.

3. Az intézmény alaptevékenységeit meghatározó jogszabályok

- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról

- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz szükséges bizonyítékokról
- 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 235/1997.(XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 36/2007. (XII.22.) SzMM rendelet a gondozási szükséglet vizsgálatáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/1993. (IV.1.) rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások térítési díjáról
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2010. (XII. 01.) rendelete a lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az önkormányzat által a lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 8/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a települési támogatás keretében nyújtott ellátások és a szociális szolgáltatások helyi szabályozásáról.

4. Az intézmény működését meghatározó belső szabályzatok

A/ Kötelező belső szabályzatok

Szakmai célkitűzések

Szakmai program

Tevékenységhez, működéshez kapcsolódó általános szabályozások

Alapító Okirat

Szervezeti és működési szabályzat

Házirendek

- III., IV., VII., IX., X. sz. Szakmai Egység Idősek Klubja;

- VIII. sz. Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthona

Érdek-képviselői fórum működésének szabályzata a Családok Átmeneti Otthonában

Munkavédelmi szabályzat

Tűzvédelmi szabályzat

Pályáztatási szabályzat

Tevékenység pénzügyi-számviteli szabályozása

Számviteli politika

Számlarend

Vagyonvédelmi szabályzat

Pénzkezelési szabályzat

Leltározási és leltárkészítési szabályzat

Eszközök és források értékelési szabályzata

Felesleges vagyontárgyak hasznosításának és az eszközök selejtezésének szabályzata

Bizonylati szabályzat

Önköltség számítási szabályzat

Anyag- és eszközgazdálkodási szabályzat

Az Áht. végrehajtási rendelete alapján kötelező szabályzatok

Kötelezettségvállalás szabályzata

Ügyrend az intézmény gazdálkodással összefüggő feladataira

Versenyeztetések és beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend szabályzata

A belföldi kiküldetések elrendelésével és lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos szabályzat

Külföldi kiküldetések elrendelésével és lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos szabályzat

Készletgazdálkodási szabályzat

Szabályzat a reprezentációs kiadások teljesítéséről és elszámolásáról

Gépjármű üzemeltetési szabályzat

A vezetékes és rádiótelefonok használatának rendjéről szóló szabályzat

Étkeztetési szabályzat

A munkavállalókkal kapcsolatos szabályozások

Közalkalmazotti szabályzat

Humánerőforrás-gazdálkodás szabályzat

Munkáltatói szabályzat

Teljesítményértékelési szabályzat

Cafeteria szabályzat

Esélyegyenlőségi terv

Belső kontroll és belső ellenőrzéshez kapcsolódó szabályok

Belső ellenőrzési kézikönyv

Belső kontroll kézikönyv

Integrált kockázatkezelési szabályzat

A szervezeti integritást sértő események kezelésének szabályzata

Belső szabályzatok kezelési rendje

Speciális feladatellátáshoz, tevékenységhez kapcsolódó szabályozások

Közbeszerzési szabályzat

Kommunikációhoz, informatikához és adatvédelemhez kapcsolódó szabályzatok

Kommunikációs és információs rendszer szabályzata

Informatikai biztonsági szabályzat

Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat

Adatkezelési szabályzat elektronikus megfigyelőrendszer működtetésére

Közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának szabályzata

Iratkezelési szabályzat

Adatvédelmi incidenskezelési szabályzat

B/ Központilag nem kötelező, de helyileg szabályozandó területek

Tevékenységhez, működéshez kapcsolódó általános szabályozások

Higiéniiai szabályzat

Biológiai kockázatelemzés, - értékelés

Legionella által okozott fertőzési kockázatot jelentő közegekre vonatkozó kockázatbecslés, kezelés

Bélyegző kezelési szabályzat

Kulcskezelési szabályzat

Hőségterv

Panaszkezelési szabályzat

A munkavállalókkal kapcsolatos szabályozások

Vagyonnyilatkozati szabályzat

Gyakornoki szabályzat

Ellenőrzéshez kapcsolódó szabályozások

Ajándékok, egyéb előnyök elfogadásának szabályzata

Speciális feladatellátáshoz, tevékenységhez kapcsolódó szabályozások

Pályázati szabályzat

II. Az intézmény gazdálkodása

Az intézmény működésének, a nyújtott szolgáltatások biztosításának forrásai, a bevételi előirányzat elemei:

- a fenntartó által biztosított működési célú támogatás,
- személyi térítési díjakból származó bevételek,
- egyéb működési bevételek,
- pályázati forrásból eredő bevételek,
- egyéb átvett pénzeszközök.

A működés kiadási oldalának előirányzatai:

- személyi juttatások,
- munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó,
- dologi kiadások,
- beruházások,
- felújítások.

2023. év	Költségvetés előirányzatai e Ft	Beszámoló előirányzatai e Ft
Bevételek:	1.286.664	1.674.614
• Intézményi működési bevételek	112.207	199.033
• Működési célú támogatások	0	4.439
• Működési célú átvett pénzeszközök	0	50
• Maradvány igénybevétele	0	2.300
• Irányító szervi támogatás	1.174.457	1.468.792
Kiadások:	1.286.664	1.674.614
• Személyi juttatások ebből: maradvány igénybevétele működési célú támogatás szociális ágazati összevont pótlék Bérfejlesztés (2023.05.01-től)	687.923	904.978 (5.913) (3.514) (182.065) (45.563)
• Munkaadókat terhelő járulékok ebből: maradvány igénybevétele működési célú támogatás szociális ágazati összevont pótlék Bérfejlesztés (2023.05.01-től)	111.189	127.860 (645) (425) (22.678) (5.923)
• Dologi kiadások ebből: maradvány igénybevétele működési célú támogatás bevétele működési többletbevétel int. fin. többlet igény (vásárolt élelmezés szünidei gyermekétkeztetés, ukrán menekültek étkeztetése) Előirányzat átcsoportosítás beruházásra Személyi juttatások előirányzatából történő átcsoportosítás	487.552	556.136 (4.610) (550) (36.312) (28.638) (-7.526) (6.000)

<ul style="list-style-type: none"> • Beruházások 	0	16.226
ebből: működési többletbevétel		(9.424)
Dologi kiadások átcsoportosítása		(6.702)
Beruházási kiadásokra átcsoportosítás		(-500)
int. fin (polgármesteri ajándékozás)		(600)
<ul style="list-style-type: none"> • Felújítások 	0	69.414
ebből: működési többletbevétel		(41.090)
Személyi kiadásokból, Munkaadókat terhelő kiadásokból, Dologi és Beruházási kiadásokból átcsoportosítás		(28.324)

1. Bevételek

1.1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről

- „Nyári diákmunka program” keretében kapott támogatás: **249 e Ft**,
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátásához nyújtott alap- és teljesítmény támogatás: **4.190 e Ft**.

1.2. Működési célú átvett pénzeszközök

Horváth Soma alpolgármester, önkormányzati képviselő **50 e Ft** összegű egyéni felajánlása a Váci Mihály utcai Idősek Klubja részére, melyből tárgyi eszköz (média box) vásárlása történt.

1.3. Intézményi működési bevételek

Az intézmény működési bevételének eredeti előirányzatát az intézményi ellátási díjak és a hozzá kapcsolódó általános forgalmi adó bevételek, ill. bérleti díjbevételek teszik ki **112.207 e Ft** összegben.

A 2023. évi teljesítés alapján a **működési bevételek módosított előirányzata** az eredeti előirányzathoz képest **86.826 e Ft** növekedést mutat, mely az alábbi bevételekből tevődik össze:

1. A feladat-ellátási megállapodás alapján végzett házi segítségnyújtási, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtási szolgáltatásból származó többletbevételből **4.765 e Ft** összegben.

2. Bérbeadásból származó többletbevételek: **(2.778 e Ft)**.

➤ Szöllősi stny. 36 szám alatti épületében a konferenciaterem - Reguly Antal Általános Iskolának történő - bérbeadásából származó bevételének a költségvetésben tervezett összege 2.991 e Ft volt, ezzel szemben a tényleges bevétel *2.478 e Ft-tal több*, azaz 5.469 e Ft.

➤ Jászai M. u. 4. szám alatti épület ingyenes használói által fizetett rezsi költségének bevétele *300 e Ft*.

- Az államháztartáson kívülre továbbszámlázott szolgáltatásokból - telefondíj továbbszámlázása - **(50 e Ft)**.

- Az intézmény tervezett működési bevételeinek legnagyobb hányadát az ellátási díjak és azok Áfa bevételei jelentik.

Az intézmény alaptevékenysége keretében nyújtott szolgáltatások közül az **étkeztetési szolgáltatás igénybevétele esetében jelentős növekedés volt tapasztalható.**

A 2023. évi költségvetés összeállítása során az említett változások figyelembevételével történt a bevételek tervezése.

Az ellátási díjak, ill. az Áfa bevételek soron a vártnál több bevétellel számolhatott az intézmény.

A 2023. évi teljesítési adatok a tervezéshez képest az ellátási díjak tekintetében jelentős, **29.636 e Ft-os többletbevételt** eredményeztek, melynek okai az alábbiak:

➤ Az intézmény által nyújtott összes szolgáltatás iránt megnövekedett igénybevétel volt jellemző a 2023. évben, ezen belül is a szociális étkeztetésből származó bevételek növekedtek legnagyobb mértékben.

➤ A 117/2023. (III.7.) sz. Kgy. sz. határozat alapján 2023. május 01. napjától az intézményi térítési díjak emelkedtek, mely emelkedés hatására a személyi térítési díjak is növekedtek.

A térítési díjakat a szolgáltatás teljesítését követően, utólag fizetik az ellátottak, ezért az emelkedés a 2023. évben 7 hónapot érintett. Az intézménynek a

tervezetthez képest többletbevétele keletkezett, ami tovább növelte a működési bevételeket.

- Az étkeztetési szolgáltatások iránt megnövekedett igények a kiszámlázott általános forgalmi adó bevételeit is növelték. Az Áfa bevételek növekedése az eredeti előirányzathoz képest **(6.908 e Ft)**.
- 3. Áfa-visszatérítésből származó bevételből **(42.550 e Ft)**.
- 4. Biztosító által fizetett kártérítésből **(89 e Ft)**.
- 5. Casco bónusz visszatérítésből, kerekítési különbözetből **(50 e Ft)**.

2. Kiadások

2.1. Személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok

Az intézmény költségvetésének 62%-át a személyi juttatások, és az ehhez kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok teszik ki.

Az intézmény létszámkerete az előző évhez képest 8 fővel csökkent az Időskorúak Gondozóházának 2022. december 31-én történt megszüntetése miatt.

A 2023. évi költségvetésben az engedélyezett (8 órás foglalkoztatásra átszámított) nyitó létszám 182 fő volt. Év közben a részmunkaidős karbantartó munkakört az intézmény fenntartói engedéllyel teljes munkaidősre módosította, így az engedélyezett záró létszám 183 fő lett.

A **személyi juttatások és járulékok** tekintetében 2023. évben az intézménynek bérmegetakarítása volt, mely a betegségek miatt és a gyermekgondozás miatt igényelt fizetés nélküli szabadságokból, továbbá az átmenetileg üres álláshelyekből képződött. Azon munkavállalók, akik az üres álláshelyek miatti és egyéb, a munkaköri leírásukban felsoroltakon felüli többletfeladatot (pl.: nyári gyermekétkeztetés és az ukrán menekültek étkeztetésével kapcsolatos többletfeladatok, kistérségi gondozási feladatok szervezéséhez kapcsolódó többletfeladatok, tartós távollévők miatti többletfeladatok, új szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos többletfeladatok, az intézményi takarékosági program végrehajtásához kapcsolódó többletfeladatok stb.) láttak el, ellentételezéseként kereset-kiegészítésben részesültek.

Tervezésre került a költségvetésben ruházati költségtérítés (3.750 e Ft) és járuléka.

A bérmegetakarítás terhére fenntartói engedéllyel a keretösszeg kiegészítésre került, így a munkavállalók október hónapban 75.000 Ft/fő bruttó összegű juttatásban részesülhettek, mely 11.552 e Ft és 1.424 e Ft járulék kifizetését jelentette.

2023. november hónapban a bérmegetakarítás terhére szintén fenntartói engedéllyel 100.000 Ft/fő összegű cafeteria juttatás kifizetésére került sor, melynek összege 15.403 e Ft és 4.313 e Ft járulék volt.

Nyári diákmunka

2023. július hónapban a „Nyári diákmunka” program keretében 2 fő foglalkoztatására került sor.

A munkavégzésre a saját dolgozók 16-20 év közötti, tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermekei jelentkezhetnek.

A diákok a 2-4 hetes munkavégzésük során tapasztalatot szerezhettek munkahelyi környezetben. Lehetőséget kaptak arra, hogy megismerjék a munkahelyi elvárásokat. Kézbetétési és egyszerű karbantartási feladatokat végeztek, továbbá segítséget nyújtottak az idősek klubjában tartott programokon lebonyolításában.

2.2. Dologi kiadások

A tárgyévi **költségvetés dologi kiadásainak összege 487.552 e Ft volt**, mely a 2022. évi terv adatok figyelembevételével került megtervezésre.

A 2023. évi költségvetésben a dologi kiadások 63,07%-a, (bruttó 307.516 e Ft) a szociális étkeztetés biztosításához szükséges vásárolt élelmezés és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások költségeinek fedezésére szolgált.

A közüzemi díjakra a dologi kiadások 18,14%-a, azaz bruttó 88.416 e Ft került megtervezésre.

Így az intézmény működéséhez szükséges kiadásokra (szakmai, ill. üzemeltetési kiadásokra) a tervezhető dologi kiadások 18,79%-a (91.620 e Ft) maradt.

A 2023 évi költségvetés összeállítása során valószínűsíthető volt, hogy a 91.620 e Ft tervezett összeg nem fedezi az intézmény szakmai és üzemeltetési kiadásait.

A működési többletbevételek – szolgáltatások bevételei – biztosítottak forrást a 2023. évi költségvetésben alultervezett dologi kiadások teljesíthetőségére, ill. a működéshez elengedhetetlenül szükséges tárgyi eszközök vásárlására.

Az ellátási díjakon mutatkozó bevételi többletet - ami az étkezési szolgáltatásból származott - a kiadási oldalon a vásárolt élelmezés többletkiadásainak finanszírozására fordította az intézmény.

A főbb dologi kiadások:

- Az **üzemeltetési anyagokra** tervezett összeg a 2022. évi teljesített kiadások alapján történt. Itt tervezhetők az irodaszerek, a hajtó-kenőanyagok, a munka- és védőruházat és a tisztító-, ill. fertőtlenítőszer.
- A **közüzemi díjakra** bruttó 88.416 e Ft volt tervezhető, melyből felhasználásra került bruttó 44.953 e Ft, a maradvány bruttó 43.463 e Ft a 2023. évi maradvány elszámolás során elvonásra kerül. A tervezetthez képest az alulteljesítés a gázenergia és a villamos energia tekintetében történt.

Okai a következők voltak:

- A költségvetés tervezésekor a gázenergia ára nettó 986 Ft-on volt tervezhető, ezzel szemben a tényleges ára átlagosan 354 Ft körül alakult. A közbeszerzési eljárás keretében kötött szerződést havi tőzsdei indexált egységár alapján kötötte meg az intézmény, mely folyamatos csökkenést mutatott a tárgyévben.
  - Az energiaválság miatt hozott takarékosági intézkedések a felhasznált energia mennyiségi csökkenését eredményezték, ami tovább növelte a megtakarításokat, mely bruttó 34.430 e Ft.
  - A villamos energia esetében a Családok Átmeneti Otthona a tárgyévben nem került ki a lakossági fogyasztási körből a szolgáltatók elhúzódo ügyintézése miatt, ezért a tervezett nettó 240 Ft/KWh helyett 35 Ft/KWh került leszámlázásra, közel bruttó 6.246 e Ft megtakarítást eredményezve.
  - A távhőszolgáltatás, ill. a víz- és csatorna szolgáltatás díján további bruttó 2.787 e Ft megtakarítás keletkezett.
- A **vásárolt élelmezés** az intézmény kötelezően ellátandó feladatai közül a legköltségesebb, hiszen bruttó összege a dologi kiadások 60%-át teszi ki. A 2023. évi kiadások tervezése - adagszámban, valamint nyersanyag- és a rezsi költség tekintetében - a 2022. évi tényleges adatok, ill. az utolsó két hónapban jelentősen megemelkedett adagszámok figyelembevételével került megtervezésre.

Ennek ellenére a **2023. évi tényleges adagszámok a tervezetthez képest 20.421 adag növekedést mutatnak, mely 36.966 e Ft nettó kiadást jelent.**

A 117/2023. (III.30.) Kgy. számú határozat alapján 2023. május 1. napjától 15%-kal emelkedett a nyersanyagköltség, melyre nettó 15.748 e Ft többlettámogatást kapott az intézmény.

A működési bevételeken (a befizetett térítési díjakon és az Áfa bevételeken) mutatkozó többletbevételéből saját hatáskörben további nettó 21.218 e Ft összegű előirányzat-módosítás vált szükségessé a megnövekedett igénybevétel miatti kiadások fedezésére.

- A **karbantartási, kisjavítási szolgáltatás**ra tervezhető 6.500 e Ft-tal szemben a teljesítés 8.120 e Ft, a különbözet 1.620 e Ft.

Itt jelentkeznek az épületekkel, gépekkel és az elavult gépkocsiállománnyal kapcsolatos javítási kiadások. Az intézmény szakmai egységeiben több karbantartást igénylő munkálatot kellett elvégezni az év folyamán (CSÁO lakásfestések, villany, víz és csatorna, valamint a Domonkos u. 5., Szöllősi stny. 36. szám alatti épületben a gázkazán javítási munkái, a Váci M. utcai Idősek Klubjában az automata bejárati ajtó javítása, stb.).

- A **szakmai tevékenységet segítő szolgáltatásokra** tervezhető kiadások: jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, kötelező orvosi szolgáltatások, pszichológus, szupervízor biztosítása, étel házhozszállítás, stb.

A 2023. évi kiadások a szerződésekből adódó kötelezettségek alapján kerültek megtervezésre.

A vásárolt élelmezéshez kapcsolódó szolgáltatások ezen a soron kerülnek tervezésre.

A terv- és tényadatok különbözete 5.485 e Ft, ebből a házhozszállítással biztosított étkeztetési szolgáltatás iránt megnövekedett igények, valamint a jelzőkészülékek bevizsgálási költségei és az akkumulátorcserék 3.163 e Ft-tal növelték meg a soron tervezett kiadásokat.

- Az **egyéb szolgáltatás** kiadásaira tervezett 11.676 e Ft-tal szemben a teljesítés 14.377 e Ft lett. Oka: a SZOVA Zrt. által kiszámlázott, elmaradt 2020. évi közös költségek a Karmelita 2/C. és a Paragvári u. 86. számú épületek tekintetében.
- **Kiküldetések kiadásainak** terv- és tényadatának különbözete 1.900 e Ft.

Itt kerülnek megtervezésre a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozónők munkájának ellátásához szükséges személygépkocsik használatának költségei.

A költségvetési soron a megnövekedett igénybevétel miatt jelentős többletkiadás mutatkozott.

- Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó soron a terv- és tényadatok különbözetét a fent említett kiadások indokolják.

2.3. Felhalmozási kiadások

Az intézmény költségvetésében tárgyi eszközök beszerzésére, felújítás tervezésére a korábbi évekhez hasonlóan nem nyílt lehetőség.

Az egyes telephelyek felújítása, az elhasználódott tárgyi eszközök beszerzése, valamint a szükségessé váló felújítások jellemzően a tárgyévi működési többletbevételekből tudtak megvalósulni.

Az előző évek gyakorlatának megfelelően az intézmény a 2022. évi maradvány felhasználását felújítási célokra szeretne volna fordítani, azonban az önkormányzati költségvetés helyzetére való tekintettel a felújítási célok megvalósítása nem volt lehetséges, így a 2022. évi szabad maradvány, mely 22.216 e Ft volt, elvonásra került. Az összesen 1 központi és 10 telephelyen levő ingatlanok felújítására, jármű felújításra, valamint a működéshez szükséges eszközök beszerzésére a tárgyévben csak korlátozottan volt lehetőség.

A kiadások forrásait a működési többletbevételek biztosították.

2.4. Felújítási kiadások

<i>Épület felújítások:</i>	Ft
Családok Átmeneti Otthonában 1 lakás teljes felújítása, valamint 2 lakásban az elektromos hálózat felújítása	3.575.520
Pozsony utcai klubban termosztatikus radiátorszelepek cseréje a gazdaságosabb működtetésük miatt	837.438
Felújítások összesen:	4.412.958

2.5. Beruházási kiadások

Beruházási kiadások:	Ft
Tárgyi eszköz program fejlesztése (költségek analitikája, szociális ellátotti nyilvántartások, szociális ellátottak központi nyilvántartása, beérkező számlák elektronikus iktatása program)	419.100
Informatikai eszközök beszerzése (12 db számítógép, 4 db mobiltelefon)	4.463.621
Egyéb gépek, berendezések beszerzése (riasztórendszer Pozsony utcai klub, klímaberendezés Jászai és központ részére, konyhabútor Családok Átmeneti Otthona részére)	3.378.618
1 éven túli, 200 e Ft alatti informatikai eszközök beszerzése (pl.: telefon, mikrofon)	937.928
1 éven túli, 200 e Ft alatti egyéb gépek, berendezések beszerzése (mérleg, kávéfőző, szőnyeg, rezsó, mosógép, szék stb.)	5.694.778
Beruházások összesen:	14.894.045

2019. szeptember 1-jén a fenntartótól ingyenes használatra kapta az intézmény a **Jászai M. u. 4.** sz. alatti épületet a család- és gyermekjóléti központ elhelyezésére, ill. a központ által nyújtott szolgáltatások működtetésére.

Az épület a használatba-vételkori állapotában nem volt képes a szolgáltatások ellátására, ezért felújítása, ill. a funkcióknak való átalakítása vált szükségessé, melynek megvalósítása több lépésben történt meg.

A felújítás **első ütemében** az épület emeleti részén irodák kialakítását tervezte az intézmény. A 2019. évi maradványból a munkálatok fele megvalósulhatott, így az óvodai és iskolai szociális segítők 2020. október hónaptól az épületben tudtak dolgozni.

A felújítás **második üteme** további emeleti irodák kialakítása volt. Erre azért volt szükség, hogy a gyermekjóléti központ munkatársait, akik jelenleg a Domonkos u. 5. szám alatti épületben dolgoznak, át tudják költöztetni az óvodai és iskolai szociális segítők mellé. Ezzel a gyermekjóléti központ egy telephelyen, egy épületben tudna működni.

A felújításra forrást biztosított az intézménynél 2020. évben keletkezett maradvány felhasználása, mellyel megvalósulhatott az emelet teljes felújítása.

A felújítás **harmadik ütemének** megvalósítása érdekében az intézmény 15.000 e Ft összegben pályázatot nyújtott be az épületben közösségi terek kialakítására és akadálymentesítésre.

A nyertes pályázat további lehetőséget biztosított az épület földszintjének részleges felújítására. A munkálatok 2021. 09. 30-ig befejeződtek.

A felújítás **negyedik üteme** a földszinti épületrész folytatása lenne. A fogadóhelyiségek kialakításának összege - melynek költségeire 2021. évben kért indikatív árajánlatot az intézmény, - 17.321.063 Ft, mely nem tartalmazza a még fel nem újított épületrész ablakainak cseréjét, ami várhatóan pályázati forrásból valósulhat meg.

A család- és gyermekjóléti központ működésének tárgyi feltételei a Jászai M. u. 4. sz. alatti ingatlanban a fentiek alapján biztosításra kerülnének.

Az előző évek gyakorlatának megfelelően az intézmény kérelemmel fordult a fenntartóhoz, hogy a 2021. évi maradvány felhasználását felújítási célokra fordíthassa. Az önkormányzati költségvetés helyzetére való tekintettel a fenntartó a kérelemben megfogalmazott felújítási célok megvalósítását a 2022-es évben nem támogatta, így a 2021. évi szabad maradvány, mely 31.003 e Ft volt, elvonásra került.

2022. évben újabb indikatív árajánlatot kért az intézmény a fogadóhelyiségek kialakítására, mely 18.490.748 Ft-ra módosult.

Az önkormányzati költségvetés helyzetére való tekintettel a felújítási célok megvalósítása nem volt lehetséges, így a 2022. évi szabad maradvány, mely 22.216 e Ft, elvonásra került.

A 2023. évben az intézmény (2022. II. félévi és 2023. I. félévi) általános forgalmi adó bevétele 42.550 e Ft volt. Ebből az összegből a **Jászai M. u. 4.** szám alatti épület felújításának folytatásához **38.000 e Ft**-ra volna szükség, ahhoz, hogy a földszint fogadóinak és a kapcsolatügyeleti szobának a kialakítását (25.000 e Ft), valamint 23 emeleti irodai és 14 db földszinti ablak cseréjét (13.000 e Ft) meg tudja az intézmény valósítani.

A felújítása során kialakításra kerülő 5 fogadó helyiség és egy kapcsolatügyeleti szoba berendezési tárgyaira további **1.280 e Ft** összegre lenne szükség.

A felújítás lehetőséget teremtene arra, hogy **az épület működési engedélyt kapjon** és a család- és gyermekjóléti központ valamennyi munkatársa egy közös épületben tudjon dolgozni.

Egy korábbi, az intézmény fejlesztési területeit magában foglaló javaslat alapján a megnyíló pályázati lehetőségek esélyt teremthetnek arra, hogy a fent részletezett beruházás megvalósuljon, továbbá kiegészüljön az épülethez tartozó udvar teljes felújításával, korszerű, kültéri játékokkal történő telepítésével.

III. A működés személyi és tárgyi feltételei

A 2023. évben az intézmény 185 fővel kezdte meg a működését, melyből 162 fő szakmai, 23 fő technikai létszám volt.

2023. július hónapban nyári diákmunka keretében 2 diák végzett szakképzettséget nem igénylő tevékenységet, átlagosan 2 hét időtartamban.

Az év során összesen 16 fő munkaviszonya szűnt meg, közülük 5 fő öregségi nyugdíjba vonult, 1 fő munkaviszonya már a próbaidő lejártá előtt megszűnt, 10 fő pedig más munkahelyet választott, egyrészt a magasabb jövedelem reményében, másrészt költözés, illetve egyéb családi okok miatt.

2023-ban 16 új munkavállaló felvételére került sor, egyrészt a megüresedett álláshelyek kerültek betöltésre, másrészt a szülési szabadságon lévő munkavállalók helyettesítése történt meg.

A jogszabályok változása miatt 2023-ban lehetőség nyílt a nyugdíjkorhatárt elért munkavállalók foglalkoztatására. Az év során 7 fő munkavállaló foglalkoztatása történt nyugdíj mellett.

Az intézmény dolgozói közül 5 fő részmunkaidős álláshelyen dolgozik, 15 fő részére a teljes munkaidős álláshelyen került részmunkaidős munkavégzés engedélyezésre, tekintettel családi körülményeire.

Az intézmény 2023. december 31-én 12 határozatlan idejű üres álláshelyet tartott nyilván.

A létszámhiány oka: az ágazatra jellemző **alacsony munkabérek**.

A közalkalmazotti bértábla szerinti munkabért az intézmény valamennyi munkavállalója tekintetében évek óta ki kell egészíteni az aktuális minimálbérré, illetve garantált bérminimumra.

2022-ben és 2023-ban is a korábbi éveket jóval meghaladó mértékű volt az **infláció**, melynek **ellentételezése a szociális ágazatban nem történt meg**. Ugyanakkor a

szakmai munkavégzés a társadalmi folyamatok hatására egyre nehezebbé, a munkavállalók mentális terhei folyamatosan nőnek.

2022-ben az intézmény középfokú munkavállalóinak átlagbére br. 308.000 Ft (nettó 204.820 Ft), felsőfokú végzettségűek esetében br. 396.000 Ft (nettó 263.340 Ft) volt.

2023-ban az intézmény középfokú munkavállalóinak átlagbére br. 385.000 Ft (nettó 256.025 Ft), felsőfokú végzettségűek esetében br. 512.000 Ft (nettó 340.480 Ft) volt.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának döntése alapján az ágazatban dolgozók megbecsülését, munkájuk elismerését jelezve 2023. július 01. napjától kezdődően havi bruttó 50.000 Ft összegű béremelésben részesültek az intézmény munkavállalói.

A központi béremelés mértéke az ágazatban jellemzően évek óta azonos a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelésének mértékével.

Ilyen feltételek mellett a szociális területhez tartozó szakmák népszerűsége a legalacsonyabbak között található, melynek jövőbeni következményével számolni lehet és kell is.

Amennyiben országos szinten az ágazatban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülése továbbra is ilyen mértékű hiányt szenved, nemcsak a szakemberek kiegészésével, hanem a nyugdíjba vonulók utánpótlásának ellehetetlenülésével kell számolni.

A munkavállalók számára a munkafeltételek, a mindennapi munkavégzéshez szükséges eszközök, irodahelyiségek, infrastruktúra, kiszolgáló helyiségek rendelkezésre álltak.

Munka- és védőruha az előírásoknak megfelelően biztosított volt. A munkavégzéshez kerékpár, autóbuzsbérlet állt rendelkezésre és szükség szerint saját személygépkocsi használata került engedélyezésre.

A Szombathely közigazgatási területén kívül történő feladatellátást három intézményi személygépkocsi segítette.

A szakmai munkavégzés segítése és a kiégés megelőzése érdekében az intézmény valamennyi egységében biztosított volt az egyéni és csoportos szupervízió.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthetőek voltak.

Az idősek klubjaiban és a Családok Átmeneti Otthonában a már hagyománnyá vált karácsonyi ajándékozás keretében több kis- és nagy értékű tárgyi eszköz beszerzésére nyílt lehetőség.

A IX. sz. Szakmai Egység (Szombathely, Pozsony u. 47.) személyi feltételek tekintetében határozatlan, tárgyi feltételek tekintetében - elsősorban az akadálymentesítés hiánya miatt - határozott idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A VI. sz. Szakmai Egységben (Szombathely Jászai M. u. 4.) a felújítási, átalakítási munkák folyamatban vannak, az egység jelenleg nem rendelkezik működési engedéllyel.

Az intézmény többi telephelyén a működés személyi és tárgyi feltételei teljes körűen megfelelnek a hatályos jogszabályi előírásoknak.

1. A munkavállalók érdekében megtett intézkedések

Annak ellenére, hogy az intézmény nem pályázott, és emiatt nem rendelkezik a „Családbarát munkahely” címmel, számos olyan intézkedés valósult meg az elmúlt évben is, amely fontos és elengedhetetlen annak érdekében, hogy a munkavállalók a megfelelő családi háttér és biztonság, valamint az optimális munkahelyi légkör mellett a lehető legmagasabb színvonalú munkát tudják végezni.

1. **Egyéni munkarend** lehetősége azon munkavállalók számára, akik jellemzően gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelik, több gyermeket nevelnek, vagy házastársuk/élettársuk külföldön, illetve multinacionális cégnél dolgozik. 2023-ban összesen **23 munkavállaló** dolgozott egyéni munkarend szerint.
2. **Részmunkaidős foglalkoztatás** jellemzően azon munkavállalók számára, akik a kisgyermekükről való gondoskodást más módon nem tudják megoldani. 2023-ban **15 munkavállaló** élt a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségével.
3. **Kéthavi munkaidőkeretben** történő foglalkoztatás az intézmény valamennyi munkavállalója számára, mely lehetővé teszi a munkavégzés rugalmasságát anélkül, hogy túlmunka elrendelésére kerülne sor.

A szakmai tevékenység természetéből fakadóan előfordulhat, hogy krízishelyzetben akár az esti órákban is meg kell látogatni egy családot, illetve azonnali intézkedésre van szükség. Ezek előre nem tervezhető esetek, így túlmunka elrendelése a meghatározott jogi szabályozás szerint nem lehetséges. Emellett a kéthavi munkaidőkeret arra is lehetőséget biztosít, hogy a munkavállalók családjában esetlegesen előforduló helyzeteket kezelni lehessen (pl.: gyermek vagy más hozzátartozó hirtelen megbetegedése, hivatalos ügyek intézése, másodállás vállalása stb.).

4. **Nyári diákmunka lehetőségének biztosítása** az intézményi munkavállalók gyermekei számára. 2023-ban összesen 2 fő foglalkoztatására került sor átlagosan 2 hét időtartamban.
5. A Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesületével együttműködve nyári **napközis jellegű táborok szervezése az intézményben dolgozók gyermekei számára**. 2023-ban 19 fiatal táboroztatása valósult meg, kézműves és kulturális programok keretében.
6. **Segítségnyújtás személyes problémák** megoldásában nehéz élethelyzetbe került munkavállalók esetében (pl.: haláleset, betegség a családban stb.).
7. **Megfelelő munkafeltételek biztosítása** az egyes telephelyeken. Az intézmény által nyújtott szociális és gyermekjóléti szolgáltatások mentálisan, sőt esetenként fizikailag is rendkívül megterhelők a munkavállalók számára.
Az intézmény vezetősége mindig is fokozott figyelmet fordított és fordít a megfelelő munkahelyi környezet kialakítására a tárgyi feltételek megteremtésével.
Valamennyi telephelyen történtek beszerzések és felújítások a közelmúltban pályázati forrásból, illetve - miután az intézmény költségvetésében felújításra és beruházásra évek óta nincs lehetőség költség tervezésére - az intézmény saját bevételeiből és az üres álláshelyek miatt keletkezett bérmaradványból a fenntartó által engedélyezett átcsoportosítással.
8. **Megfelelő munkahelyi légkör biztosítása, munkavállalók közötti konfliktushelyzetek kezelése.**

A megfelelő színvonalú munkateljesítmény nélkülözhetetlen feltétele a munkavállalók közötti nyílt, őszinte kommunikáció, mely kizárólag optimális munkahelyi légkörben tud megvalósulni. Ennek megteremtése és fenntartása elsősorban a közvetlen vezetők feladata, bizonyos esetekben azonban szükséges a felsőbb vezető, vagy külső szakember bevonása.

9. **Egyéni és csoportos szupervízió biztosítása**, mely egyrészt segíti a szakmai munkavégzést, másrészt hozzájárul a munkavállalók személyes problémáinak megoldásához. 2023-ban 6 alkalommal volt lehetőség az intézményben szupervízióra, melyen 7 csoportban 55 fő vett részt.
10. A korábbi évek hagyományát követve 2023-ban is **megtörtént azon munkavállalók felköszöntése**, akik az év során **nyugdíjba vonultak, illetve jubileumi jutalomban részesültek**.
11. A hagyományt követve **ajándékcsomagot kapott** a közvetlen vezetők által javasolt azon **15 fő munkavállaló**, akik az év során kiemelkedő, példaértékű lelkiismeretes munkát végeztek.
12. **Évi egyszeri cafeteria juttatás és ruházati költségtérítés** történt az intézmény vonatkozó szabályzatai alapján, fenntartói engedéllyel a bérköltségen keletkezett megtakarítás felhasználásával.
13. **Kereset-kiegészítés juttatása** történt azon munkavállalók számára, akik az üres álláshelyek miatti és egyéb, a munkaköri leírásukban felsoroltakon felüli többletfeladatokat (pl.: nyári gyermekétkeztetéssel és az ukrán menekültek étkeztetésével kapcsolatos; kistérségi gondozási feladatok szervezéséhez kapcsolódó; tartós távollévők miatti; új szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos; az intézményi takarékosági program végrehajtásához kapcsolódó többletfeladatokat, stb.) láttak el. A kifizetés forrása fenntartói engedéllyel a bérköltség maradványa volt.

2. Energiatakarékossággal kapcsolatban megtett intézkedések

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 116/2023. (III.30.) Kgy. számú határozata alapján a 2022. október 6-án életbe lépett munkaszervezésre vonatkozó előírások 2023. április 01-től felfüggesztésre kerültek.

Az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységek 2023. május 01-től ismételten nyitva tartottak hétvégén és ünnepnapokon.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának felülvizsgált takarékosági programja a 2023/24-es fűtési időszakra, melyet Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 272/2023. (IX.28.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott, az alábbiakat tartalmazza:

- a fűtési időszakban továbbra is kötelezően 20°C-ot kell biztosítani az irodai munkavégzéshez,
- az épületek temperálását továbbra is rövid távon (néhány nap esetén) 16-18 °C-on, míg 5 napot meghaladó időtartamban 8°C-on kell biztosítani, figyelemmel az adott épület energetikai adottságaira is,
- önkormányzati épületek, épületrészek vagy helyiségek kizárólag úgy adhatók harmadik személy használatába, ha a használati díjon felül az összes felmerült közüzemi költségek maradéktalan megfizetése is biztosított,
- a gazdasági társaságok és intézmények vezetőinek törekedniük kell az általuk kezelt, időszakosan vagy állandó jelleggel használaton kívül lévő ingatlanvagyon vagy más tárgyi eszköz hasznosítására (pl.: bérbeadás útján),
- az idősek klubjaiban továbbra is 22°C-ban kerül egységesítésre a biztosított hőmérséklet,
- a hétfégi/ünnepnapi működés tekintetében a következő idősek klubjában csak étel elvitelére lenne lehetőség előzetes igényfelmérés alapján: Karmelita 2/C. és Gagarin u. 24. szám alatti idősek klubjai.

Az intézmény telephelyei a 2023-as évben a Takarékosági programban megfogalmazottaknak megfelelően működtek.

Az intézmény alaptervékenységeinek zavartalan biztosítása mellett a munkavállalók fokozottan törekedtek az energia, a tisztítószerek és a papír-írószer takarékos felhasználására, a műszaki eszközök tudatos használatára, szükség esetén javaslattal éltek az ésszerű takarékoskodás hatékonyabbá tétele érdekében.

A mennyezeti világítás lehetőség szerint asztali fényforrások használatával került kiváltásra.

A kevésbé energiatakarékos műszaki eszközök használatát mellőzték, a nem használt műszaki és számítástechnikai eszközöket áramtalanítása megtörtént.

A szakmai vezetők folyamatosan figyelemmel kísérték a takarékosági szabályok betartását és szükség szerint javaslatot tettek további intézkedések bevezetésére.

IV. A szakmai tevékenység bemutatása

1. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik számára tartósan vagy átmenti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

2023-ban összesen **240.106 adag** étel került kiszolgálásra, mely az előző évekhez képest emelkedést mutatott. A korábbi gyakorlathoz hasonlóan normál, diabetikus és könnyű-vegyes étrendből lehetett választani.

152.100 adagot háhozszállítással (749 fő), 32.743 adagot az idősek klubjaiban fogyasztottak el az igénybe vevők (230 fő), 55.263 adagért pedig a város öt különböző pontján található ételosztó helyre mentek el a rászorulók (362 fő).

Az étkeztetést háhozszállítással igénylők és azon étkezők száma, akik maguk mentek el ebédjükért, jelentősen emelkedett az előző évekhez képest.

Az ebédet háhozszállítással igénylők számának emelkedését elsősorban a megromlott egészségi állapotú rászorulók számának jelentős mértékű növekedése okozta. A szolgáltatás elérhetősége számukra csak ezen a módon volt biztosítható.

A Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. a korábbi években a Hajléktalanokért Közalapítványa által biztosított pályázati forrásból oldotta meg ellátottjai étkeztetését. 2023 áprilisában a pályázat lezárult, emiatt számukra is intézményen keresztül vált elérhetővé a napi egy tál meleg ebéd. Ez okozta a kiszolgált ételadagszám és a szolgáltatást igénybe vevők számának emelkedését.

Az előző évektől eltérően az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységekben étkezők száma csökkent. Oka, hogy a Nyugdíjas Bérlok Házában élők közül a pandémia idején megszokott módon egyre többen saját lakásukban fogyasztották el az ebédet.

Étkeztetés adagszámainak alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Ételadag összesen	Változás mértéke (%)
2019.	177.235	-
2020.	199.500	+ 12,56
2021.	199.472	- 0,02
2022.	214.163	+ 7,36
2023.	240.106	+ 12,11

2023-ban az előző évhez képest több, mint 12%-kal nőtt a kiszolgált adagszám. Ilyen mértékű változás 2020-ban, a pandémia idején volt megfigyelhető, amikor a különféle korlátozó intézkedések miatt nehézkessé vált az étkezési alapanyagok, illetve a meleg ebéd beszerzése.

Jól megfigyelhető az infláció hatása az igénybevétel mértékére az alábbi ábra szerint:

Étkeztetés adagszámainak alakulása a 2023. évben

2023.	Havi ételadag összesen	Változás mértéke (%)
I. hó	19.432	-
II. hó	17.920	- 7,79
III. hó	19.997	+11,59
IV. hó	20.162	+0,83
V. hó	21.324	+5,76
VI. hó	19.188	- 10,02
VII. hó	19.358	+ 0,89
VIII. hó	19.951	+ 3,06
IX. hó	18.928	- 5,14
X. hó	21.265	+12,35
XI. hó	21.449	+ 0,87
XII. hó	21.132	- 1,48
Összesen:	240.106	-

2023. január és december hónapok között az emelkedés mértéke 8,75% volt.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	877 fő
Tárgyévben felvettek száma:	464 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	1.341 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	292 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	1.049 fő

Az **ellátotti létszám** tekintetében is megfigyelhető az **emelkedés**, mely a megelőző évihez (2022-hez) képest **12,70%-os mértékű volt.**

A megszűnések oka tekintetében az előző évihez hasonlóan az elhalálozás szerepelt jelentősebb arányban. (25,68%).

Az étkeztetésben részesülők száma életkor és nemek szerinti megoszlásban:

	Férfi (fő)	Nő (fő)	Összesen (fő)
3-5 éves	-	-	-
6-13 éves	1	-	1
14-17 éves	-	-	-
18-39 éves	25	24	49
40-59 éves	133	50	183
60-64 éves	55	50	105
65-69 éves	76	83	159
70-74 éves	71	120	191
75-79 éves	65	136	201
80-89 éves	109	260	369
90- éves	22	61	83
Összesen:	557	784	1.341

Az igénybe vevők életkor szerinti megoszlása az elmúlt évekhez hasonlóan alakult.

A legnagyobb számban a 75 év feletti idős korosztály képviseltette magát (33,71%), közülük a 90 év felettek száma emelkedett jelentősen.

A férfi női arány az előző évekhez hasonlóan alakult, 70 éves kor felett egyértelmű a női igénybe vevők magasabb aránya.

A 18 év alatti igénybe vevők számának csökkenése évről évre folytatódik, ők óvodás, illetve iskoláskorúak, és jellemzően a hétvégékre és tanszünetekre igényelték a szolgáltatást. A hét többi napján köznevelési intézményekben volt biztosított számukra az étkezés.

A tanszüneti munkanapokon a jogszabály által meghatározott rászorult kör térítésmentesen vehette igénybe az étkeztetést, a hétfégi meleg ebédet pedig többségüknél a család biztosította.

A rendszeres pénzbeli ellátással nem rendelkezők száma 2023-ban 65 fő volt, mely jelentős emelkedést mutatott az előző évekhez képest (2022-ben 29 fő, 2021-ben 29 fő, 2020-ban 30 fő). Ennek oka az étkezői körben a hajléktalan-ellátást igénybe vevők számának emelkedése, közülük többen nem rendelkeztek jövedelemmel.

Az aktív korú, munkahellyel rendelkező étkezők száma csökkent az előző évekhez képest.

2023-ban 38 fő, 2022-ben 45 fő, 2021-ben 39 fő munkajövedelem mellett igényelte a szolgáltatást. Közülük többen részmunkaidőben foglalkoztatottak, védett munkahelyen dolgozók, illetve olyan alacsony munkajövedelemmel rendelkezők, akik a kiadásaik kifizetése után más módon nem tudták megoldani a napi egyszeri meleg étkezésüket.

Az étkeztetés igénybevételének gyakorisága az alábbiak szerint alakult:

Hétfőtől – vasárnapig (minden nap):	802 fő
Hétfőtől – péntekig (heti öt nap):	195 fő
Csak szombat és vasárnap:	17 fő
Ettől eltérően:	327 fő

Kiemelkedően magas azok aránya, akik a hét minden napján étkeztek, ők tették ki az összes étkező mintegy 60%-át.

Legjelentősebben azon igénybe vevők száma emelkedett, akik csak a hét egyes napjain igényelték a szolgáltatást.

Az étkezésért az év során 1.270 fő fizetett térítési díjat, 71 fő térítésmentesen vette igénybe az ellátást, ők rendszeres havi jövedelemmel nem rendelkeztek.

2023-ban 344 fő kérte a számára megállapított személyi térítési díj csökkentését a fenntartótól.

Három kérelem elutasításra került, a többi kérelmező esetében 30-90%-kal csökkent a megállapított személyi térítési díj összege.

Ebéd házhozszállítás

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	514 fő
Tárgyévben felvettek száma:	235 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	749 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	183 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	566 fő

Az igénybe vevők száma kismértékben emelkedett az előző évihez képest. Ugyanakkor mind a felvételek, mind a megszűnések számában csökkenés volt tapasztalható.

A megszűnés okaként legmagasabb arányban, 33,33%-ban, az elhalálozás szerepelt. Magas volt még a saját kérésre történő megszüntetés (16,93%) és az intézményi elhelyezés miatti megszüntetés (szintén 16,93%).

Az elhalálozás és az intézményi elhelyezés miatti megszünések száma az igénybe vevők egyre romló egészségi állapotából és magas életkorából adódott.

Az ellátás megszüntetését többségében azok kérték, akiknek élethelyzetében változás történt, összeköltöztek gyermekeikkel, vagy elköltöztek az intézmény ellátási területéről.

Az ebédszállítás igénybevételének gyakorisága az alábbiak szerint alakult:

Hétfőtől – vasárnapig (minden nap):	519 fő
Hétfőtől – péntekig (heti öt nap):	85 fő
Csak szombat – vasárnap:	5 fő
Ettől eltérően:	140 fő

Az ebéd házhozszállítását a hét minden napján igénylők aránya emelkedett az előző évihez képest. Míg 2022-ben az ellátottak 65,97%-a igényelte napi rendszerességgel a szolgáltatást, addig 2023-ban ez az arány 69,29% volt.

A 2022-es évihez képest megduplázódott azon igénybe vevők száma, akik csak a hét egyes napjain igényelték a szolgáltatást.

A házhoz szállított ételmennyiség 152.100 adag volt, mely az előző évekhez képest több mint 11%-os emelkedést mutatott.

Az ebéd házhozszállítás adagszámainak alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Házhozszállítás (adag)	Változás mértéke (%)
2019.	94.787	-
2020.	114.484	+ 20,78
2021.	123.977	+ 8,29
2022.	136.214	+ 9,87
2023.	152.100	+ 11,66

Jól megfigyelhető az adagszámok éven belüli emelkedése is az alábbi táblázat szerint:

Az ebéd házhozszállítás alakulása a 2023. évben

2023.	Havi házhozszállítás összesen	Változás mértéke (%)
I. hó	12.466	-
II. hó	11.482	-7,89
III. hó	12.957	+ 12,85
IV. hó	12.332	- 4,82

V. hó	13.195	+ 6,99
VI. hó	12.449	- 5,65
VII. hó	12.529	+ 0,64
VIII. hó	13.014	+ 3,87
IX. hó	12.433	- 4,46
X. hó	13.082	+ 5,22
XI. hó	12.980	- 0,78
XII. hó	13.181	+ 1,55
Összesen:	152.100	

Az emelkedés mértéke 2023. január és 2023. december hónapok között 5,74% volt.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat köteles a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítani.

Szombathely MJV Önkormányzata az intézményen keresztül biztosította a szolgáltatást a városban élő rászoruló óvodás és iskolás korú gyermekek számára.

A családoknak az intézmény által működtetett idősek klubjaiban volt lehetőségük átvenni az előre csomagolt, egy tál meleg ételt.

2023-ban 117 gyerek számára volt biztosított az ellátás, 4.296 adag étel került kiszolgálásra.

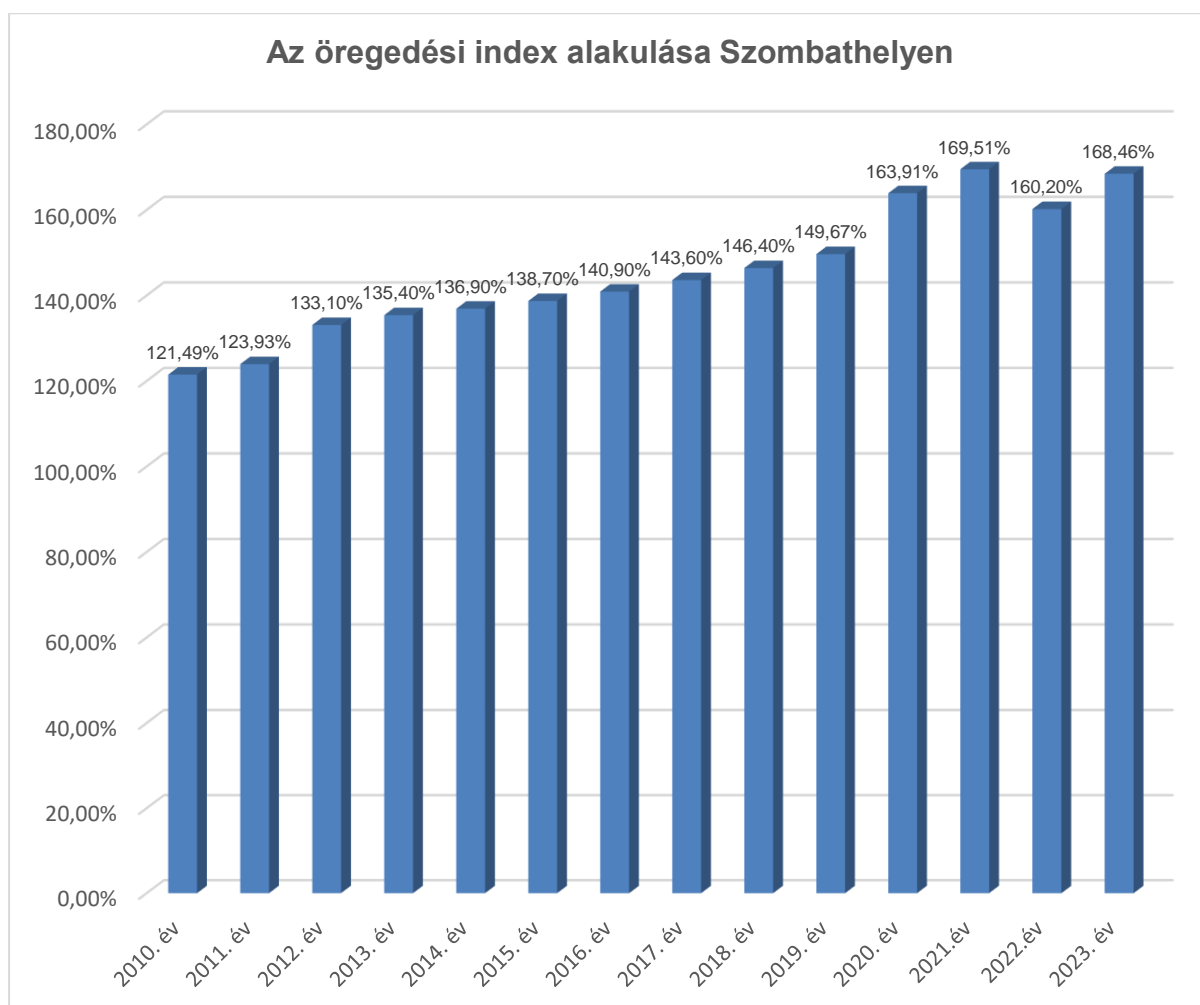
Menekültek, menedékesek étkeztetése

A háború miatt Ukrajnából menekült személyek és családok étkeztetését szombathelyi tartózkodásuk időtartama alatt biztosította az intézmény.

2023-ban 14 fő részére 2.378 adag étel került kiszállításra.

2. Házi segítségnyújtás

Az előző évhez képest **Szombathelyen az öregedési index értéke** - mely az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki – emelkedést mutat.

A házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevők számára saját lakókörnyezetükben kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges segítséget.

Ennek keretében azok a személyek igényelnek gondoskodást, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, egyedül élnek, vagy családtagjaik, hozzátartozóik nem képesek róluk gondoskodni.

2016. január 1-től a jogszabály változása miatt a házi segítségnyújtáson belül kétfajta tevékenység került elkülönítésre: a szociális segítség és a személyi gondozás.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

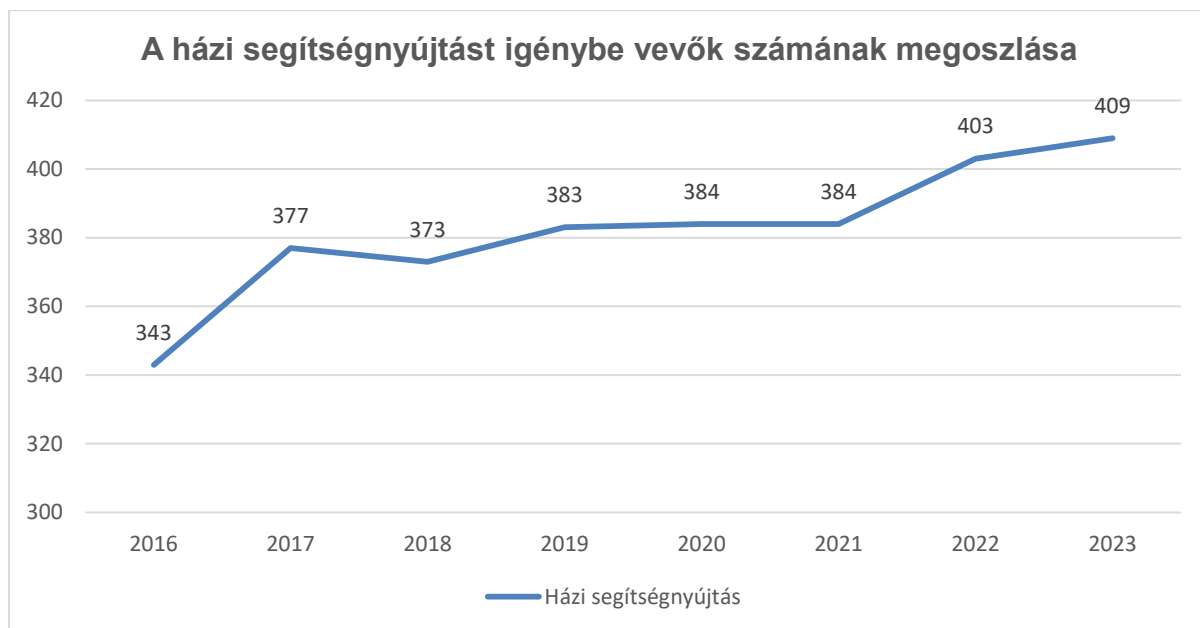
- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében végzett feladatokat.

A házi gondozó a feladatellátás során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükséglete saját lakókörnyezetében, az életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	258 fő
(szociális segítség: 9 fő; személyi gondozás: 249 fő)	
Tárgyévben felvettek száma:	151 fő
(szociális segítség: 3 fő; személyi gondozás: 148 fő)	
Tárgyévben ellátottak száma:	409 fő
(szociális segítség: 12 fő; személyi gondozás: 397 fő)	
Tárgyévben megszűntek száma:	146 fő
(szociális segítség: 1 fő; személyi gondozás: 145 fő)	
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	263 fő
(szociális segítség: 11 fő; személyi gondozás: 252 fő)	

A diagram alapján látható az ellátás iránti igény alakulása, mely továbbra is emelkedő tendenciát mutatott.

2023-ban Szombathely Megyei Jogú Várossal 24 településnek volt feladat-ellátási megállapodása házi segítségnyújtás vonatkozásában.

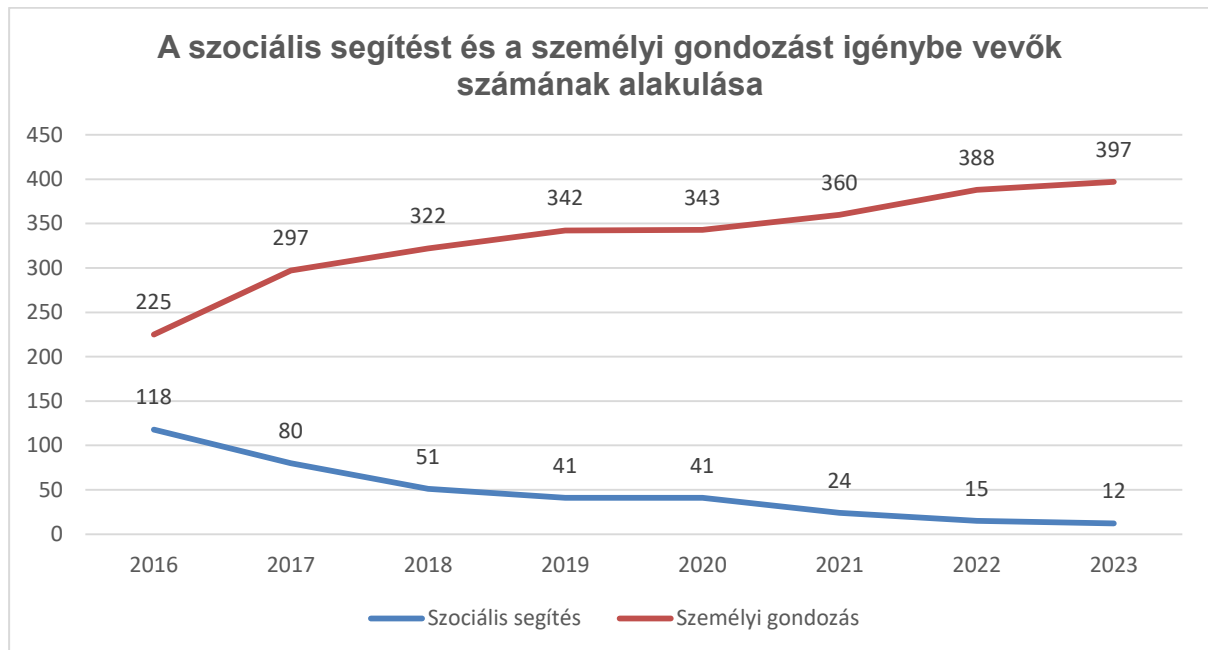
Tényleges gondozási tevékenység 7 településen folyt, ahol az igénybe vevők mindegyike olyan magas gondozási szükséglettel rendelkezett, mely számukra a **személyi gondozás biztosítását tette szükségessé.**

2023-ban **házi segítségnyújtásban összesen 409 fő** részesült az alábbiak szerint:

• Szombathely:	387 fő
• Csemepeszkopács:	1 fő
• Szentpéterfa:	13 fő
• Nemesbőd:	2 fő
• Vasszécseny:	1 fő
• Sé:	1 fő
• Ják:	2 fő
• <u>Torony:</u>	<u>2 fő</u>
Összesen:	409 fő

Ebből 133 fő kizárólag a házi segítségnyújtást igényelte (111 fő Szombathelyről, 22 fő az érintett településekről).

276 fő más szociális szolgáltatásban is részesült, ők valamennyien szombathelyi lakosok voltak.

A személyi gondozásban részesülők száma évről évre folyamatosan emelkedett, melynek oka az ellátásba kerülők rossz egészségi állapotával magyarázható. Gondozásuk csak több gondozó egyidejű munkájával, személyi gondozás keretében volt biztosítható.

A megszűnések okai között – az ellátottak rossz egészségi állapotából és magas életkorából adódóan – évről évre legmagasabb arányban az elhalálozás miatti megszűnés állt (2020-ban 55,86%, 2021-ben 61,49%, 2022-ben 59,03%, 2023-ban 46,58%).

Az előző évekhez képest nagyobb arányban emelkedett a tartós bentlakásos intézményi elhelyezés miatti megszűnések száma (2021-ben 17,56%, 2022-ben 18,05%, 2023-ban 20,55%).

**A 2023. év folyamán házi segítségnyújtásban részesültek száma
életkor és nemek szerinti megoszlásban**

Életkori megoszlás	Férfi (fő)		Nő (fő)		Összesen (fő)	
	S	G	S	G	S	G
18-39 éves	1	1	-	-	1	1
40-59 éves	-	5	-	5	-	10
60-64 éves	-	4	-	7	-	11
65-69 éves	1	12	-	17	1	29
70-74 éves	-	15	3	20	3	35
75-79 éves	-	21	-	38	-	59
80-89 éves	1	44	5	134	6	178
90- éves	-	14	1	60	1	74
Összesen:	3	116	9	281	12	397

Az előző évekhez hasonlóan **magas volt a 80 év feletti igénybe vevők aránya**: 2019-ben 55,09%, 2020-ban 58,59%, 2021-ben 55,47%, 2022-ben 59,06%, 2023-ban 63,33% volt.

A 2022-es évtől eltérően az ellátottak körében megjelent a 40 év alatti korosztály is, mind a szociális segítség, mind a személyi gondozás vonatkozásában.

Az igénybevétel gyakoriságában jelentős változás nem történt az előző évhez képest, ugyanis változatlanul magas az ellátást **napi rendszerességgel** igénybe vevők száma.

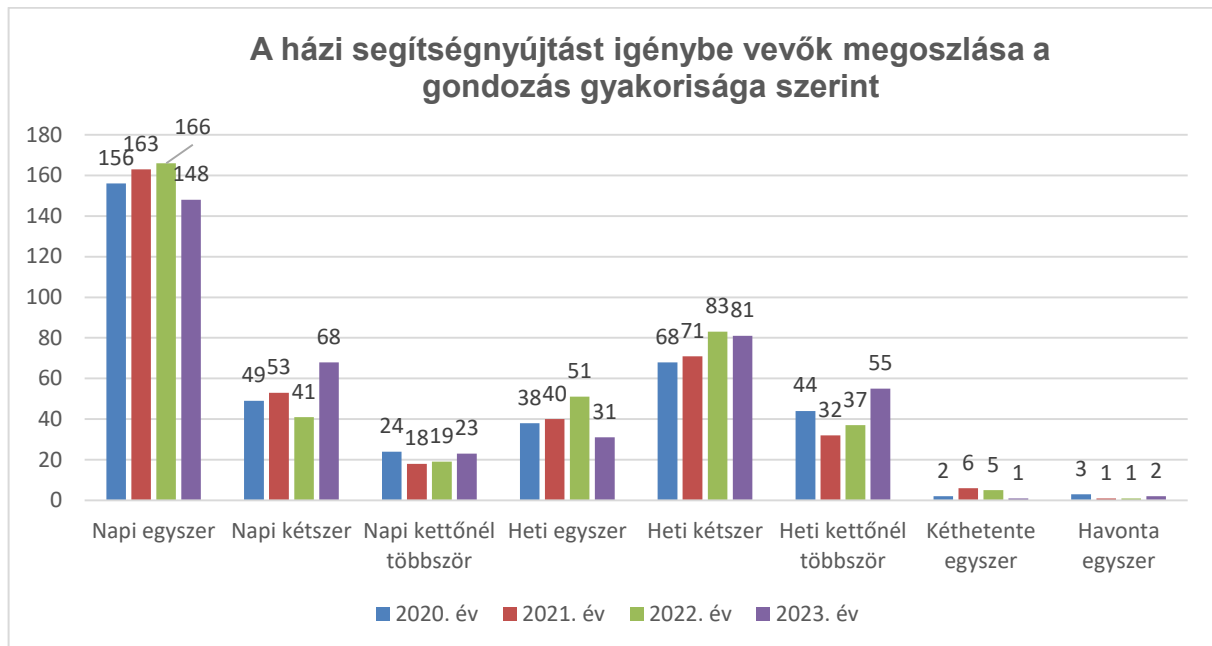
239 fő, azaz a **gondozásban részesülők 58,44%-a** tartozott ebbe a kategóriába. Közülük **91 fő** olyan rossz egészségi állapotban volt, hogy **naponta két-három alkalommal** szorult segítségre.

17 fő ellátásához két gondozó egyidejű munkájára volt szükség, a gondozott mozgásképtelensége, leromlott egészségi állapota miatt.

26 fő ellátását hétvégén és ünnepnapokon is biztosította az intézmény, napi 2-3 alkalommal.

A szolgáltatást heti rendszerességgel igénybe vevők száma az előző évihez képest kis mértékben csökkent, 2022-ben 42,43%, 2023-ban pedig 40,83% volt.

1 fő gondozó naponta átlag 7 fő idős személy számára nyújtott a megállapított gondozási szükséglet szerinti ellátást.

3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	156 fő
Tárgyévben felvettek száma:	49 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	205 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	52 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	153 fő

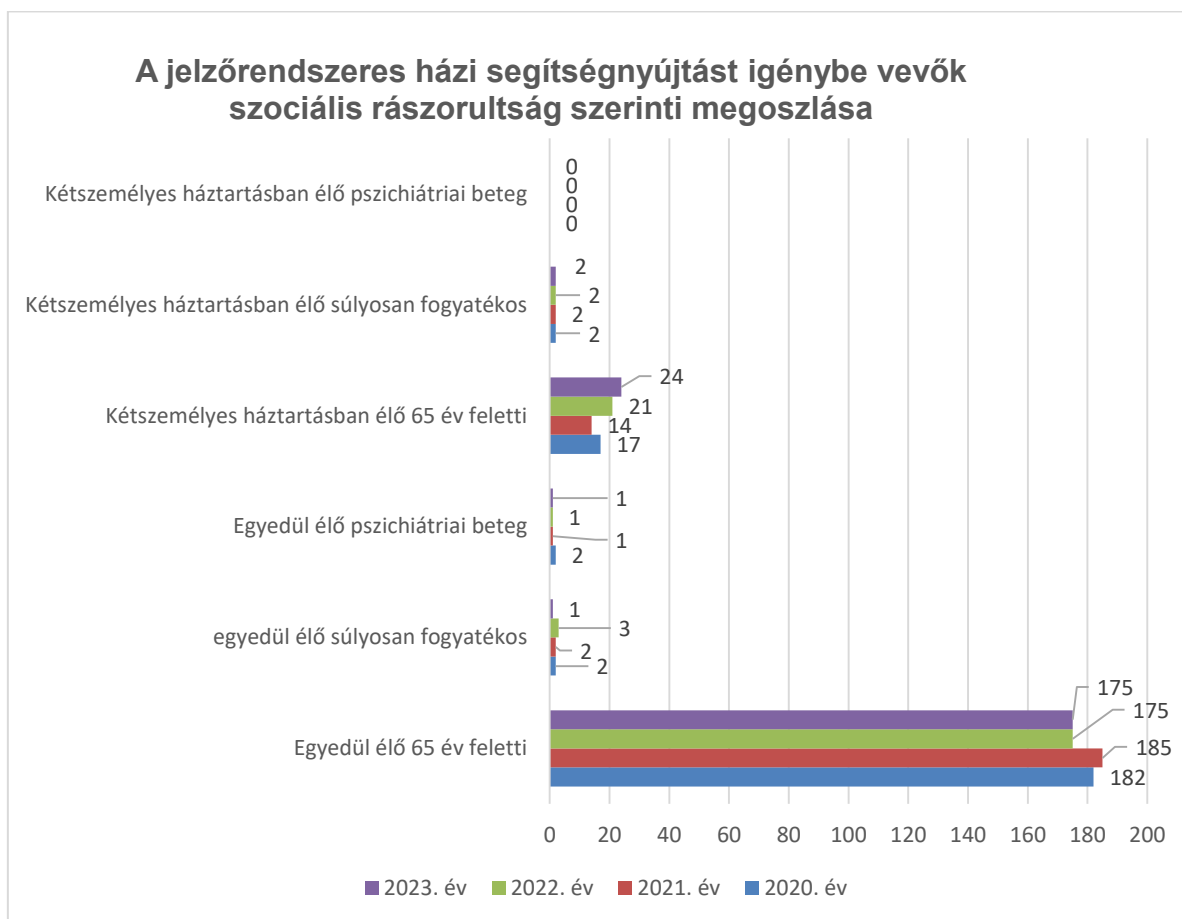
Az ellátotti létszám az előző évihez képest jelentősen nem változott, mind a felvételek, mind a megszűnések száma a korábbiakhoz hasonlóan alakult.

A szolgáltatást igénybe vevők havi megoszlása 150 és 160 fő között mozgott.

Az **ellátásból az év során 52 fő került ki**, közülük az előző évihez hasonlóan magas volt az **elhunytak száma 21 fő**, mely az igénybe vevők magas életkorából és rossz egészségi állapotából ered.

18 fő intézményi elhelyezést nyert, mely arány az előző évihez képest a kétszeresére emelkedett. 13 fő maga kérte az ellátás megszüntetését.

A szociális rászorultság szerinti megoszlás a korábbi évekhez hasonlóan alakult, a szolgáltatást igénybe vevők jelentős részét az egyedül élő 65 év felettek alkották.

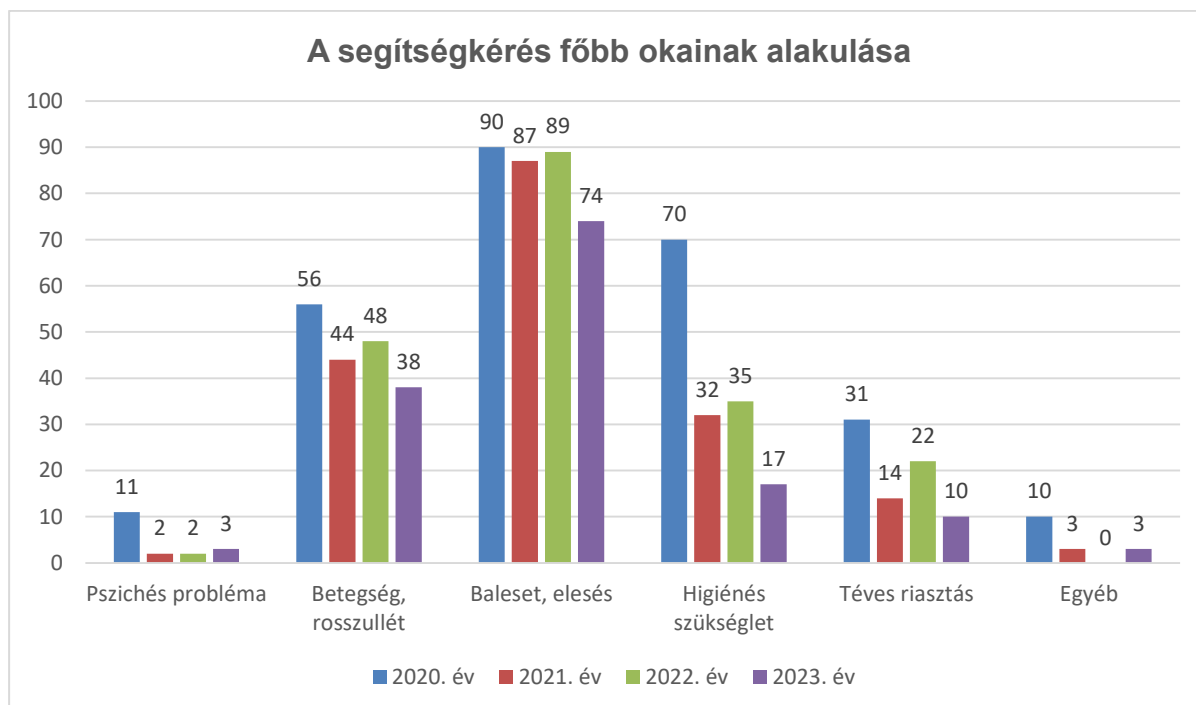
2023-ban 2 fő szociálisan nem rászorult személy is ellátásba került. Ők egyedül élő 65 év alattiak voltak, de olyan súlyos daganatos betegséggel küzdöttek, hogy biztonságérzetük növelése érdekében indokolt volt számukra a szolgáltatás biztosítása.

A szolgáltatásban részesülők életkor és nemek szerinti megoszlása 2023-ban

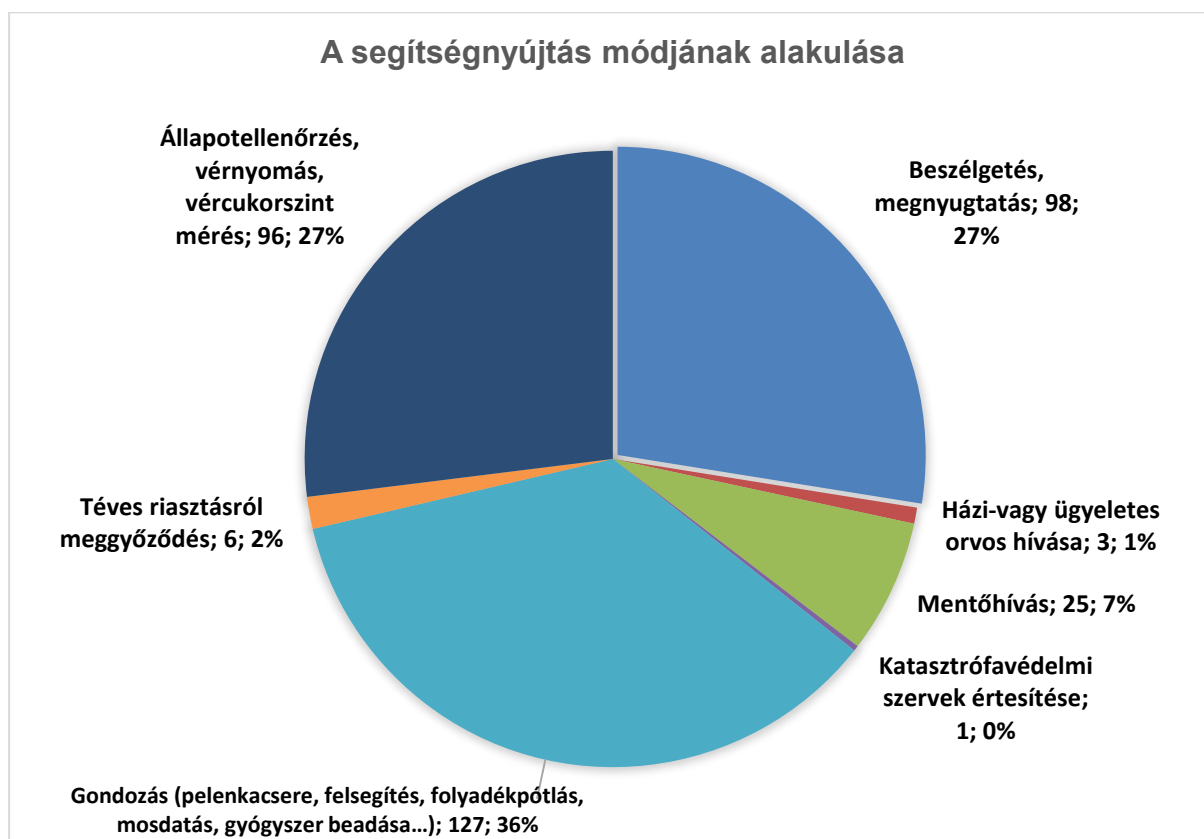
Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	4	1	5
60 - 64 év	-	1	1
65 - 69 év	2	4	6
70 - 75 év	1	12	13
75 - 79 év	10	25	35
80 - 89 év	20	74	94
90 év felett	10	41	51
Összesen:	47	158	205

Az igénybe vevők nemek szerinti összetételében az előző évihez hasonlóan alakult a férfiak és nők aránya, a nők jelentős többségben voltak.

Az életkor szerinti megoszlásban a 80 év felettek száma kiemelkedően magas volt (2020: 150 fő, 2021: 147 fő, 2022: 144 fő, 2023: 145 fő).

A **segélyhívások száma csökkent**, betegség, roszullét és baleset, elesés miatt kértek leggyakrabban segítséget a rászorulóknak.

A segítségnyújtási módok közül változatlanul magas volt a gondozást igénylő tevékenységek aránya, valamint a mentális segítségnyújtás, beszélgetés, megnyugtató, illetve a segítséget kérők állapotának ellenőrzése, vérnyomás- és vércukorszint mérés.

25 alkalommal fordult elő, hogy az ellátott állapota miatt indokoltá vált a mentő hívása. Előfordult még ügyeletes orvos vagy házi orvos házhoz hívása és a katasztrófavédelmi szervek értesítése is.

4. Idősek nappali ellátása

Az idősek klubjaiban nyújtott szolgáltatásokat azok az időskorúak veszik igénybe, akik otthonukban élnek, de társaságra, közösségre, hasznos, értelmes időtöltésre vágyanak, valamint fontosnak tartják testi és szellemi aktivitásuk megőrzését.

A klubok által biztosított szolgáltatások: étkezés, tisztálkodás lehetősége, egészségügyi ellátások, szabadidős programok, ügyintézésben való segítségnyújtás, mentális gondozás.

A férőhelyek száma: 256.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	227 fő
Tárgyévben felvettek száma:	55 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	282 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	48 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	234 fő

Az éves ellátotti létszám a megelőző évihez képest kismértékben csökkent.

Mind a felvételek, mind a megszűnések száma lényegesen alacsonyabb volt az előző évinél.

2023-ban 48 fő ellátása szűnt meg.

25 fő maga kérte a megszüntetést elsősorban családi okokra hivatkozva, illetve romló egészségi állapot miatt házi segítségnyújtást kért.

11 fő elhunyt, 8 fő bentlakásos intézményi elhelyezést nyert, 1 fő elköltözött az intézmény ellátási területéről, 3 fő pedig demens nappali ellátásba került.

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlása 2023-ban

Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	1	2	3
60 - 64 év	5	8	13
65 - 69 év	10	24	34
70 - 74 év	17	43	60
75 - 79 év	10	53	63
80 - 89 év	30	71	101
90 év felett	2	6	8
Összesen:	75	207	282

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlásában jelentős változás nem történt, változatlanul magas a 80 év feletti korosztály (38,65%) és a nők aránya (73,40%).

A korábbi évekhez hasonlóan magas volt az egyedül élők aránya, 71,63%. Ők elsősorban a magány oldása, a szabadidő hasznos eltöltése érdekében vették igénybe a klub szolgáltatásait.

Az idősek 65,60%-át jellemezte a multimorbiditás, azaz több betegség együttes előfordulása. Jelentős volt a keringési, a mozgásszervi és az emésztőrendszeri megbetegedésben szenvedők száma, továbbá évről évre emelkedik a pszichiátriai betegek aránya is.

A klubokban étkezők számában kismértékű csökkenés volt megfigyelhető, 2022-ben 238 fő, 2023-ban 230 fő vette igénybe helyben fogyasztással a szolgáltatást.

176 fő normál, 30 fő diabetikus, 24 fő pedig könnyű-vegyes étrend szerint étkezett.

Összesen 32.743 adag étel került kiszolgálásra.

Valamennyi igénybe vevő fizetett a szolgáltatásért térítési díjat.

49 fő kérte a fenntartótól a megállapított személyi térítési díjának **méltányosságból történő csökkentését** nehéz anyagi helyzete miatt. Mindegyikük kapott a rendszeres havi kiadásaihoz igazodó kedvezményt.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 208/2022. (IX.29.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott takarékosági programjában foglaltak alapján 2022. októberétől a klubok hétfői és ünnepnap nyitvatartása szünetelt.

A korlátozást a Közgyűlés 116/2023. (III.30.) Kgy. számú határozata feloldotta és 2023. május 1-től - 2023. október 15-ig ismét lehetővé tette a hétfői és ünnepnap nyitva tartást.

2023. október 15-től a III. sz. és a IV. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában került szüneteltetésre a hétfői és ünnepnap nyitva tartás. Ezek a klubok alacsony kihasználtsággal működtek a munkaszüneti napokon, így nem okozott fennakadást, problémát az intézkedés bevezetése.

Az étkezést igénybe vevők számára ezeken a napokon elvitellel volt biztosított a napi meleg étel.

Az intézmény 9 személyes kisbuszával, valamint egy személygépkocsival került megoldásra a mozgásukban korlátozott idősek szállítása a klubokba.

2023-ban 12 idős élt ezzel a lehetőséggel.

A klubokban elérhetőek voltak különböző prevenciók célú egészségügyi szolgáltatások, pl.: vérnyomás- és vércukorszint mérés, időstorna.

Az idősek által kedvelt programok

- a szellemi vetélkedők,

- az ünnepi megemlékezések,
- a kártyaversenyek,
- a memóriafejlesztő játékok és
- a kézműves foglalkozások voltak.

Foglalkozások, programok:

Ünnepek

- Mozgalmas élet zajlott 2023-ban is az idősek klubjaiban. Az ünnepi programok sora a **farsanggal** indult.
- A hölgyek köszöntéséről sem feledkeztek meg a férfiak, **Nőnapon** versekkel, dalokkal, virággal lepték meg őket.
- A **püNKöSDI** ünnepkör közeledtével a jeles napokhoz kapcsolódó vetélkedő került megszervezésre.
- A **márciusi ifjak** és **56' hősei** előtt is **ünnepi műsorokkal** tisztelegtek a klubok tagjai.
- Az **Idősek Világnapján** bölcsődések és óvodások látogattak el a klubokba, ahol kis műsorral kedveskedtek.
- **Karácsonykor** minden klubban bensőséges műsor került összeállításra. A tagok verses, dalos előadással, betlehemes játékkal, gyertyagyújtással készültek az ünnepre.

Ismeretterjesztő előadások

- Bárdics János méhész látogatott el a Gagarin utcába. A klubtagok számos érdeklődést tudhattak a **méhész szakmáról** és kóstolót is kaptak a meghívott vendégtől.
- Különleges útra invitálta az időseket Király Márton **világjáró** újságíró a Váci utcai klubban.
- Döme Zsuzsa író látta vendégül a Gagarin utcai klub tagjai, a szombathelyi **írónő** a Karicsa című **új kötetét** mutatta be.
- **Időutazásra** hívta az időseket a Berzsenyi Dániel Könyvtár helytörténeti gyűjteményének vezetője, Szalainé Bodor Edit a Pozsony utcai klubban.

Szombathely dualizmus kori múltjáról sok érdekességet hallhattak a klubtagok.

- Történetekkel és fotókkal illusztrált **utazásról** szólt az előadás a Váci utcai klubban, az idősek ezúttal **Egyiptomban** kalandozhattak Pék Tibor vezetésével.

Vetélkedők

- Az izgalmas, agypörgető, szórakoztató vetélkedők mindig nagyon népszerűek az idősek körében, így 2023-ban is több alkalommal mérték össze tudásukat.

Látogatások, kirándulások

- Pincétől a padlásig végigjárták az idősek a **megyei könyvtár** épületét.
- A **Savaria Múzeumban** a város hétköznapijairól hallhattak sok érdekességet.
- Különleges sétát tettek a színházkedvelők a **szombathelyi színházban**.
- A **Savaria Múzeum** TeTT kiállítássorozatának a 60-as, 70-es évek zenei kultúráját feldolgozó tárlatát tekinthették meg az idősek a Szombathelyi Képtárban.
- Több alkalommal tettek sétát a klubtagok Orbán Róbert helytörténész vezetésével a **Szent Márton úti temetőben**.
- A Barátság utcai klub tagjai **Badacsonyban** töltöttek el egy kellemes nyári délutánt.
- A klubtagok az **Obszervatóriumban** is jártak.
- A **Vízműtörténeti Múzeum** látogatására sok idős érkezett.

Koncertek, zenés programok

- A Barátság utcai klubba ismét ellátogatott **Tóth Dániel** énekes, zenész, akit nagy örömmel fogadtak az idősek.
- A Gagarin utcai klubban a **Koprive zenekar** aratott elsőprő sikert.
- Megzenésített versekkel érkezett a Barátság utcai klubba a **Rózsabors** együttes.
- A **Boglya zenekar** a Váci utcai klubban dunántúli dalokkal varázsolt remek hangulatot.

- A Gagarin utcai klubban vadnyugati dallamok csendültek fel egy augusztusi péntek délutánon az **AZS Duó** fiatal zenészeinek előadásában.

Találkozók

- **Gulyásfőző** találkozót tartottak a Barátság utcai és a Pozsony utcai klub tagjai.
- **Ki főz jobb pincepörköltet?** Ez volt a kihívás azon a versenyen, melynek a Gagarin utcai klub adott helyet.

Egészségügyi felmérések

- Az **Egészségfejlesztési Iroda szakembere** az InBody géppel végzett testösszetétel-mérés értékeit elemezte és egyben számos életmódra vonatkozó tanácsot is kaptak az idősök.
- Az EFI jógaoktatója hat alkalomból álló **Senior Tornát** indított a Pozsony utcai klubban.

Bűnmegelőzési programok

- Unokázós átverésekről, pénzügyi csalásokról több klubban is tartott tájékoztató előadást a **Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság** alezredese, Darabosné Karba Katalin.

Egyéb programok

A Vas Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve generációk közötti együttműködést elősegítő programok valósultak meg „**Kisinas tábor**” elnevezéssel a IV. sz. Szakmai Egység Idősök Klubjában, a Gagarin u 24. szám alatt.

A három alkalomból álló programon összesen 40 gyerek vett részt, akik az idősökkel együtt többek között magaságyást készítettek, díszpárnát varrtak.

A programokról részletesen a IX. fejezetben lehet olvasni.

5. Demens személyek nappali ellátása

A demens személyek nappali ellátása keretében az orvosszakértői szerv vagy Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy

pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket láthat el az intézmény.

A demens személyek nappali ellátása integrált formában, az intézmény két telephelyén, összesen 14 férőhelyen biztosított.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló létszáma:	9 fő
Tárgyévben felvettek száma:	11 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	20 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	11 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	9 fő

Az igénybe vevők számában az előző évhez képest jelentős változás nem történt.

11 fő ellátása szűnt meg, közülük 2 fő elhunyt, 8 fő esetében bentlakásos intézményi elhelyezésre került sor, 1 fő ellátása saját kérésre szűnt meg, mivel az egészségi állapotában bekövetkezett változás a házi segítségnyújtás biztosítását tette szükségessé.

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlása

Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	-	-	-
60 - 64 év	-	-	-
65 - 69 év	-	1	1
70 - 74 év	3	1	4
75 - 79 év	2	3	5
80 - 89 év	3	5	8
90 év felett	1	1	2
Összesen:	9	11	20

Az ellátásban részesülők közül az előző évekhez hasonlóan magas volt a 80 év felettiek aránya, évről évre egyre nagyobb számban képviselteti magát a 75 év alatti korosztály is.

Változatlanul a nők voltak többségben a klubtagok között, közülük is a 80 év feletti korosztály képviseltette magát a legnagyobb számban.

A demens személyek nappali ellátásában alapvető cél, hogy a foglalkozások elősegítsék az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását, lehetséges mértékig a fejlesztését, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

Ennek érdekében az alábbi, képzett szakemberek által biztosított terápiák voltak elérhetők:

Mozgásterápia

Olyan speciális mozgásmódszerek alkalmazása, melyek a szokásos gyógytorna keretében nem ismertek. Lényege és célja: az egyes kifejező mozgások, mozdulati egységek, testhelyzetek és mozgás együttesek megtanítása, újratanulása.

Zeneterápia

Olyan pszichoterápiás eljárás, amely a zenét eszközként használja komplex személyiségfejlesztés vagy gyógyító tevékenység keretében. A zene eszköz az élménykeltésben és az élményfeldolgozásban, mint nonverbális terápia hatékony módszer. A hangulati és érzelmi életen keresztül jut el az idős emberekhez, oldja a pszichés merevséget vagy lágyítja azt.

Aktív (éneklés, hangszeres zenélés) és passzív (zenehallgatás) zeneterápia együttes alkalmazására került sor.

Biblioterápia

Az olvasmányok kiválasztása a demens személyek érdeklődési körének, mentális állapotának megfelelően történt. Tartalmuk különböző volt, pl.: mesék, rövid anekdoták, stb.

A mindennapok során folyamatosan kellett törekedni a memória erősítésére, régi ismeretek, ismerősök felidézésére.

Mivel az ellátás integrált formában történt, a demens klubtagok képességeikhez, igényeikhez mérten természetes módon bekapcsolódtak a klub által szervezett egyéb foglalkozásokba, programokba.

Elégedettségi felmérés

Az intézménytől étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és idősek nappali ellátását igénybe vevők körében személyes lekérdezés módszerével történő **elégedettségi felmérés** készült.

A felmérés kérdőíveken történt, melyek kitöltésében az intézmény szociális munkatársa, illetve az étkeztetést, házi segítségnyújtást és az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységek munkavállalói működtek közre.

1.639 db kérdőív került kiküldésre, ebből 1.337 db érkezett vissza, ami 81,57%-os válaszinformációt jelentett.

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők többsége válaszolt a kérdésekre, örült a lehetőségnek. Több pozitív visszajelzés érkezett, de természetesen negatív vélemények is megfogalmazódtak.

A legaktívabbak a korábbi évekhez hasonlóan az idősek nappali ellátását igénybe vevők voltak.

Az étkeztetést igénybe vevők körében általánosságban elmondható volt az elégedettség az étel mennyiségével kapcsolatban, többségük elegendőnek tartja a kapott ételmennyiséget.

Az elégedett válaszadók az ételek ízletességét emelték ki.

Egy válaszadó ezt írta: „mindig mindenki szájíze szerint nem lehet főzni, a reklamálók még ilyet sem tudnának főzni”.

Az étrend változatosságát többen kritizálták, véleményük szerint túl gyakran ismétlődik a menüsor, illetve egyes ételféleségek előfordulását (pl. rizs, húsfélék) túl gyakran találták.

Többen jelezték a levesek egyhangúságát és egyes főzelékfélék, rántott és rakott ételek hiányát is.

A szolgáltatást szervező szakmai egységek munkatársai folyamatosan ellenőrizték a kiszolgált étel mennyiségét, minőségét, valamint az étrend változatosságát.

Az ételkiosztó helyeken történő adagolás gyorsaságára, a tisztaságra és a személyzet viselkedésére vonatkozóan nem érkezett panasz, többen kihangsúlyozták a személyzet kedvességét, figyelmességét.

Az étkeztetéshez kapcsolódó adminisztratív tevékenységekkel (kiértéssel, számla átláthatóságával, fizetéssel) a válaszadók szinte 100%-ban elégedettek voltak.

Az ebéd házhozszállítása a válaszadók véleménye szerint jól szervezett volt, a szállítást végzők munkájával, hozzáállásával, magatartásával igen magas százalékuk volt elégedett.

Sok idős számára az ételszállító személye jelenti az egyetlen napi kapcsolatot a külvilággal, és nagyon hálásak minden jó szóért.

Többen kiemelték a szállítók kedvességét, udvariasságát és segítőkészségét.

Számtalan kifogás merült fel az éthordók állapotával kapcsolatban, melyek sajnos a szállítás során gyakran sérülnek, illetve előfordul, hogy kifolyik belőlük az étel.

A házi segítségnyújtást biztosító négy szakmai egységben dolgozó gondozók munkájával az előző évekhez hasonlóan közel **100%-os volt az elégedettség**. A szolgáltatást igénybe vevő idősek szinte csak pozitív jelzővel illették (lelkiismeretes, segítőkész, figyelmes stb.) az ellátásukat segítő gondozókat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők megfogalmazták, hogy a jelzőkészülék azért fontos számukra, mert biztonságot nyújt, csökkenti az egyedüllét miatti félelemérzetüket és hozzátartozóik is nyugodtabbak. Az ellátást igénybe vevők **100%-ban elégedettek voltak** a szolgáltatást nyújtó munkatársak szakmai munkájával.

Az idősek klubjai a válaszadók szerint jól szervezeten, képzett gondozói háttérrel működtek, a dolgozók munkáját, hozzáállását, magatartását szinte minden válaszadó pozitív jelzővel illette.

A klubtagok körében magas volt az elégedettség a klubban folyó közösségi élettel, a programokkal.

A válaszadók szerint a programok jók és változatosak voltak, de többen kifogásolták klubtársaik viselkedését. Ők azt érzékelték, hogy egyre gyakoribb a klikkesedés, ami bomlasztja a közösséget, a jó légkört és a közösségi életet.

A válaszadók nagyon kedvelik az előadásokat, a kézműves foglalkozásokat és szívesen kirándulnak.

Többen jelezték, hogy szeretnék több zenés programot, illetve szívesen járnának színházba.

6. Intézményi csoport

Az Intézményi csoport 2023-ban a munkatervben megfogalmazott célkitűzések szerint működött.

A munkatársak tevékenysége egyaránt irányult az ellátást igénybe vevőkre és az ellátást nyújtókra.

Tagjai az intézményi szervezetben – az alapfeladatok ellátása mellett – fontos szerepet vállaltak a szolgáltató tevékenység színvonalának emelésében, valamint Szombathely időskorú lakosságának segítésében.

A csoport munkatervben meghatározott feladatait 1 fő csoportvezető, 1 fő foglalkoztatás- és programszervező és 1 fő terápiás munkatárs látta el.

Az Intézményi csoport feladatai voltak:

- jogi tanácsadás, konzultációs lehetőség megszervezése az intézmény jogásza és az ellátásban részesülők között;
- a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése;
- az NKA Közművelődés Kollégiuma 205108/7542 azonosítószámú, *Közösségépítő kulturális programok megvalósítása a szombathelyi idősek klubjaiban* című projekt 2022. évben indult programjainak lebonyolítása;
- az intézmény szabályzatainak rendszerezése, részvétel a szabályzatok felülvizsgálatában;
- az intézmény működéséhez kapcsolódó programok, események dokumentálása, archiválása, tájékoztató jellegű bemutatása (szórólapok, honlap frissítése);
- az intézményi szakkönyvtár rendszerezése, cikkek, tanulmányok gyűjtése és információ adása a munkatársak szakmai ismereteinek bővítése céljából; a szakanyagok beépítése az intézmény munkájába;
- széles körű információnyújtás, az intézmény tevékenységét, szolgáltatásait bemutató kiadványok, szakmai anyagok tartalmának frissítése, az aktuális tájékoztató anyagok körének bővítése;
- a médiák tájékoztatása az intézmény tevékenységéről, aktuális programjairól (pl. Kisokos);

- kapcsolattartás és együttműködés a városi szakmai és civil szervezetekkel, intézményekkel;
- az intézményben dolgozó munkatársak szakmai ismereteinek bővítése képzéseken, továbbképzéseken, online konferenciákon való részvételi lehetőség biztosításával;
- az intézmény dolgozói számára szupervíziós alkalmak megszervezése;
- a dolgozók foglalkozás-egészségügyi ellátásban való részvételének megszervezése és koordinálása.

Az Intézményi csoport vezetője végezte a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséhez, működési nyilvántartásához kapcsolódó adminisztrációt; az intézményi és dolgozói telefon-előfizetések bonyolítását; az intézményi beruházások, beszerzések adminisztrációját; az intézmény szabályzatainak rendszerezését és felülvizsgálatának előkészítését, valamint irányította a csoport munkáját.

A foglalkoztatás- és programszervező folyamatosan szervezte az ellátásban részesülők foglalkoztatását, segítséget nyújtott az idősek klubjai programjainak lebonyolításában, valamint a Jászai Utcai Közösségi Térben (egykori Gyermek Házában) közösségfejlesztő, közösségformáló programokat szervezett és bonyolított le.

Figyelemmel kísérte a városi, megyei, országos programokat, kulturális rendezvényeket, versenyeket, szükség szerint részt vett azok előkészítésében, lebonyolításában.

Intézményi szintű ismeretterjesztő, szórakoztató és sportrendezvényeket, vetélkedőket, életmód tanácsadásokat, kiállításokat, bálakat, kirándulásokat szervezett a felmerülő igények alapján.

Folyamatosan frissítette az intézményi és a városi honlapon az idősek klubjaiban szervezett programokról szóló információkat, és a legnépszerűbb közösségi oldalon a Jászai Utcai Közösségi Tér programjait.

Tapasztalatcseréket szervezett klubvezetők számára.

Folyamatosan kapcsolatot tartott a városban működő szakmai, kulturális és művelődési intézményekkel, valamint civil szervezetekkel (kiemelten: Berzsényi Dániel Könyvtár, Vas Vármegye és Szombathely MJV Nyugdíjas Szövetsége, Vas

Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság, Savaria Múzeum, Vas Népe, Szombathelyi TV, Magyar Katolikus Rádió, Kámoni Arborétum és Ökoturisztikai Központ, Herényiek Háza, AGORA Szombathelyi Kulturális Központ).

A terápiás munkatárs igény szerint végezte az ellátásban részesülők és ellátást nyújtók pszichés és mentális gondozását.

Feladatainak ütemezését a szakmai egységek esetmegbeszélései, illetve a spontán módon jelzett igények, problémafelvetések alapján végezte.

Az ügyek gyors és hatékony kezelését a szakmai egységekkel kialakított telefonos és élő munkakapcsolat biztosította.

Koordinálta a kollégák szakmai továbbképzését, szervezte az intézményben a nyári diákmunkát.

Koordinálta a dolgozók foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton és kötelező védőoltásokon való részvételét.

Kezelte az idősek nappali ellátásában, ill. a demens nappali ellátásban részesülő klubtagok és családtagjaik között felmerült konfliktusokat.

Igény szerint látogatta és tanácsokkal látta el a házi segítségnyújtásban részesülő időseket.

Mediátorként bekapcsolódott a kapcsolatügyelet munkájába.

Koordinálta a felmerülő szociális és jogi természetű ügyeket.

7. A szociális munkatárs tevékenysége

Az intézmény szociális munkatársának feladata az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő idősek érzelmi és mentális támogatása, hozzátartozóik részére szakmai segítségnyújtás biztosítása.

Érzékenyítő foglalkozások szervezése különböző korosztályok számára, a generációs különbségek áthidalása érdekében.

Az alábbi tevékenységeket látta el:

- Személyes szakmai tanácsadás a demens betegeket otthonukban gondozó hozzátartozók részére.
- Érzelmi és mentális támogatás nyújtása az ellátást igénybe vevők körében.
- Kognitív fejlesztő foglalkozások az idősek klubjaiban.

- Memória- és beszédmegtartást segítő foglalkozások a demens nappali ellátást biztosító szakmai egységeknél.
- Realitás-orientációs tréning az intézmény időseket ellátó szakmai egységeinél.
- Szakmai segédanyagok készítése.
- Érzékenyítő foglalkozások szervezése és lebonyolítása közoktatási intézményekben „Idősekről gyerekeknek” címmel.
- Érzékenyítő foglalkozások szervezése és lebonyolítása az idős korosztály körében: „Idősekről időseknek” címmel a városban működő nyugdíjas klubok és az idősek klubjait látogató tagok részére.
- Belső képzés szervezése az intézmény szakmai egységeiben dolgozó gondozók részére a demencia témakörében.
- Intergenerációs programok szervezése az idősek klubjaiban.
- Közösségi szolgálatot végző diákok önkéntes munkájának szervezése, segítése.

Az idősek klubjaiban heti rendszerességgel kognitív fejlesztő, **professzionális készségmegtartó foglalkozások** valósultak meg, mind a nappali, mind a demens nappali ellátást igénybe vevők számára.

A foglalkozások alapelve, célja, módszere:

Az aktivitás, az elfoglaltságok által az önállóság tovább fenntartható.

Meglévő képességek, készségek, tudás használata, új ismeretek szerzése, passzív szókincs használata, a tevékenységi és érdeklődési kör beszűkülésének elkerülése, az időskori leépülés megelőzése, önértékelés és az önbizalom növelése, közösségépítés, szociális kapcsolatok bővítése a csoport szociális munka eszközeivel.

A foglalkozások során érintett területek: figyelem és koncentráció megtartása, nyelvi készség használata, fejlesztése, szem-kéz koordináció erősítése, finommotorikus mozgásformák gyakorlása, szépérzék fejlesztése, érzékszervi szenzoros stimuláció, reorientáció.

Az év során a III. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában 41, a VII. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában 48, a IV. sz. szakmai egység idősek klubjában 43, míg a demens klubtagok részére 45 alkalommal kerültek lebonyolításra a foglalkozások.

Az előző évhez hasonlóan a 2023-as évben is nagy igény mutatkozott a **kézműves foglalkozásokra és újfajta társasjátékok megismerésére**. A klubokban dolgozó gondozók is aktívan bekapcsolódtak a foglalkozások lebonyolításába.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a klubtagok életkorának emelkedése újfajta foglalkozások bevezetését, szervezését teszi szükségessé.

A fizikai állapotromlás miatt helyi programok szervezése, a hallás- és látásromlás miatt megfelelő fény- és hangtechnika és a már meglévő eszközök rendszeres használata, a depresszió, szorongás miatt egyéni segítő beszélgetések, a növekvő számú enyhe fokú demencia miatt speciális gyakorlati ismeretek bővítése szükséges.

A VII. sz. Szakmai Egység Idősek klubját látogató idősök közül a jó idő beköszöntével 6-7 főt sikerült kicsalogatni egy-egy rövid városi sétára.

Az idősök mozgásteret nagyon besszűkül, többségük az otthonuk, a klub, a bolt, az orvosi rendelő és a gyógyszertár által körbehatárolt területen mozog. Ennek fő oka, hogy egészségi állapotuk romlása miatt mozgásuk egyre bizonytalanabb, félnek önállóan hosszabb útra elindulni.

A közös séták során jártak a Csónakázó-tónál, az Emlékműnél, a Sportligetben, valamint a KRESZ-parkban.

A helyszínekkel kapcsolatban sok régi emléket felidéztek, jó hangulatú beszélgetések zajlottak.

Az ellátotti körön kívüli, **otthonukban demens beteget gondozó hozzátartozók** is kértek segítséget. 9 főnél összesen 18 alkalommal került sor kapcsolatfelvételre, tanácsadásra.

A hozzátartozók a kifáradás, saját egészségük romlása, a magára maradottság érzése miatt kértek érzelmi és mentális támogatást, melynek során a tünetek felismerésén, a veszélyeztető helyzetek megelőzésén volt a hangsúly.

3 esetben segédeszköz beszerzésében kellett információt, segítséget nyújtani, 4 esetben házi segítségnyújtás szolgáltatás igénybevételére került sor.

A tevékenység során szoros együttműködés alakult ki az érintett időssel és az őt gondozó hozzátartozóval is. A közös munka eredményeképpen csökkent a hozzátartozók bizonytalansága, tudatosabban szemlítették a tüneteket, alkalmaztak egy-egy gondozási technikát.

Az érintettektől pozitív visszajelzések érkeztek, a szolgáltatás biztosítását fontosnak ítélték meg.

Érzékenyítő foglalkozások szervezése, tartása közoktatási intézményekben „Idősekről gyerekeknek” címmel.

A Szombathely MJV Önkormányzata által szervezett **nyári napközis táborban** 63 gyerek részvételével zajlottak az érzékenyítő foglalkozások. A szervezésben jelentős szerepük volt a tábor lebonyolításában részt vevő óvodai és iskolai szociális segítőknek.

A **Pannon Gazdasági Hálózat Egyesület** „Az idős korosztály életének támogatására használható digitális technika fejlesztési lehetőségei” program keretében Senior klubot hozott létre. A szociális munkatárs a résztvevők programokra való eljutásában nyújtott segítséget.

A Vas Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve generációk közötti együttműködést elősegítő programok valósultak meg „**Kisinas tábor**” néven a IV. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában. A három alkalomból álló programon összesen 40 gyerek vett részt, akik az idősekkel együtt többek között magaságyást készítettek, díszpárnát varrtak. A tábor lebonyolításában aktívan részt vett az intézmény szociális munkatársa.

A lakossági **LED csere program** keretében az érdeklődők regisztrációjában nyújtott segítséget.

A szociális munkatárs az idősek klubjait látogató idősek foglalkoztatásával kapcsolatos **szakmai segédanyagot** állított össze a klubokban dolgozó gondozók számára. **Demens beteget** gondozó hozzátartozók részére a gondozási folyamatot segítő ötleteket, tapasztalatokat gyűjtött össze és továbbított részükre.

8. Család- és gyermekjóléti szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálatok működési területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása a feladat. A szakmai tevékenységet a családsegítők végzik.

Személyes szociális szolgáltatás keretében szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.

A szakmai munkavégzés során a családsegítő **szociális adatok gyűjtésével** tájékoztatja a szülőt, a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról.

Segíti az érintett családokat szükségleteik kielégítésében, **problémáik megoldásában**, céljaik megvalósításában.

A szociális segítőmunka keretében a családsegítő **feltárja a család működési zavarait**, problémáit.

Feltérképezi és **mozgósítja a család természetes és mesterséges támaszait**, mozgósítja az igénybe vehető erőforrásokat, szolgáltatásokat.

Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakembereket, szolgáltatásban dolgozók **együtműködését**, folyamatosan kapcsolatot tart velük.

Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember, a család- és gyermekjóléti központ bevonásával **esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez**.

A gondozási folyamat során **rendszeresen értékeli a végzett szakmai munkát**, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazza a további irányokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából **szabadidős és közösségi programokat szervez**.

Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében folyamatosan **figyelemmel kíséri** az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a **veszélyeztetett személy, illetve család szükségleteit**.

Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, a családokat, gyermekeket az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, a gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők **ügyeinek hatékony intézéséhez**, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről.

A gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve **környezettanulmányt készít** és a gyámhivatal felkérésére örökbefogadás esetén tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

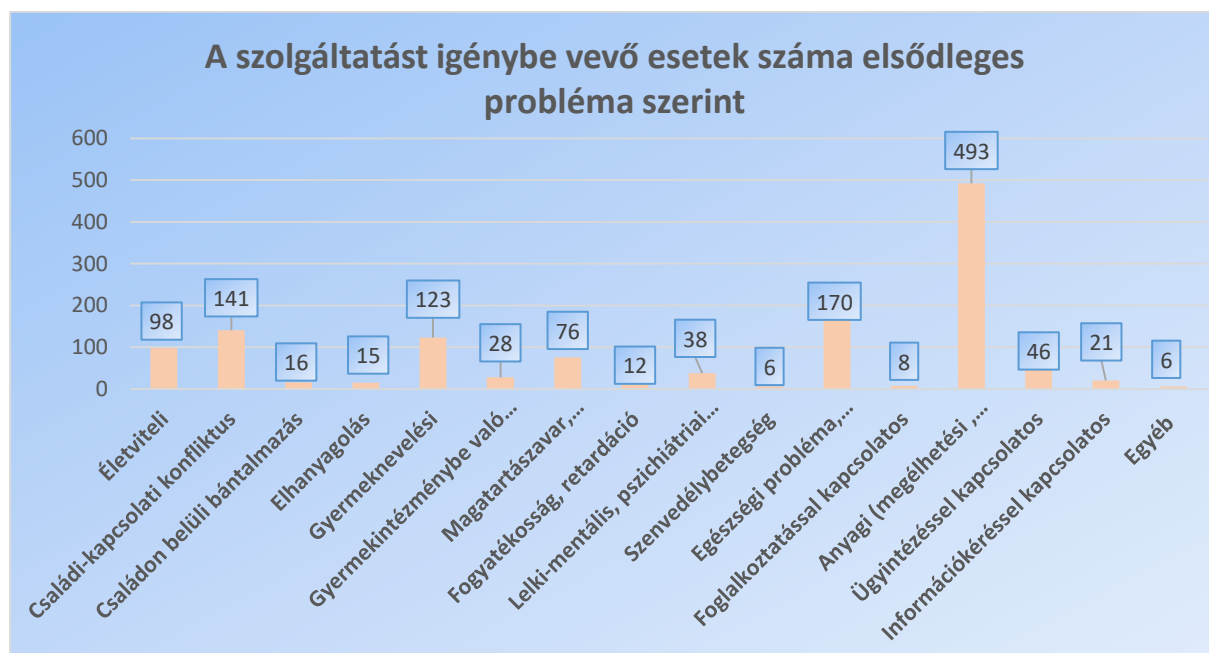

- egészségügyi 143 esetben (2022-ben 152),
- családi- kapcsolati konfliktus 121 esetben (2022-ben 119),
- gyermeknevelési 111 esetben (2022-ben 105),
- életviteli 90 esetben (2022-ben 112),
- magatartás-teljesítményzavar 67 esetben (2022-ben 69),
- ügyintézésrel kapcsolatos 44 esetben (2022-ben 33),
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség 37 esetben (2022-ben 37),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 28 esetben (2022-ben 24),
- családon belüli bántalmazás 15 esetben (2022-ben 23),
- elhanyagolás 13 esetben (2022-ben 19).

Az előző évhez képest bővült az elsődlegesen anyagi problémákkal az intézményhez forduló családok száma, akik rendszeresen élelmiszeradományba részesültek.

Az esetek döntő többségében **a problémák komplexen jelentek** meg az egyének, családok életében.

A családsegítők a problémához igazítva egyénre szabott komplex esetkezelést biztosítottak, melyhez segítségül hívták az ügyfél természetes és mesterséges támaszait.

A családsegítők problémához igazított szakmai tevékenységei:

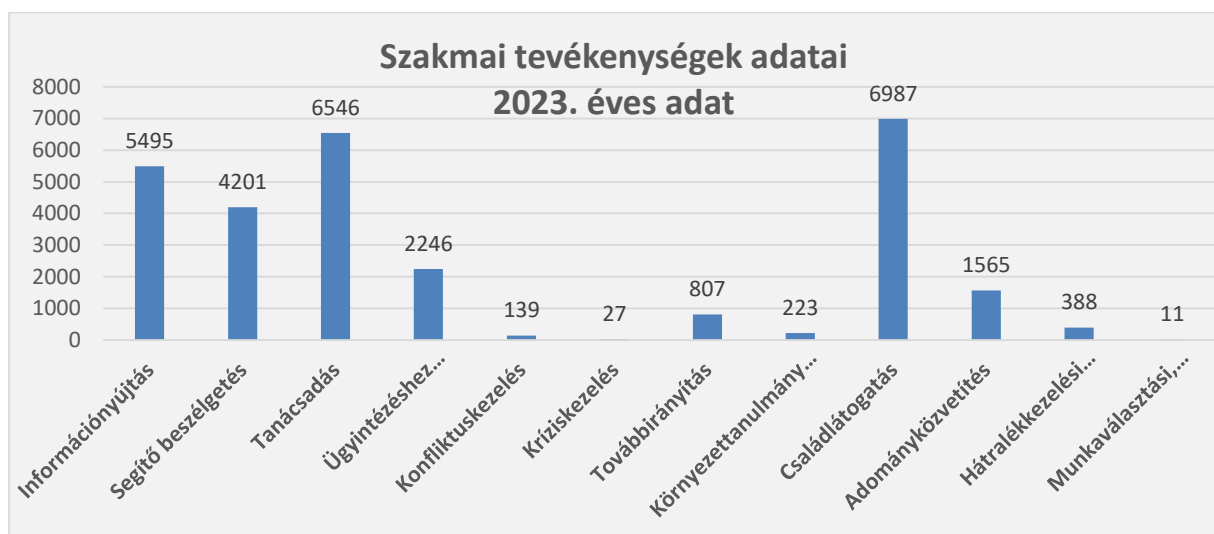
- családlátogatás 6630 alkalommal (2022-ben 4640),
- tanácsadás 6229 alkalommal (2022-ben 5121),
- információnyújtás 5403 alkalommal (2022-ben 4215),
- segítő beszélgetés 4091 alkalommal (2022-ben 3096),
- ügyintézésben való segítségnyújtás 2163 alkalommal (2022-ben 2218),
- adománykövetítés 1514 alkalommal (2022-ben 554),
- tovább irányítás 783 alkalommal (2022-ben 1099),
- hátralékkezelési tanácsadás 388 alkalommal (2022-ben 787),
- környezettanulmány elkészítésében való közreműködés 199 alkalommal (2022-ben 173).

Lehetőség nyílt jogi, pszichológiai, mentális tanácsadás, egyéni, pár- és családterápiás szolgáltatásba való közvetítésre is.

Az előző évhez képest a szakmai tevékenységek alkalmainak száma jelentős növekedést mutatott.

A problémák komplex jellege miatt az azokra adott szakmai válaszok is szélesebb körben jelentek meg, valamint több ügyfél igényelt segítséget a szolgálattól, ennek következtében a forgalomszám is emelkedett.

A személyes kontaktus, illetve a családlátogatások lehetővé tették az ügyfelekkel a segítő beszélgetések megvalósulását, közvetlenebb kapcsolat kialakítását.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a család- és gyermekjóléti központ által készített **egyéni, valamint családi gondozási-nevelési terv** alapján **96 családdal** végeztek szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereivel együttműködve a családsegítők **247 fő** (108 felnőtt és 139 gyermek) részére nyújtottak az egyéni szükségleteikhez igazított **szakmai segítséget**.

A gondozott családok életében a leggyakrabban felmerülő problémák:

- a gyermeknevelési (21 család),
- anyagi-megélhetési, lakhatással összefüggő (11 család),
- családi-kapcsolati konfliktus (20 család),
- életviteli (18 család),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (3 család),
- magatartászavar, teljesítményzavar (21 család),
- lelki, mentális, pszichiátriai betegség (1 család),
- elhanyagolás (1 család), és
- foglalkoztatással kapcsolatos (0 család)

nehézségek voltak.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás célja a lakossági közüzemi díjhátralékok csökkentése, az adósságproblémával küzdő háztartások problémáinak komplex, a szociális munka eszköztárával történő kezelése.

SZMJV Önkormányzata Közgyűlésének 8/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete 2015. március 1-től a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére települési támogatás keretében nyújt segítséget.

Az adósságkezelési szolgáltatás időtartamát az előzetes, a határozattal rendelkező és az utólagos együttműködés időtartama együttesen képezi.

2023. január 1. – 2023. december 31. között összesen 5 fő rendelkezett adósságkezelési támogatás megállapítására szóló határozattal (2022. évben 16 fő).

Az adósságkezelési szolgáltatás jogosultsági feltételeinek a hátralékkal rendelkezők jelentős része jövedelmi helyzetük miatt nem tudott megfelelni, ezért évről évre tovább csökken az új igénybe vevők száma.

Lakbérhátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 23. §-ának megfelelően történt a szakmai munkavégzés a három vagy annál több havi lakbérhátralékkal rendelkezőkkel a SZOVA Zrt. jelzése alapján.

A szakemberek az ügyfelekkel közösen áttekintették a család élethelyzetét, lehetőségeit, fizetési kapacitásait és az igénybe vehető pénzügyi és természetbeni támogatások körét.

A családsegítő az ügyféllel közösen cselekvési tervet készített a fennálló hátralék rendezésére vonatkozóan.

A szakmai munkavégzés 2023-ban 106 főt érintett, mely a 2022-es adathoz (128 fő) képest csökkenést mutatott.

A lakhatás biztosítása és megőrzése érdekében a szakemberek az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival – különösen a közüzemi szolgáltatókkal és a SZOVA Zrt-vel – együttműködve végezték tevékenységüket.

TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat és a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft. között létrejött együttműködési megállapodás a felek a Szombathely Megyei Jogú Város területén végzett távhőszolgáltatásról szóló 8/2013. (III.6.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 5/2022. (IV.6.) Kgy. sz. rendelete 7. § (11) bekezdése alapján módosításra került.

Amennyiben az önkormányzati tulajdonban álló ingatlan bérelő vagy használó lakossági felhasználó díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget és legalább 3 havi hátralékot halmoz fel, úgy a távhőszolgáltató e tényről köteles írásban értesíteni az intézményt. A lakossági felhasználó a hátralék rendezése érdekében köteles az intézménnyel együttműködni.

A szakmai munkavégzés 2023-ban 141 főt érintett.

16 fő kötött részletfizetési szerződést az intézmény segítségével a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft-nél a díj tartozások rendezése érdekében.

A családsegítők a szakmai munkavégzés során életvezetési és háztartásgazdálkodási tanácsadás mellett folyamatosan nyomon követték a lakhatási kiadások befizetéseit.

Szociális szálláson élőkkel történő segítő munka

A rendelet elfogadása óta 2023. december 31-ig eltelt időszakban a szociális szállások száma **182 db**, ebből az átminősítettek száma **104 db**, a felajánlottaké **78 db** volt. A megkötött együttműködési megállapodások száma: **153 db**, a szálláshasználati szerződések száma **150 db**.

Nem írta alá az együttműködési megállapodást: **28 fő**.

A 2023. december 31-i állapot szerint

- a szociális szállások száma: **32**,
- érvényben lévő szociális szálláshasználati szerződéssel rendelkező szociális szállások száma: **27**,
  - ebből az átminősítések száma **11**,
  - a felajánlásoké **16**,
- a háztartások száma **27**, ebből egyszemélyes **11**, család **17**.

A szociális szálláson élők esetében 2023. december 31-ig a következő kimenetek valósultak meg:

- kérte a bérleti jogviszony visszaállítását **59 fő**,
- felmondás **6 fő**,
- leadta a lakást **8 fő**,
- szálláshasználati szerződés nem került meghosszabbításra **33 fő**,
- Idősek Otthonába került **4 fő**,
- elhunyt **8 fő**,
- rendkívüli szociális krízishelyzetére tekintettel átmeneti szállás került kijelölésre **1 fő**,
- a szálláshasználati szerződés hosszabbítására vonatkozó javaslat visszavonásra került **1 fő**.

Szanálás miatt új lakás került kijelölésre **2 fő** számára, akik így bérlőkké váltak.

Szanálás miatt **4 fő**, a szállás minősége miatt **1 fő** számára új szociális szállás került kijelölésre.

A szolgáltatás indulása óta 2023. december 31-ig a befizetett hátralékok összege az intézmény kimutatása szerint: **20.407.831 Ft**.

A családsegítők rendszeres kapcsolattartás során motiválták az ügyfeleket arra, hogy a lakhatással kapcsolatos kiadásaikat, meglévő hátralékaikat rendezzék. Szükség esetén segítséget nyújtottak a mindennapi életvitelhez.

Krízises átmeneti lakáshasználókkal történő segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 3. §-ában került meghatározásra a rendkívüli krízishelyzet alapján kijelölt átmeneti szállás intézményrendszere.

A helyi rendelet lehetővé tette azon ügyfelek számára, akik lakhatásukat önerőből más módon nem tudták megoldani, hogy kérelmet nyújtsanak be az illetékes iroda felé. Akiknél az adott lakásra történő kijelölés megtörtént, az önkormányzat a szociális szolgáltatóval való együttműködési kötelezettséget írta elő.

2015. év eleje és 2023. december 31. között megkötött szálláshasználati szerződések száma: 485 db.

A kijelölést követően nem fogadta el a lakást: 38 fő, ebből

- 3 fő albérletbe költözött,
- 18 fő a lakóközösség miatt nem kívánt a kijelölt átmeneti szállásba költözni,
- 1 fő szívességi lakáshasználóként maradhatott a lakásban tovább,
- 1 fő hozzátartozó betegsége miatt nem tudta elfoglalni a lakást,
- 1 fő számára két lakást is felajánlottak, egyiket betegség, másikat a lakóközösség miatt nem fogadta el,
- 1 fő számára a felajánlott lakás messzire esett a kérelmező családjának elérhetőségétől,
- 5 fő számára nem felelt meg a felajánlott lakás,
- 3 fő egészségi probléma miatt nem fogadta el a lakást,
- 4 főnek a lakhatási problémái megoldódtak más módon,
- 1 fő az albérletében maradt.

2023. december 31-i állapot szerint a krízises átmeneti szállások száma: 174 db.

Háztartások összesen: 174, ebből egyszemélyes 70, család 104.

A lakások komfortfokozat szerinti bontása:

- összkomfortos: 94,

- komfortos: 67,
- félkomfortos: 4,
- komfort nélküli: 9.

A krízises átmeneti szálláson élők esetében az indulás óta a **következő kimenetek valósultak meg:**

- bérlővé vált 205 fő,
- visszaadta a lakást a kezelőnek 45 fő,
- jogcím nélküli lakáshasználó 48 fő,
- kilakoltatásra került sor 3 fő,
- elhunyt 8 fő,
- albérletbe költözött 1 fő,
- idősek otthonába nyert felvételt 1 fő.

A szakmai munkavégzés során a családsegítők az ügyfelekkel közösen cselekvési tervet dolgoztak ki a lakhatási kiadások rendezése, valamint a felmerülő egyéb problémák kezelése érdekében.

Kistérségi feladatellátás

A kistérségi feladatellátás keretében 22 településen vehették igénybe a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a rászorulóknak.

A szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek száma 92, ebből új 31 volt.

Ők összesen **804 alkalommal** kerültek kapcsolatba az intézmény szakembereivel.

Az ellátott családok körében felmerülő fő problémák típusai:

- egészségügyi problémák (27 esetben),
- családi-kapcsolati konfliktusok (20 esetben),
- gyermeknevelési problémák (12 esetben),
- magatartászavar és teljesítményzavar (9 esetben),
- anyagi problémák (9 esetben),
- életviteli problémák (8 esetben).

A legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- családlátogatás (357 alkalommal),
- tanácsadás (317 alkalommal),

- segítő beszélgetés (110 alkalommal),
- információnyújtás (92 alkalommal),
- ügyintézéshez való segítségnyújtás (83 alkalommal),
- adományközvetítés (51 alkalommal).

A szakemberek 24 esetben környezettanulmányt, 24 esetben továbbirányítást, 8 esetben konfliktuskezelést végeztek.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal rendszeres volt a kapcsolat, az érintett szakemberekkel **198 esetben esetkonzultációra, 4 esetben esetmegbeszélésre** került sor.

2023-ban az egy fő családsegítőre jutó esetek száma átlagosan 45 egyén/család, melyből 14 egyszeri kapcsolatfelvételt jelentett, 31 esetben pedig gondozási folyamat zajlott.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetésének célja, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek és mihamarabb enyhítésre, megoldásra kerüljenek. A jelzőrendszer szervezése és működtetése alapvetően a család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatkörébe tartozik, ezen belül a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

A tevékenység működtetése a következő fórumokon keresztül történik:

- szakmaközi megbeszélések,
- esetkonzultációk, esetmegbeszélések, esetkonferenciák,
- éves szakmai tanácskozás.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai számára szakmaközi megbeszélések szervezésére került sor, melyek célja a résztvevők feladatainak, jogkörének, szakmai lehetőségeinek, kompetenciájának tisztázása, illetve a jelzőrendszeri tagok együttműködésével kapcsolatos kérdések és a közös munka hatékonyabbá tételének átbeszélése volt.

A 2023-as évben megtartott szakmaközi megbeszélések

Alkalmom	Témák	Résztevők száma
2023.04.21.	„Kiabáló jelek” - Mire kell figyelnie a szakembereknek, ha egy gyermeknek, fiatal felnőttnek radikális megnyilvánulásai vannak.	23 fő
2023.06.02.	A megváltozott munkaképességű személyek integrálása a munkaerőpiacra.	12 fő
2023.06.14.	A szülői érzelmi elakadások hatásai a gyermekekre és a későbbi felnőttkorra.	30 fő
2023.06.16.	Családon belüli bántalmazás. Eljárásrend, intézkedések, kompetenciahatárok, együttműködési lehetőségek.	28 fő
2023.10.06.	Ideiglenes hatályú elhelyezés. Eljárásrend, intézkedések, kompetenciahatárok, együttműködési lehetőségek.	13 fő
2023.12.08.	Szervezeti változások a szakellátásban, szakmai kihívások és nehézségek.	22 fő

2023-ban a szakmaközi megbeszéléseken az alábbi észlelő- és jelzőrendszeri tagok vettek részt:

- a Szombathelyi járásban dolgozó család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei,
- a Szombathelyen és a vármegyében dolgozó család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítői,
- az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végzők,
- az intézmény gondozási csoportjainak munkatársai,
- gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek,
- szombathelyi általános iskolák,
- szombathelyi középiskolák,
- Terrorelhárítási Központ Felderítési Igazgatóság,
- Szombathelyi Rendőrkapitányság,
- VMKH Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztály szociális szakértői,
- Vas Vármegyei Főügyészség,
- Vas Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály,

- Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Gyámügyi Osztály,
- Vas Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály,
- Szombathelyi Áldozatsegítő Központ,
- SZMJV Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztály.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a 2023. évben összesen 24 esetkonferenciát tartottak az egyes esetek kapcsán felmerülő problémák megoldása érdekében, a család, az összes érintett szakember, valamint a család- és gyermekjóléti központ bevonásával. Az esetkonferenciák célja a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése volt.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata, hogy a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 9. § (5) bekezdés alapján minden év február 28-ig **éves szakmai tanácskozást** szervezzen, amelyen – a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatása alapján – átfogóan **áttekinti és értékeli a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer előző éves működését** és szükség esetén javaslatot tesz a működés javítására.

Szombathelyen 2023. február 24-én került megrendezésre a 2022-es évre vonatkozó éves szakmai tanácskozás.

A jelzőrendszeri tagok által kitöltött kérdőívek segítséget nyújtottak az éves szakmai tanácskozás anyagának összeállításában és március 31-ig az éves intézkedési terv elkészítésében.

Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az észlelő és jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések száma

A 2022-es évhez képest 40 százalékkal emelkedett a jelzések száma (2023-ban 1057, 2022-ben 756).

Jelentősen nőtt a közüemi szolgáltatóktól, rendőrségtől, ügyészségtől, bíróságtól, önkormányzattól és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól érkezett jelzések száma.

A rendőrség jellemzően a fiatalok deviáns magatartása, illetve a családon belüli bántalmazás miatt küldött jelzést a szolgálatnak.

A köznevelési intézmények legnagyobb arányban a gyerekek, fiatalok körében megnőtt magatartási problémákról és az igazolatlan hiányzásokról jeleztek.

A jelzések megtétele minden esetben írásban történt, melyekre a család- és gyermekjóléti szolgálat írásban visszajelzést adott. Szükség esetén személyes konzultáció történt a szakemberek között a probléma megoldása érdekében.

A beérkezett jelzések többnyire részletesen tartalmazták a probléma leírását, mely annak köszönhető, hogy a szolgálat több intézményi fórumon felhívta az észlelő- és

jelzőrendszeri tagok figyelmét a jelzések megtételének szükségességére és a tartalmi, formai elemeire.

9. Család- és gyermekjóléti központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ Szombathely városban, valamint a Szombathelyi Járás területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében.

Az illetékességi területéhez tartozó településekre kiterjedően biztosítja a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásait, valamint ellátja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet.

A központ **fogyatékoságügyi tanácsadói** a megye területén látják el feladataikat.

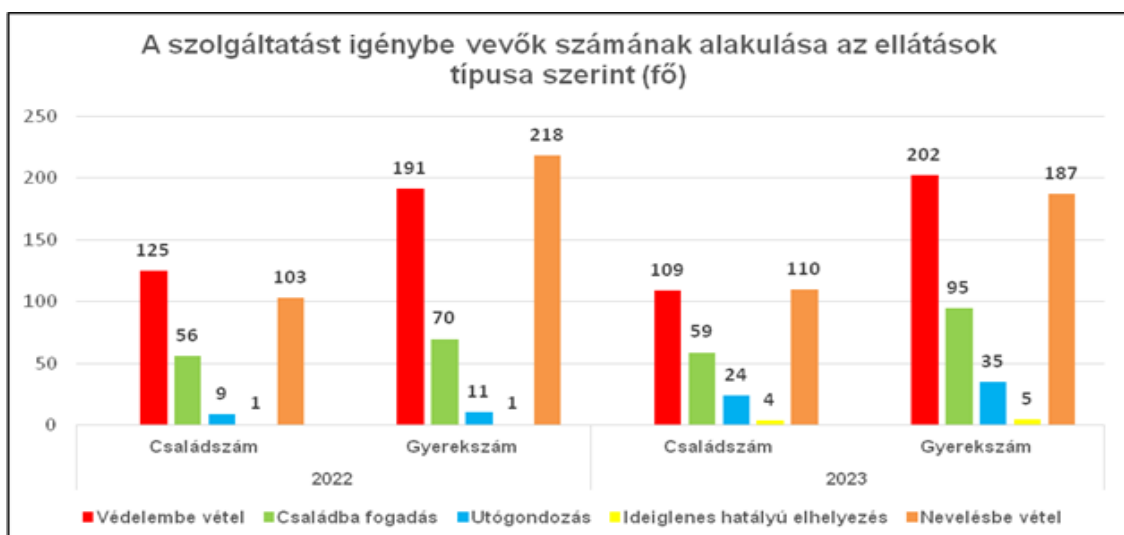
A szakmai tevékenységet esetmenedzserek és tanácsadók végzik.

Munkavégzésük során részt vesznek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedések előkészítésében**, majd a döntést követően, az érintett családoknál **szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.**

Az év során mind az alapfeladatok ellátása, mind a speciális **szolgáltatások igénybevétele folyamatosan biztosított volt.**

A család- és gyermekjóléti központ tevékenysége **2023-ban 524 gyermekre és 306 családra** (2022-ben 491 gyermek, 294 család) terjedt ki.

Az ellátott gyermekek, ill. családok legnagyobb arányban védelembe vételben, valamint nevelésbe vételben részesültek. Ebben változás nem volt tapasztalható az előző évhez képest.

Az ábrából megállapítható, hogy a **védelembe vétel tekintetében** mind a családszám, mind a gyermekszám esetében **emelkedés volt tapasztalható** a megelőző évhez képest.

A **nevelésbe vett gyermekek száma csökkent**, ami egyrészt magyarázható a nagykorúság elérésével, esetlegesen a gyermekek örökbefogadásával, vagy a családból való kiemelés alapjául fennálló problémák megszűnésével.

Ez utóbbit alátámasztja az **utógondozott gyermekek számának növekedése** is.

A család- és gyermekjóléti központ 2023-ban **250 esetben** (2022-ben 174) **tett javaslatot hatósági intézkedésre**, ebből az elutasított javaslatok száma 12 (2022-ben 8), a nemleges javaslatok száma 117 (2022-ben 98) volt.

A család- és gyermekjóléti központtal kapcsolatban álló családokkal végzett szociális segítő munka indokoltságát – a szociális szakemberek tapasztalata szerint – **egyre súlyosabb és összetettebb problémák** alapozzák meg.

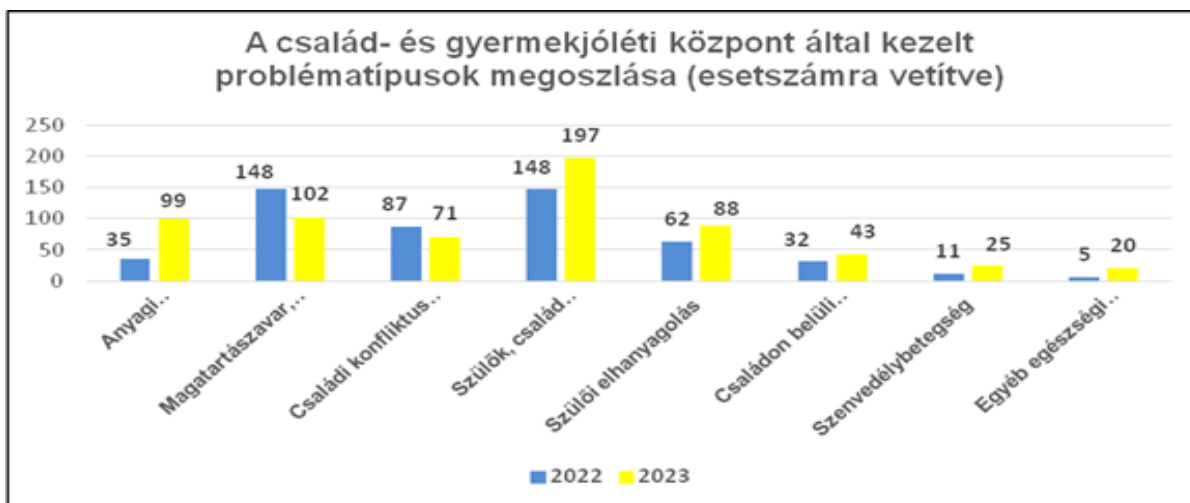
A legjellemzőbb problémák:

- a szülők, család életvitele (**2023-ban 197 eset**, 2022-ben 148),
- a családi konfliktus (**2023-ban 71 eset**, 2022-ben 87 eset),
- a magatartás- és teljesítményzavar (**2023-ban 102 eset**, 2022-ben 148 eset),
- a szülői elhanyagolás (**2023-ban 88 eset**, 2022-ben 62),
- az anyagi problémák (**2023-ban 99 eset**, 2022-ben 35) valamint,
- **a családon belüli bántalmazás (2023-ban 43 eset, 2022-ben 32) volt.**

Kisebb arányban előfordultak egyéb egészségügyi problémák, valamint a szenvedélybetegség is.

Az adatokból kiderül, hogy a megelőző évhez képest emelkedés figyelhető meg az életviteli, a szülői elhanyagolás, az anyagi és a családon belüli bántalmazás problémátípusnál.

Csökkenés a családi konfliktus, valamint a magatartás- és teljesítményzavar esetében tapasztalható.

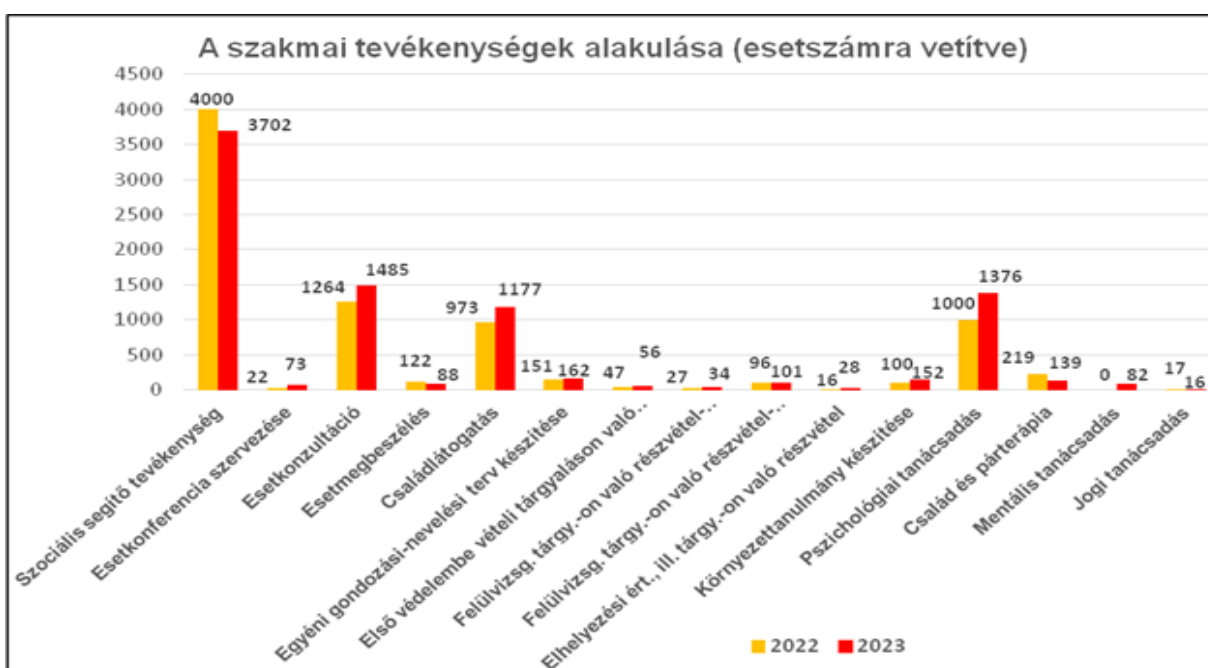

A 2023-as év során, csakúgy, mint 2022-ben, a család- és gyermekjóléti központ esettmenedzsereinek és tanácsadóinak **legjellemzőbb szakmai tevékenysége a** (pl. az információnyújtást, tanácsadást, segítő beszélgetést, ügyintézésben segítségnyújtást is magába foglaló) **szociális segítő tevékenység volt** (2023-ban 3702 eset, 2022-ben 4000 eset).

Viszonylag magasabb számban előforduló tevékenységek:

- az esetkonzultáció (2023-ban 1485 eset, 2022-ben 1264 eset),
- a családlátogatás (2023-ban 1177 eset, 2022-ben 973 eset),
- a pszichológiai tanácsadás (2023-ban 1376 eset, 2022-ben 1000 eset).

Az adatokból kiderül, hogy a 2023-as évben szinte valamennyi tevékenység esetében emelkedés volt tapasztalható.

Az esetmenedzserek a feladatellátás során segítették **a hatósági intézkedéssel érintett gyermek és családja problémáinak kezelését**, koordinálták a problémák megoldására irányuló feladatok ellátását, szükség szerint szociális segítő tevékenységet végeztek, együttműködve a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munkavégzés során **feltárták** a családi működési zavarokat, az egyes egyént és a családot érintő problémákat és **hozzárendelték** ezekhez a megoldási alternatívákat.

Feltérképezték és **mozgósították** a család természetes és mesterséges támaszait, mobilizálták erőforrásait.

Rendszeresen **értékeltek** az eltelt idő alatt végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazták a további irányokat.

Az esetmenedzserek a **család köré szociális védőhálót építettek**, ennek keretében rendszeresen kapcsolatot tartottak az esetkezelésbe bevont szakemberekkel, akikkel közösen meghatározták a család helyzetének javítása érdekében szükséges lépéseket és feladatokat.

Az esetmenedzserek a szociális segítő tevékenység ellátása és koordinálása keretében részt vettek **hivatalos ügyek intézésében, védelembe vételi és felülvizsgálati tárgyalásokon, elhelyezési értekezleteken.**

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódóan **környezettanulmányokat készítettek.**

A gondozott családokkal kapcsolatban álló szakemberek részvételével **esetkonferenciákat szerveztek, esetmegbeszéléseket, esetkonzultációkat tartottak.**

A szolgáltatást igénylőknek lehetőséget biztosítottak a központ által nyújtott **speciális szolgáltatások (jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni-, pár- és családterápia, mentális tanácsadás) igénybevételére.**

Az esetmenedzserek a gondozott családokkal kapcsolatban álló **jelzőrendszeri tagokkal rendszeresen tartották a kapcsolatot**, esetmegbeszélések, esetkonzultációk formájában.

Az **együttműködés** hatékony volt a gyermekvédelmi rendszer más tagjaival, a **gyámhivatallal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal és a gyermekvédelmi szakellátással is.**

A szakmai munkavégzés során felmerülő dilemmák feloldása és a kiégés megelőzése érdekében az esetmenedzserek 2023-ban **6 alkalommal vettek részt szupervízió**n. 2023-ban Dr. Czeglédy Csabának, a Szociális és Lakás Bizottság elnökének kezdeményezésére egy újfajta **esetmegbeszélő fórum** került elindításra, amely lehetőséget biztosít egy-egy konkrét személy/család szociális és lakáshelyzetének, egyéb szociális problémáinak feltárására, a megoldási alternatívák számbavételére. Év végéig három alkalommal – június, szeptember és november hónapokban – került sor a fórum megtartására, 2024-ben pedig havi rendszerességgel tervezik megtartani.

Esetmenedzseri tevékenység a Szombathelyi járásban

A család- és gyermekjóléti központ Szombathelyen kívül a **Szombathelyi járáshoz tartozó 39 településen biztosítja a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a speciális szolgáltatásokat.**

2023-ban összesen 71 gyermek és 49 család (2022-ben 78 gyermek, 55 család) vette igénybe a szolgáltatást.

A járási települések tekintetében a gyermekszámban és a családszámban is **csökkenés volt tapasztalható** a megelőző évhez képest.

A kezelt problémák:

- szülők, család életviteléből adódó probléma (2023-ban 34 eset, 2022-ben 18),
- szülői elhanyagolás (2023-ban 10 eset, 2022-ben 17),
- családi konfliktus (2023-ban 13 eset, 2022-ben 13).

Az adatokból megállapítható, hogy a szülők, család életviteli problémái esetében jelentős emelkedés, az elhanyagoló magatartásnál csökkenés, míg a családi konfliktusnál stagnálás volt tapasztalható a megelőző évhez képest.

Kisebb arányban fordult elő magatartászavar, teljesítményzavar, valamint szenvedélybetegség.

Az esetmenedzserek által végzett legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- szociális segítő tevékenység (2023-ban 312, 2022-ben 515),
- családlátogatás (2023-ban 282, 2022-ben 230).

A szakmai munkavégzés során a településekre kijáró esetmenedzserek ellátták a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat és elősegítették a központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételét.**

2023-ban egy fő esetmenedzser átlagosan 28 családdal/48 gyermekkel végzett szakmai segítő munkát.

Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ **koordinálta a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját.**

A család- és gyermekjóléti szolgálatok számára - igény szerint - **szakmai támogatást nyújtott** a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozások szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához.

Összegyűjtötte a települések jelzőrendszeri felelősei által készített **helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.**

A szakmai tevékenységhez tartozó feladatok ellátását, illetve koordinálását a **járási jelzőrendszeri tanácsadó végezte.**

A feladatellátás során 2023-ban 7 alkalommal (2022-ben 7 alkalom) vett részt a járási jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi megbeszélésen, éves tanácskozáson pedig 8 alkalommal (2022-ben 8 alkalom).

Valamennyi család- és gyermekjóléti szolgálat elkészítette és a központ számára megküldte az éves jelzőrendszeri intézkedési tervét, melyek elkészítésében a központ munkatársai igény szerint segítséget nyújtottak.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésével kapcsolatos problémát egy család- és gyermekjóléti szolgálat jelzett.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása

A feladatellátás keretében az esetmenedzserek tájékoztatták a szolgálatokat a központ által nyújtott szolgáltatásokról, az azokat érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

A szakmai támogatás érdekében a család- és gyermekjóléti központ havi rendszerességgel, minden hónap utolsó péntekén biztosított lehetőséget a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára esetmegbeszélésre. Ezt 2023-ban egyetlen alkalommal sem vették igénybe a szolgálatok, **rendszeres volt viszont a napi, heti**

szintű esetmegbeszélés, konzultáció, elsősorban telefonon, indokolt esetben személyesen is a szolgálatok által ellátott településeken.

A szakmai munka elősegítése, a közös szakmai álláspont kialakítása érdekében gyakoriak voltak a **közös családlátogatások** a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munka során megjelenő döntéshozatalok elősegítése érdekében a járási jelzőrendszeri tanácsadó bár kisebb számban, de rendszeresen részt vett (2023-ban 48, 2022-ben 54 alkalommal) a szolgálatok által szervezett esetkonferencián.

Pszichológiai tanácsadás

A speciális szolgáltatást 2023-ban 143 fő, 1376 alkalommal, míg 2022-ben 136 fő, 1000 alkalommal vette igénybe.

A tanácsadást 2 fő pszichológus nyújtotta.

Az ügyfelek által megfogalmazott legjellemzőbb problémák

- pszichés panaszok,
- szorongásos tünetek,
- hangulatzavarok,
- gyermek viselkedési problémái, teljesítményzavarai.

A problémák megoldása érdekében a szakemberek **pszichológiai vizsgálatokat** végeztek, valamint **tanácsadásban** részesítették a hozzájuk fordulókat. Szükség esetén az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival (óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat, területi gyermekvédelmi szakszolgálat) is történt **konzultáció és információcsere a szakemberek részéről.**

Az intézményen belül rendszeresek voltak az esetkonzultációk a pszichológusok és a családsegítők, illetve az esetmenedzserek között.

Az eredmények között megemlítenéd, hogy a pszichológiai kezelésekre hatására az **ügyfelek pszichés állapota javult, a gyermekek tünetei csökkentek, enyhültek** vagy megszűntek, a **szülő-gyermek kapcsolat fejlődött.**

Egyéni, pár- és családterápia

A szolgáltatás célja volt, hogy minél több családot és egyént **hozzásegítsen életük rendezéséhez, ill. családi kapcsolataik megóvásához, a válások megelőzéséhez.**

A **kontextuális családterápia** a családot olyan működő egységként tekinti, amelyben bármely családtag problémája az egész családi rendszer bevonásával és aktív közreműködésével oldható meg.

A terapeuta elősegítette, hogy az egyén, ill. a család mozgósíthassa erőforrásait, bővíthesse problémamegoldó készségeit.

A terápia hozzájárult a viselkedés megváltozásához, a család, az egyén érzelmi megerősödéséhez. Így működött ez akkor is, ha minden ülésen minden családtag nem volt jelen. A „jelenlévők” viselkedés változása vont maga után a többiek változását.

A családterapeuta 2023-ban a következő problémák kezeléséhez nyújtott segítséget:

- házassági krízis,
- generációs problémák,
- válás, kapcsolati gondok,
- pszichés panaszok,
- egyedüllét,
- gyermeknevelés,
- kapcsolattartási nehézségek,
- teenager krízishelyzet,
- pszichiátriai betegség,
- gyász feldolgozás.

A szakmai munkavégzés során célzott és hatékony segítséget kaptak az igénybe vevők a fennálló problémáik kezeléséhez.

A 2023. évben összesen **25 család 139 alkalommal vett részt a családterápiás üléseken.**

Az egyének/családok **pozitív visszajelzést adtak a terapeutának az ülések után,** szívesen vettek részt a találkozásokon.

Az ülésekről a terapeuta feljegyzéseket készített, amelyek tartalmazzák az ülésen történeteket, a szerződést és a feladatokat is, valamint ezek végrehajtását, a bekövetkező változásokat vagy nehézségeket.

Mentális tanácsadás

2023 szeptembere óta vehető igénybe speciális szolgáltatás keretében mentális tanácsadás az intézményben.

A szakmai tevékenységet Székely Klára életmód tanácsadó és terapeuta látta el heti 7 óra időtartamban.

A szolgáltatás igénybevételét a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ, családsegítői/esetmenedzserei kezdeményezték, akik az ügyfelek problémáiból kiindulva kérték a speciális szolgáltatást, a problémakezelés érdekében a legjobb megoldást, legmegfelelőbb segítséget keresve.

A négy hónap alatt összesen 26 fő, 82 alkalommal vette igénybe a speciális szolgáltatást.

A szakember az érintett időszak alatt a következő problémák kezelésében nyújtott segítséget:

A legnagyobb arányban **kamaszkori viselkedési problémákkal** (dühkitörések, agresszivitás, elutasítás, családon belüli konfliktusok, bezárkózás, bűncselekményekben való részvétel) foglalkozott.

Tapasztalata szerint a problémák mögött, a nevelési hiányosságok, a szülői elvárások irracionálisága, családi anomáliák és a családon belüli meg nem értés állnak.

Iskolai jelzések, vagy szülői segítségkérés figyelhető meg az esetek feltárásában. Néhány esetben a szülők részéről együttműködés volt tapasztalható, ám a szülők egy része viszonylag könnyedén lemond gyermeke élethelyzetének javításáról.

A kamaszokkal való kooperáció több esetben is sikereket vagy részsikereket hozott, aminek fő oka, hogy ezek a gyerekek figyelemre vágynak. Ha azt megkapják, akkor hajlandóak változtatni a magatartásukon.

A szakember tapasztalata szerint több esetben volt, vagy lett volna szükség pszichológiai, pszichiátriai, neurológiai vizsgálatra egyes ügyfelek esetében, de sajnálatos módon a jelenlegi egészségügyi ellátó rendszer a leterheltsége, valamint a szakemberhiány miatt egyszerűen képtelen megfelelő ellátást nyújtani.

Az esetek másik csoportját **fiatal édesanyák** alkották, akik vagy a szülői szerepre való felkészületlenségük, vagy saját életvitelük anomáliái miatt kerültek a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ látókörébe. Esetükben nehezkesebb és hosszadalmasabb az együttműködés elérése.

Néhány esetben családterápia jellegű, párkapcsolati, valamint gyász feldolgozási problémák is megjelentek.

Tevékenysége során a szakember egy projekt keretében interaktív előadást tartott az időskorúak gondozásának témakörében. A program során a résztvevők megosztották egymással tapasztalataikat.

A terapeuta véleménye szerint az intézmény által nyújtott szolgáltatások a város és az agglomeráció számára létfontosságúak.

A szakmai munka példaértékű, rendkívül magas színvonalú.

Elmondható, hogy az eltelt viszonylag rövid idő alatt a szakember és az intézmény munkatársai között rendkívül konstruktív, szakmai alapokon nyugvó, az ügyfelek érdekeit szem előtt tartó együttműködés alakult ki.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja: a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, **csellengő gyermekek segítése**, akik magatartásukkal a saját testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésüket veszélyeztetik; a lakóhelyéről önkényesen eltávozó ellátás és **felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése**, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Fő cél: olyan **bizalmi viszony** kialakítása a fiatalokkal, amely lehetővé teszi, hogy **a fiatalok megnyíljanak a szakemberek előtt**, felismerjék problémáikat, valamint hogy **ne féljenek segítséget kérni**.

A tevékenységgel szorosan összefügg az intézmény közösségi tereinek népszerűsítése a célcsoport körében, hogy a fiatalok legyenek tagjai egy összeszokott közösségnek, hasznos, tartalmas és személyiségépítő élményeket éljenek át együtt.

Az intézmény utcai és lakótelepi szociális munkásai alapfeladataik ellátása során felkeresték a megyeszékhely azon területeit, ahol kapcsolatba kerülhettek a szolgáltatással érintett célcsoporttal, vagy ahol gyerekek, fiatalok felügyelet nélkül tartózkodhattak (parkok, bevásárlóközpontok, elhagyatott területek), esetleg deviáns magatartást tanúsíthattak.

A 2023-as évben **nem érkezett írásos jelzés** az utcai és lakótelepi szociális munkásokhoz és ők sem tapasztaltak jelzést és intézkedést igénylő esetet.

Szükség szerint, egy-egy eset kapcsán **konzultáltak** a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel, óvodai és iskolai szociális segítőkkal.

A terepmunka ideje alatt az utcai és lakótelepi szociális munkások nem találkoztak csellengő diákokkal.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a fiatalok már nem az utcán, hanem többnyire otthonaikban, digitális eszközök használatával töltik idejüket. Emiatt a

szakmai tevékenység során a **közösségépítés, a szabadidő hasznos eltöltését célzó programok szervezése, az intézmény közösségi tereinek népszerűsítése** került előtérbe.

A 2023-as évben az **utcai szociális munkások összesen 50 fiatallal, 101 alkalommal (2022-ben 39 fiatallal, 67 alkalommal, éves forgalom 382 fő) kerültek kapcsolatba** az intézmény keretein belül működő Szabad-tér Ifjúsági Klubban és a Jászai Ifjúsági Klubban végzett tevékenységük során. **A klubok éves forgalma 399 fő volt.**

Szabad-tér Ifjúsági Klub

A Szabad-tér Ifjúsági Klub az intézmény V. számú Szakmai Egység Család- és Gyermejkölési Szolgálatának épületében fogadja a környéken élő 10-19 éves fiatalokat.

A közösségi tér 2023. november 13-ig heti 2 alkalommal, kedden és csütörtökön 2-2 órában várta az általános- és középiskolás diákokat. A Jászai Ifjúsági Klub megnyitását követően heti 1 alkalommal, csütörtökön 2 órában tartottak foglalkozást a klubvezetők.

A klub szolgáltatási palettáját szervezett programok színesítették, melyek lehetőséget biztosítottak a klubtagok számára a kötetlen találkozásra, beszélgetésre, közösségépítésre.

A 2023-as évben az **utcai szociális munkások összesen 28 fiatallal, 93 alkalommal (2022-ben 39 fiatallal, 67 alkalommal, éves forgalom 382 fő) kerültek kapcsolatba** a Szabad-tér Ifjúsági Klubban végzett tevékenységük során.

A klub éves forgalma 339 fő volt az alábbiak szerint:

- 2023. január: 40 fő
- 2023. február: 41 fő
- 2023. március: 45 fő
- 2023. április: 21 fő
- 2023. május: 29 fő
- 2023. június: 45 fő
- 2023. július: 23 fő
- 2023. augusztus: 33 fő
- 2023. szeptember: 24 fő

- 2023. október: 23 fő
- 2023. november: 3 fő
- 2023. december: 12 fő

A Szabad-tér Ifjúsági Klub Szombathely Megyei Jogú Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma rendelkezésére álló pénzügyi keretből 155.650,- Ft támogatást kapott olyan szabadidős programok szervezésére, melyek a közösségépítésen és a kikapcsolódáson túl alternatívát nyújtanak a szabadidő hasznos eltöltésére.

A keretösszegeből 2023. június-október hónapok között az alábbi programok valósultak meg:

- Ismerd meg Vas vármegyét!

A kirándulássorozat megszervezése azt a célt szolgálta, hogy a klubba járó fiatalok több különálló kirándulás keretében ismerjék meg a vármegye történelmi és hagyományőrző helyeit.

2023. június 23-án a programsorozat első állomásaként Kőszegre látogattak el a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai. A délelőttöt a város nevezetességeinek megtekintésével, a délutánt a város határában lévő gokart pályán töltötték. A kétfős futamok kiváló lehetőséget adtak a gyermekek számára, hogy megmérettessék tudásukat, ügyességüket.

A kirándulássorozat 2023. június 28-án, Sárváron folytatódott. A városba érkezést követően a fiatalok felkeresték a Nádasdy-várat, megismerték történelmi jelentőségét.

2023. július 05-én az Őrségbe kirándultak a klubtagok. Végigjárták a Sárgaliliom tanösvényt, melynek egyik legjelentősebb állomása a 13. században épült veleméri Szentháromság templom volt. A program zárásaként a magyarszombatfai Fazekas házat tekintették meg.

- Kalandpark

Az „Ismerd meg Vas vármegyét!” c. kirándulássorozat sárvári állomásának részeként a fiatalok a sárvári Kalandparkba látogattak el. A kedvező időjárásnak köszönhetően a kötélpályáin bizonyíthatták bátorságukat, ügyességüket, emellett ijázkodásra és famászásra is lehetőségük volt. A program során erősödött a csapatkohézió, a fiatalok egymást biztatva küzdötték le az akadályokat és félelmeiket.

- Szabadulószoza

A klub fiataljai rendkívül nyitottak az élményalapú közösségi programokra. Ezek kötetlensége, jó hangulata feszültségoldó hatással bír és segíti őket a közösséghez tartozás érzésében is.

2023. szeptember 28-án a Szabad-tér Ifjúsági Klub 7 fiatalja szabadulós játékon vett részt a Savaria Tömlöc-ben. A Rendelő és Fóbia pályákon szobáról szobára haladva oldották meg a rejtélyes feladványokat annak érdekében, hogy megszerezzék a kijutáshoz szükséges kódokat. A szabadulásra 60 perc állt rendelkezésükre, amely kisebb segítségekkel és szoros együttműködéssel mindkét csapat számára elegendőnek bizonyult. A program remek közösségi szórakozást nyújtott, próbára tette a fiatalok logikai és ügyességi képességeit.

- Bowling

2023. október 30-án 11 fiatal részvételével került megszervezésre a Szabad-tér Ifjúsági Klub bowling programja. A játékot vidám hangulat, sportszerű magatartás jellemezte. Az eseményt közös pizzázás zárta, miközben az internet veszélyeiről, a világháló biztonságos használatáról, valamint az ifjúság körében népszerű mobil applikációk csapdáiról folytattak kötetlen eszmecserét a jelenlévők. A téma feldolgozását segítette Kislaki Adrienn Lídia óvodai és iskolai szociális segítő, aki szakmai tapasztalataival és egy ötletes kvíz segítségével világított rá a fiatalokra leselkedő veszélyekre az online térben.

További megvalósult programok:

- Önismereti foglalkozás I.

2023. február 16-án önismereti foglalkozás került megszervezésre azzal a céllal, hogy élménypedagógiai játékok segítségével erősítsék a klubba járó fiatalok önbizalmát, valamint csökkentsék az egymás felé tanúsított előítéletes hozzáállást.

- Önismereti foglalkozás II.

A következő önismereti foglalkozásra 2023. április 18-án került sor. Gary Chapman szeretetnyelv-tesztjének kitöltését követően a fiatalok az elsődleges szeretetnyelveikről, a szeretet élményéről, vagy éppen annak hiányának megéléséről beszélgettek.

- Anyák napi kézműves kreatív foglalkozás

2023. május 04-én a klubtagok kreatív kézműves foglalkozással készültek az anyák napja ünnepére. Köszöntő üzeneteket készítettek édesanyjuk részére, mely az irántuk érzett szeretet kifejezésének különleges, egyedi, személyes módja.

- Biciklitúra a Gencsapáti Szentkúthoz

2023. május 25-én a klubvezetők biciklitúrát szerveztek a Gencsapáti Szentkúthoz. A program megszervezésével a mozgás népszerűsítését és a környezet értékeinek megismerését tűzték ki célul. A kedvező időjárás és a gyönyörű táj kiváló alapot biztosított a jó hangulatú, szabadtéri programhoz.

- Bemutató horgászás Vaskeresztesen

2023. augusztus 17-én egy jó hangulatú bemutató horgászaton vettek részt a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai. A délutáni program első részében elméletben ismerkedtek a horgászat alapjaival és a hazai halfajokkal, majd egy barátságos csapat "horgászverseny" következett. A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetségének munkatársai segítették a csapatok halfogásait, közben rengeteg érdekességet meséltek a gyerekeknek.

Az utcai és lakótelepi szociális munkások a klub népszerűsítése érdekében 2023. augusztus 20-án részt vettek a Szentkirályi Napokon, ahol tájékoztató anyagokkal, játékokkal várták az érdeklődő gyermekeket, fiatalokat, családokat.

Jászai Ifjúsági Klub

A Jászai Ifjúsági Klub az intézmény VI. számú Szakmai Egységének épületében várja a környéken élő 10-14 éves fiatalokat.

Az ifjúsági klub 2023. november 13-án nyitott meg. Célja, hogy a KISZ lakótelepen élő fiatalok és a Szombathelyi Dési Huber István Általános Iskola felső tagozatos tanulói számára tartalmas, közösségépítő programokkal alternatívát nyújtson a szabadidő hasznos eltöltésére.

Ennek érdekében kapcsolatfelvétel történt az iskola 5-6. évfolyamának osztályfőnökeivel, és osztályfőnöki óra keretében közel 40 diáknak került bemutatásra az induló Jászai Ifjúsági Klub tevékenysége, szolgáltatási palettája.

Kérdőív formájában igényfelmérés történt ezekben az osztályokban, hogy a klub minél inkább a célcsoport érdeklődési körének megfelelő szabadidős lehetőségeket tudjon felkínálni.

A diákok és a pedagógusok részéről érdeklődés és nyitottság mutatkozott. A tanulók elmondták, hogy sportrendezvényeken (foci, kosárlabda, kézilabda, röplabda), kirándulásokon, kulturális programokon szívesen vennének részt. A klub szolgáltatási palettáját, valamint a 2024. év programjait a klubvezetők igyekeztek a megfogalmazott igények mentén kialakítani.

Az induló klub logójának megtervezésére az intézmény pályázatot hirdetett, melyre öt pályamű érkezett. A pályázók díjazásban részesültek a klub hivatalos megnyitó rendezvényén, melyre 2023. december 1-jén került sor.

A Jászai Ifjúsági Klub 2023. november 13-tól hétfői napokon várja az érdeklődő fiatalokat.

A foglalkozások célja, hogy a gyermekek hasznosan töltsék szabadidejüket, valamint megismerjenek szabadidő-eltöltési alternatívákat.

2023-ban 8 foglalkozás alkalmával összesen 22 fiatal vette igénybe a klub szolgáltatásait, összesen 60 alkalommal:

- 2023. november: 25 alkalom
- 2023. december: 35 alkalom.

2023-ban megvalósult programok:

- Megnyitó

A program célja a közösségi tér népszerűsítése volt, valamint a közösségi tér szolgáltatási palettájának bemutatása.

Az esemény a logópályázat eredményhirdetésével kezdődött, majd ügyességi vetélkedővel és Krav Maga bemutatóval folytatódott.

A rendezvényen lehetőség volt adventi kézműves készülődésre, valamint a klub eszközeinek (Xbox, csocsó, társasjátékok) kipróbálására.

- Karácsonyi filmvetítés

2023. december 18-án az ifjúsági klub filmvetítéssel hangolódott a karácsonyra. A "Családi cserebere" c. vígjáték megtekintése alkalmat adott arra, hogy a fiatalok

közös élménnyel gazdagodjanak, kikapcsolódjanak és megtapasztalják az ünnep meghitt hangulatát.

Kórházi szociális munka

A szolgáltatás célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő **anyának és gyermekének segítése**, a gyermekosztályon a **gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése**, majd a szükséges intézkedések megtétele, valamint a **pszichiátriai és a rehabilitációt végző kórházi osztályokkal való együttműködés**.

Az intézmény a Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja a szolgáltatást.

A család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkát ellátó esetmenedzserének feladata a **tanácsadás, információszolgáltatás és a konzultáció biztosítása** minden érintett fél számára.

2023-ban, csakúgy, mint a megelőző évben, a család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkával foglalkozó esetmenedzsere **a kórház szociális munkásaival közösen dolgozott** azon, hogy a problémával érintett családok helyzete rendeződjön.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kórházi szociális munkát végző esetmenedzser által biztosított információnyújtás, tanácsadás segíti az egészségügyi személyzet munkáját azzal, hogy **támpontot nyújt a betegek nem egészségügyi jellegű problémáinak megoldásában, az elhanyagolás és a veszélyeztetettség megszüntetésében**.

A kórházi szociális munka **2023-ban 29 főt (2022-ben 15 főt) érintett**.

Kapcsolatügyelet

A speciális szolgáltatás célja és feladata a **válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése**, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése, a kapcsolattartáshoz semleges helyszín biztosítása.

A célcsoport jelentős részét azok a szülők képezik, akik már külön élnek, és **akut konfliktust jelent a különélő gyermekükkel történő kapcsolattartás**.

Esetenként még nincs hatósági döntés a kapcsolattartásról, vagy ha van, az nem annak megfelelően működik. A mediáció módszerével nyugodt körülmények között az igénybe vevőket segíteni tudják a szakemberek a kapcsolattartás szabályainak közös kialakításában.

A Kapcsolatügyelettel **2023-ban 57 család és 86 gyermek állt kapcsolatban (2022-ben 53 család és 81 gyermek)**. A megelőző évhez képest a szám adatok minimális emelkedést mutattak az igénybevétel tekintetében.

Az év során 5 olyan család volt, akik információt, időpontot kértek a mediátoroktól, de végül esetükben személyes találkozásra már nem került sor.

2023-ban 31 család jelentkezett új esetként, amely 42 gyermeket érintett (2022-ben 29 család, 41 gyermek).

Az **új esetek** tekintetében, a családszámban és gyermekszámban **kismértékű növekedés** volt tapasztalható a 2022-es évhez képest.

A 31 új igénybe vevő családból 14 hatósági szabályozás (4 bírósági, 1 törvényszéki és 9 gyámhivatali szabályozás) alapján vette igénybe a szolgáltatást, 17 pedig önkéntesen.

16 családnál került sor 21 mediációs ülésre, amelyből 6 esetben végül nem került sor megállapodás megkötésére, és 4 esetben történt szóbeli megállapodás a felek között. Az új esetekből 6 családnál nem történt meg a másik szülővel az első interjú, ezért a mediációs folyamat megszakadt.

Az év során 7 érintett család esetében fejeződött be sikeresen a mediációs folyamat.

A szolgáltatást igénybe vevő 57 családból:

- 26 család önállóan,
- 19 család a gyámhatóság,
- 11 család a bíróság,
- 1 család a Szombathelyi Törvényszék,
- 12 család a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ közreműködésével kereste meg az intézményt.

A Szombathelyi járás területéről 8 család (11 gyermek) fordult a Kapcsolatügyelethez. A gyámhatóság által szabályozott kapcsolattartásból 3 család esetében (7 gyermek) magasabb szintre lépett a kapcsolattartás, ami azt jelenti, hogy a felügyelt kapcsolattartást a mediátorok javaslatára a hatóság segített láthatásra változtatta.

1 család esetében (2 gyermek érintett) bővült a felügyelt kapcsolattartás havi egy alkalomról két alkalomra a mediátorok javaslatára.

1 család esetében (2 gyermek érintett) a gyámhatóság a szakemberek javaslatára megszüntette a felügyelt kapcsolattartást, és a család kigondozásra került a kapcsolatügyeletről.

1 család esetében (1 gyermek) a láthatást a gyámhatóság szüneteltette az egyik szülő külföldre költözése okán, illetve egy család esetében (1 gyermek) az édesapa távolmaradása miatt szűnt meg a felügyelt kapcsolattartás.

4 esetben történt (5 gyermek érintett), hogy az egyik fél megjelent első interjún, azonban a másik fél nem, ezáltal a kapcsolattartás nem tudott elindulni. A hatóságot írásban tájékoztatták erről a mediátorok.

1 család esetében (1 gyermek) a láthatást az édesapa mondta fel.

A Bíróság által szabályozott kapcsolattartásból:

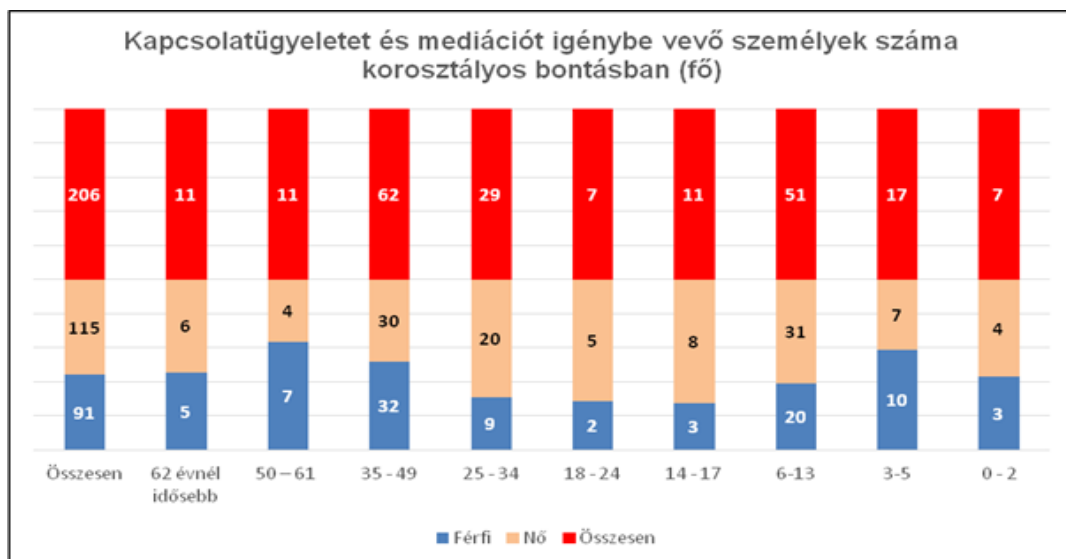
- 4 család esetében (8 gyermek érintett) a bíróság a felügyelt kapcsolattartás megszüntetéséről döntött és a kapcsolattartás intézményen kívül zajlik,
- 1 esetben történt (1 gyermek érintett), hogy az egyik fél megjelent az első interjún, a másik fél nem, így nem tudott elindulni a kapcsolattartás,
- 1 család esetében az édesapa 2023. augusztus óta nem él a kapcsolattartási jogával és nem jelenik meg a kapcsolatügyeleten.

1 család esetében (1 gyermek érintett) a Szombathelyi Törvényszék szabályozása ellenére nem történik meg a kapcsolattartás, mivel a 16 éves fiatal kérte az édesapát, hogy mellőzze a vele való kapcsolattartást, amit az apa elfogadott, így a szülők új szabályozást kértek a bíróságon, de 2023-ban már nem született új döntés.

Az önkéntesen kapcsolatügyeletet igénybe vevők közül egy család esetében került megszüntetésre a kapcsolattartás a szülő megengedhetetlen, házirendet sértő viselkedése okán.

A kapcsolatügyelet segítségét 26 család (38 gyermek) 180 alkalommal a hatóság (bíróság, gyámhatóság) javaslatára és önként vette igénybe.

2023-ban a kapcsolatügyeletet és/vagy a mediációt összesen 206 fő (2022-ben 188 fő) vette igénybe, ennek korosztályos bontását mutatja az alábbi ábra és táblázat.

Kapcsolatügyeletet és mediációt igénybe vevő személyek száma korosztályos bontásban (fő)

	0 - 2	3-5	6-13	14 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 49	50 - 61	62 évnél idősebb	Össz.
<i>Férfi</i>	3	10	20	3	2	9	32	7	5	91
<i>Nő</i>	4	7	31	8	5	20	30	4	6	115
Össz.	7	17	51	11	7	29	62	11	11	206

2023-ban 61 munkanapon (kedd és csütörtök), valamint, 48 alkalommal szombaton fogadott családokat az ügyelet, melynek havonkénti alakulását mutatja az alábbi táblázat.

Hónap	Szombat			Kedd - Csütörtök		
	alkalom	család-szám	gyerek-szám	alkalom	család-szám	gyerek-szám
Január	4	10	20	8	7	9
Február	4	11	21	7	3	4
Március	4	12	22	8	5	8
Április	5	9	11	7	4	5
Május	4	8	15	7	3	5
Június	4	8	15	8	3	25
Július	5	9	16	7	2	2
Augusztus	2	5	11	4	2	2
Szeptember	4	3	4	3	15	30

Október	4	6	10	2	1	1
November	4	7	11	0	0	0
December	4	7	11	0	0	0
Összesen	48	95	146	61	31	42

Az átadás/átvétel megszervezésével 3 családnál 25 alkalommal segítették a szakemberek a kapcsolattartást.

A nagyszülői és egyéb hozzátartozói kapcsolattartásra 4 családnál 31 alkalommal került sor.

Hatóság által elrendelt **felügyelt kapcsolattartás 21 család esetében zajlott.**

Az év során 13 család esetében készült „Kapcsolatügyeleti tapasztalatok” című összefoglaló, összesen 14 alkalommal, amelyekkel a bíróság, gyámhatóság munkáját segítették a mediátorok.

A Kapcsolatügyelet munkatársai havonta többször tartottak esetmegbeszélést és az év során hat alkalommal szupervízió vettek részt, ahol szupervízor tanácsadása és vezetése mellett beszélték át az eseteket, nehézségeket, csoportdinamikai-szervezeti kérdéseket.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy **egyre gyakrabban** jelennek meg a Kapcsolatügyeleten és/vagy a mediációban olyan családok, ahol a szülők, ill. a szülők-nagyszülők között **mély családi konfliktus van** a háttérben. Emiatt a hatóság által az ügyeletre szabályozott **esetek kigondozása is nagyobb nehézségekbe** ütközik.

A másik csoportba azok a családok tartoznak, ahol a bíróság korábban a Kapcsolatügyelet igénybevétele nélkül szabályozta a külön élő szülő kapcsolattartását gyermekével/gyermekével, de a **kapcsolattartásra jogosult szülőnél valamilyen veszélyeztető helyzet vagy hatás alakult ki, ill. érte a gyermeket**, és ennek következményeként a **gondozó szülő kérte a látogató szülő kapcsolattartásának megvonását, vagy korlátozását.**

Ezekben az esetekben a **történetek feltárására** irányuló vizsgálatok (rendőrségi, pszichológiai) **hosszadalmasak**, és bár a korlátozás fél, maximum egy évre szól azonban a kapcsolatügyeleti munkatársak/mediátorok tapasztalata szerint **egy évet meghaladóan is jelen vannak az ügyeleten a családok.**

A hosszú éveken át tartó Kapcsolatügyeleten történő találkozás nem erősíti, hanem gyengíti a gyermek és szülő, gyermek és nagyszülő kapcsolatát.

A fokozatosság elvét figyelembe véve **fontos lenne, hogy 1 maximum 2 év alatt kigondozhatóak legyenek a Kapcsolatügyi szolgálatból az adott családok.**

Ez hosszú távon segítené a családok helyzetének rendeződését.

A mély konfliktusok, ellentétek, egymás iránt érzett sérelmek feloldása érdekében több esetben **segítséget nyújthatna a felek terápia, pszichológus szakember általi kísérése.**

A tapasztalatok szerint a Kapcsolatügyeletről való kilépéshez nagyban hozzájárulna, ha az ellentétben álló szülőpárok külön-külön segítséget kérnének sérelmeik feloldása érdekében.

A szülőknek lehetősége van természetesen a munkatársakkal, mediátorokkal is kommunikálni, tanácsot kérni, azonban ezen szakembereknek nincs kompetenciája a súlyos lelki problémák megoldásának kísérésében.

Mindezek alapján a **Kapcsolatügyi esetek kigondozását a szakemberek komplex, multidiszciplináris együttműködése eredményezné a legsikeresebben.**

A szakmai tevékenység során a szakemberek tudásukkal, jelenlétükkel, kommunikációjukkal arra törekednek, hogy a megromlott szülő-gyermek, nagyszülő-unoka kapcsolat újra épülhessen és új alapokra helyezhetővé váljon.

A mediátorok és kapcsolatügyi munkatársak kötelessége, hogy **pártatlanul, elfogulatlanul működjenek közre a munkájuk során.**

Kommunikációjukkal **segíteniük kell a kapcsolattartás menetét**, határozott fellépésükkel biztosítaniuk kell a résztvevők számára a biztonságos légkört.

Jellemző, hogy az ügyfelek többsége stigmatizáltnak érzi magát a kapcsolatügyeleten való részvétel miatt. Többük úgy érzi, hogy a szolgáltatás igénybevétele degradáló rá nézve. Elmondható, hogy a szakemberekkel való találkozást és az első néhány alkalmat követően megtapasztalják, valós segítséget jelenthet számukra a szolgáltatás.

A 2023-as évben sajnos több alkalommal előfordult, hogy a kapcsolatügyeleten megjelenő ügyfelek olyan magatartást tanúsítottak, mellyel a kapcsolattartás nyugodt légkörét megzavarták, megbotránkoztatták a jelenlévő szakembereket és az ügyeleten részt vevő családokat. Emiatt a 2023-as évben a „Kapcsolatügyelet házirendje” c. dokumentum módosításra került, amely így konkrétan megfogalmazza azokat az

eseteket és magatartásokat, amikor megszüntethető vagy félbeszakítható a kapcsolattartás.

A munkatársak védelme az ügyfelek általi valótlan, nem megengedhető megnyilvánulásokkal szemben ezáltal megvalósult, melyet az intézményvezető, a központvezető, és az intézményi jogász szakember is elősegített.

2023-ban a kapcsolatügyelethez és a mediációhoz kapcsolódó szakmai tevékenységet 3 mediátor és 3 kapcsolatügyeleti munkatárs látta el. Két kapcsolatügyeleti munkatárs kezdte meg tanulmányait az általános és családügyi mediációs képzésben.

A szombati napokra eső munkanapokon a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egységeinek munkatársai és a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei forgó rendszerben segítik az állandó kollégák munkáját.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A szolgáltatás biztosítását az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 2018. szeptember 1-jétől kötelező feladatként írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára, az illetékességi területükhöz tartozó járás valamennyi köznevelési intézményében.

A szolgáltatás célja: a szociális segítő munka eszközeivel **támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjainak, a pedagógusoknak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek.**

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

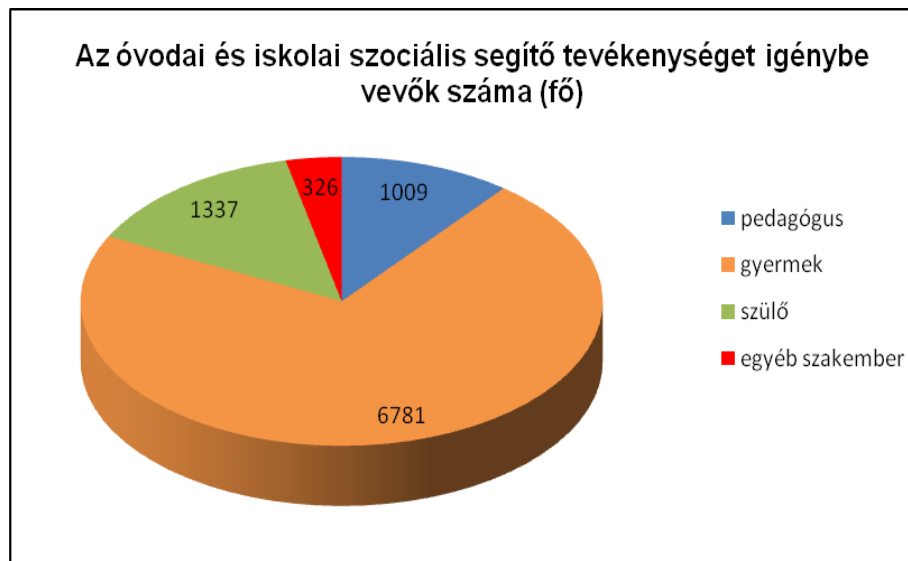
A gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére **adekvát szakmai segítség** nyújtása, hogy képesek legyenek **felismerni és jelezni** a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő **problémákat**.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység hozzájárul a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének elősegítéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ működési területén (szombathelyi járás) az együttműködési megállapodások alapján **96 intézményben, tagintézményben és telephelyen** biztosítják a szociális segítőket az óvodai és iskolai szociális segítő

tevékenységet (46 óvoda, 1 óvoda és általános iskola, 25 általános iskola, 3 általános és középiskola, 10 középiskola, 7 középiskola és kollégium, 2 kollégium, valamint 2 speciális intézmény).

A 2023-as év során az óvodai és iskolai szociális segítséget **1009 fő pedagógus, 326 fő egyéb szakember (pl. védőnő), 1337 fő szülő és 6781 fő gyermek vette igénybe.**

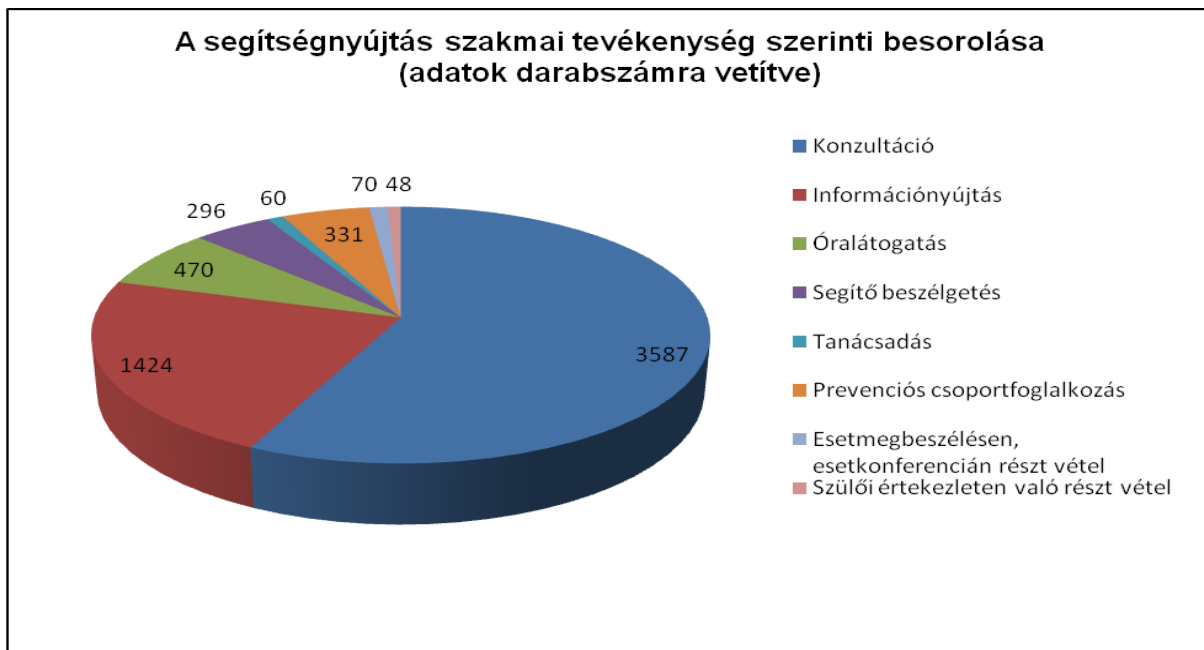

A szakmai tevékenység során:

- 3587 alkalommal konzultációt,
- 1424 alkalommal információnyújtást,
- 470 alkalommal óralátogatást,
- 296 alkalommal segítő beszélgetést,
- 60 alkalommal tanácsadást

végeztek a szakemberek.

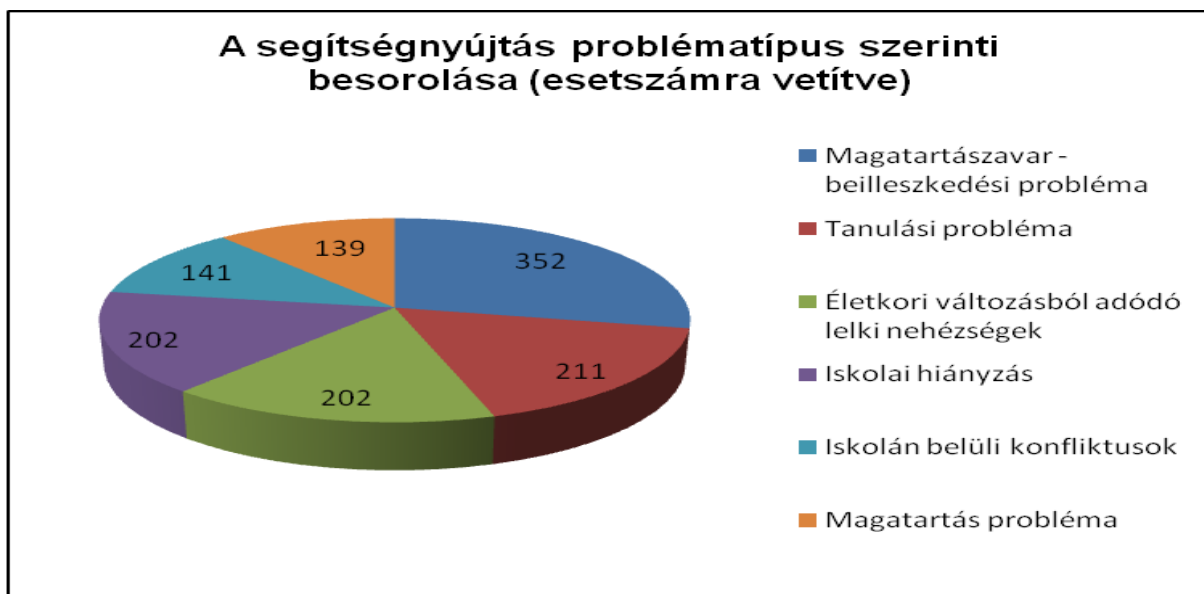
Az óvodai és iskolai szociális segítők **331** alkalommal biztosítottak a köznevelési intézmény igényei szerint **csoportfoglalkozást, 70** alkalommal **esetmegbeszélésen vagy esetkonferencián, 48** alkalommal **szülői értekezleten** vettek részt.

A feladatellátás során a szociális segítők különböző problémák megoldásában nyújtottak segítséget a hozzájuk forduló szakembereknek, szülőknek, gyerekeknek.

A leggyakrabban tapasztalt problémák:

- magatartászavar - beilleszkedési probléma (352 esetben),
- tanulási probléma (211 esetben),
- életkori változásból adódó lelki nehézségek (202 esetben),
- iskolai hiányzások (202 esetben),
- iskolán belüli konfliktushelyzetek (141 esetben),
- magatartás probléma (139 esetben).

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az érintettek életében a problémák komplexen jelentek meg.

A megoldásban fontos szerepe van a szűkebb és tágabb családnak, valamint a mesterséges támogató rendszernek is.

Az iskolai szociális segítők a hatékony és eredményes segítségnyújtás érdekében felvették a kapcsolatot az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal, szükség esetén továbbírányítás történt az illetékes szakemberekhez pl.: a család- és gyermekjóléti szolgálatához, pszichológushoz, terapeutához.

A szakmai munka során együttműködtek:

- a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereivel, pszichológusaival, családterapeutájával, jogászával, mediátoraival;
- a járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel;
- a köznevelési intézmények vezetőivel, pedagógusaival, ifjúságvédelmi felelőseivel, iskolapszichológusokkal, iskolai védőnőkkel.

Szükség szerint konzultáltak a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, védőnőkkel, fogyatékosügyei tanácsadókkal, az Áldozatsegítő Központ szakembereivel, gyámhivatali, önkormányzati, kormányhivatali ügyintézőkkel és egyéb szolgáltatókkal, szakemberekkel. Ezen kívül a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család- és gyermekjóléti központ szakemberei által összehívott esetkonferenciákon is rendszeresen részt vettek.

A szociális segítők által végzett prevenciós csoportfoglalkozások

Közösségszervezés, osztályközösség építése, csapatépítés:

A csoportfoglalkozások segítenek a **csapatszellem kialakításában**, fejlesztik a **kooperációt, a kommunikációt és az önismeretet**.

Elsősorban **interaktív**, személyes élményeken alapuló kommunikációs, szituációs játékok, beszélgetések, csoportos problémamegoldó feladatok képezték a foglalkozásokat.

Ennek eredményeképpen a tanulók személyes kapcsolatai fejlődtek, a kommunikáció hatékonysága nőtt.

Az érintett osztály közössége **sikerélményekkel gazdagodott**, mely fejlesztette az **empátiás készségüket**, valamint az **együttműködésük színvonalát**.

A foglalkozások alkalmat biztosítottak arra, hogy a tanulók közelebbi kapcsolatot alakítsanak ki egymással és egymás olyan tulajdonságait is megismerjék, amelyekkel a tanítási idő alatt még nem találkoztak.

Az alábbi intézményekben folytak csapatépítő tréningek:

1. Oladi Általános Iskola,
2. Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola,
3. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
4. Szombathelyi Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
5. VMSZC Oladi Technikum,
6. Szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium,
7. Kisalföldi ASzC Szombathelyi Élelmiszeripari és Földmérési Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium,
8. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
9. Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium,
10. VMSZC Savaria Technikum és Kollégium,
11. Vas Vármegyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
12. Nyitra Utcai Általános Iskola,
13. Rumi Rajki István Általános Iskola,
14. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
15. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium,
16. VMSZC Gépipari és Informatikai Technikum,
17. VMSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Kollégium,
18. Berzsenyi Dániel Kollégium,
19. Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium,
20. Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium,
21. Németh Pál Kollégium,
22. Neumann János Általános Iskola,
23. Szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium,
24. Gothard Jenő Általános Iskola,
25. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
26. Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium,
27. Kisalföldi ASzC Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola-és Kollégium,
28. Táplánszentkereszti Apáczai Csere János Általános Iskola.

A foglalkozásokon tapasztaltakkal kapcsolatban a tanulók és a pedagógusok részéről egyaránt **pozitív visszajelzések érkeztek.**

Az internet veszélyei:

A csoportfoglalkozás célja az iskolában, valamint a **közösségi hálón keresztül történő bántalmazás** felismerése, megelőzése és kezelése volt.

A foglalkozások helyszínei:

1. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
2. Gothard Jenő Általános Iskola,
3. VMSZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
4. Nyitra Utcai Általános Iskola,
5. Rumi Rajki István Általános Iskola,
6. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
7. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium,
8. Neumann János Általános Iskola,
9. Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola,
10. Paragvári utcai Általános Iskola – Nári telephely,
11. Perintparti Szó-Fogadó, Szombathelyi Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola,
12. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
13. Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium,
14. Táplánszentkereshti Apáczai Csere János Általános Iskola,
15. Kisalföldi ASzC Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola-és Kollégium.

Az általános és középiskolások életében a legjellemzőbb az **internetes zaklatás**. Fontos, hogy a tanulók maguk és a társaik védelme érdekében **tudjanak segítséget kérni**.

Sok esetben ezek a történések a **felszín alatt maradnak**, melyek súlyos **mentális betegségeket okozhatnak**.

Az érintett személyeket, amennyiben szükséges **meg kell tanítani a segítségnyújtás kérésének módjaira**, akár csoportfoglalkozás keretében is. A foglalkozások módszere interaktív előadás, film nézése és feldolgozása volt.

Több tanuló a foglalkozásokon keresztül ismerte fel, hogy már **részese volt internetes zaklatásnak és iskolai bántalmazásnak.**

Iskolai bántalmazás:

A csoportfoglalkozás **célja a jelenség felismerése**, következményei és annak kezelése.

A foglalkozások helyszínei:

1. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
2. VMSZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
3. Nyitra Utcai Általános Iskola,
4. Rumi Rajki István Általános Iskola,
5. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
6. Neumann János Általános Iskola,
7. Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola,
8. Oladi Általános Iskola,
9. Gothard Jenő Általános Iskola,
10. Paragvári utcai Általános Iskola – Náriai telephely,
11. Perintarti Szó-Fogadó, Szombathelyi Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola,
12. PTE Szent- Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola
13. Táplánszentkereszti Apáczai Csere János Általános Iskola,
14. Kisalföldi ASzC Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola-és Kollégium.

A foglalkozások során a tanulókkal tisztázásra került a **bullying jelenség**, valamint a vele járó következmények veszélyeinek **felismerése, kezelése.**

A bántalmazó és a bántalmazott személyek szerepén kívül fontos, hogy a **közösség felismerje a szemlélők szerepét és reakcióit.**

Az iskolai szociális segítők a foglalkozások során ebben is segítséget nyújtottak.

A tanulók játékos feladatokon keresztül megismerték a bántalmazással kapcsolatos alapfogalmakat, azok típusait, jelentéseit. Segítséget kaptak az **adott élethelyzet felismerésére, annak megelőzésére és kezelésére.**

Életkori változásokból adódó lelki nehézségek:

Az iskolai szociális segítő az Egészségfejlesztési Iroda pszichológusával egyeztetve előadást szervezett a tanulóknak ismeretbővítés céljából.

A pszichológus szakember többek között érintette **a kamaszkor jellegzetességeit, nehézségeit**, valamint az ebből adódó **válságot és annak következményeit**. Fókuszált ezen problémák megoldására, kezelésére. Az elhangzottak a diákok számára hasznosak voltak, melyet a visszajelzéseik alapján mind kollégiumi, mind magánéleti környezetben is fel tudtak használni.

A foglalkozás helyszíne a Németh Pál Kollégium volt.

Mindennapi szenvedélyeink:

Az iskolai szociális segítő a Népegészségügyi Központ közreműködésével, preventív céllal előadást szervezett a fenti témában. Az informatív előadás lehetővé tette a tanulók számára, hogy megismerjék és teljes képet kapjanak a **függőséget okozó szerek egészségkárosító következményeiről, a leszokáshoz vezető út megismeréséről**.

A foglalkozás helyszíne a Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium volt.

CSÉN - családi életre nevelés:

Az interaktív csoportfoglalkozások keretén belül a következő témakörök kerültek feldolgozásra: **társas kapcsolatok, kommunikáció, konfliktuskezelés, a család működése, barátság, szerelem, valamint tolerancia és elfogadás**.

A foglalkozások segítséget nyújtottak a fiataloknak abban, hogy olyan gondolkodó viszonyulást alakítsanak ki mindennapi életükben, amely képessé teszi őket a kapcsolati világukban zajló történések jobb megértésére.

A fiatalok ezt az újfajta kezdeményezést nagy örömmel és lelkesedéssel fogadták, melynek folytatása lesz a következő félévben.

A foglalkozások helyszínei:

1. VMSZC Savaria Technikum és Kollégium,
2. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium (az iskolában és a kollégiumban egyaránt volt foglalkozás külön-külön),
3. Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium,
4. Gothard Jenő Általános Iskola,

5. Berzsényi Dániel Kollégium,
6. VMSZC Gépipari és Informatikai Technikum,
7. Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
8. VMSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Kollégium,
9. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és kollégium,
10. VMSZC Gépipari és Informatikai Technikum,
11. VMSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Kollégium,
12. Berzsényi Dániel Kollégium.

LEÓ (Lelki egészség óra)

Interaktív 2x45 perces foglalkozás, melynek középpontjában **a lelki egészség megtartása, elérése** áll. Az óra segít a gyerekeknek abban, hogy ezt a témát kiemelten kezeljék, felismerjék, hogy mit tehetnek ők és hogyan kérhetnek segítséget a szakemberektől.

A mentális egészség jóléti alapjai megismertetésre kerülnek, egyszerű, közérthető példákon keresztül. A foglalkozás módszere: játékos, interaktív csoportmunka.

A foglalkozás helyszíne a VMSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Kollégium volt.

Érzékenyítő foglalkozás a fogyatékkal élő személyek mindennapjainak megismerésére:

A csoportfoglalkozás célja: saját élmény és tapasztalatszerzés annak érdekében, hogy a fiatalok minél jobban **megismerjék és elfogadják a környezetükben élő, akadályokkal küzdő embereket.**

A csoportfoglalkozások a **fogyatékoságügyi tanácsadóval közösen** történtek összesen **38 intézményben.**

Az ismeretek hiteles átadása érdekében a foglalkozásokon részt vettek a fogyatékkal élő személyeket segítő civil szervezet érintett tagjai is (Vakok és Gyengénlátók Egyesülete).

Ezt az **új kezdeményezést** a gyerekek és a pedagógusok is nagy **örömmel és aktivitással fogadták.**

A nagy érdeklődésnek köszönhetően a foglalkozások a következő évben is **folytatódnak**. Cél, hogy minél több intézménybe, minél több gyermekhez eljusson a program.

Szociometria felmérés:

Két intézmény 1-1 osztályában (VMSZC Savaria Technikum és Kollégium, Gothard Jenő Általános Iskola) került sor az **osztályközösség, a kapcsolati háló feltérképezésére** szolgáló felmérés elkészítésére. A cél az volt, hogy feltárássra kerüljenek a közösségen belül kialakult **társas kapcsolatok, az egyes tanulók helye és szerepe az osztályközösségen belül**.

Nyári napközis tábor:

A 2022/2023-as tanév nyári szünetében az óvodai és iskolai szociális segítők Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szombathelyi Tankerületi Központ együttműködésében szervezett és megvalósult **napközis táborban vettek részt, heti váltásban, összesen 9 héten keresztül**.

A szakemberek biztosították a gyermekek **napközbeni felügyeletét, az étkeztetésben** segítettek, **játékos foglalkozásokat** szerveztek, és a **külső helyszíneken megvalósuló programok** lebonyolításában nyújtottak segítséget.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a szociálpolitikáért felelős **miniszter kijelölése alapján 2022. január 1-jétől** működteti a fogyatékoságügyi tanácsadást.

A szolgáltatás célja és feladata a közvetlen ügyintézésen és tanácsadáson túl a **Vas vármegye közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek és családtagjaik, valamint az őket ellátó állami, önkormányzati és civil szervezetek együttműködésének erősítése**, egy innovatív, fejlődőképes, és a fogyatékkal élők valós igényeihez igazodó **hálózat kiépítése és működtetése érdekében**.

A család- és gyermekjóléti központ Vas vármegye területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosított a fogyatékoságügyi tanácsadói szolgáltatás keretében.

A szakmai tevékenységet 2 fő **fogyatékoságügyi tanácsadó** látta el.

Munkavégzésük során részt vettek a fogyatékkal élő személyek által igényelhető **ellátások intézésének** folyamatában, szükség esetén **tovább delegálták** az ügyfelet egyéb segítő szervezetekhez, hivatalos szervekhez.

Folyamatos kapcsolatot tartottak fenn szociális intézményekkel, települési önkormányzatokkal és civil szervezetekkel.

A **tanácsadás személyesen** - heti egy alkalommal ügyfélfogadás keretében, - valamint **telefonon és elektronikus úton** is elérhető volt.

A tavalyi évben **11 fő vett részt személyes találkozáson** a megyeszékhelyről, valamint a kőszegi, sárvári, celldömölki járásból.

Az igénybe vevők számára **tanácsadás, információnyújtás történt** ellátásokkal, munkalehetőségekkel, közoktatási, szakképzési lehetőséggel kapcsolatban.

Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)			
Szombathely	7	6 lezárt	1 folyamatban
Nagysimonyi	1	lezárt	
Sárvár	1	lezárt	
Kőszeg	1	lezárt	
Sorokpolány	1	lezárt	
Összesen:	11		

A szakmai munkavégzés során a **tanácsadók feltárták az egyént és a családot érintő problémákat** és hozzárendelték ezekhez a **megoldási alternatívákat**.

A kompetenciahatárokat figyelembe véve szükség esetén az ügyfelet tovább delegálták a megfelelő intézménybe.

Az év folyamán 10 ügyintézés lezárult, 1 fő esetében még folyamatban van.

A **tanácsadók** - együttműködve a **Látássérültek Vas Vármegyei Egyesületével (LÁTVASE)** és **Csiszár Tamás** tapasztalati szakértővel, valamint az intézmény óvodai és iskolai szociális segítőivel - **rendszeresen érzékenyítő foglalkozásokat szerveztek óvodás, ill. iskoláskorú gyermekek/fiatalok számára.**

Az **óvodákban** a középső és nagycsoportos korosztálynak összevontan, az **iskolákban** osztály szinten zajlottak a foglalkozások.

Az **életkori sajátosságokat figyelembe véve**, valamennyi korosztály számára tematikus program keretén belül, interaktív módon adtak hiteles tájékoztatást a sérült,

fogyatékkal élő emberek életéről, nehézségeiről. Ismertették az ebből eredő akadályokat leküzdő, kompenzáló technikákat, eszközöket.

A program résztvevői **játékos formában próbálhatták ki a különböző élethelyzeteket**, saját élménnyel tapasztalhatták meg azokat a **nehézségeket**, amelyekkel minden nap szembesülnek a fogyatékkal élő személyek.

A foglalkozások során megismerhették a **társadalmi felelősségvállalás alapjait, a segítségnyújtás technikáit**.

A program időbeli kereteit a résztvevők száma nagymértékben befolyásolta.

A munka során figyelembe vették a köznevelési intézmények napirendjét.

A program több helyszínen valósult meg, ahol a résztvevők forgószínpad-szerűen mozogtak. Az egyik helyszínen a segítő kutyás bemutató és a **fehér bot, kerekesszék** használatának kipróbálása zajlott.

Tájékoztatást kaptak a kutyák kiképzéséről, hogyan kell viselkedni a **segítő kutyák** közelében, illetve, valójában miben tudnak segíteni a vak vagy mozgáskorlátozott embereknek.

A másik helyszínen csoportbontásban játékos foglalkozások zajlottak.

A program tartalmazott előadás, játék, feladat, szemléltetés, alkotás, érzékelés elemeket. Nagyon népszerű játék volt a „**Látványrajz**”, mely során a játékvezető által diktált képet, rajzot kellett bekötött szemmel lerajzolni.

Az idősebb korosztály **szimulációs szemüvegeken** keresztül megtapasztalhatta a különböző szembetegségekkel járó látáscsökkenés mértékét. Próbára teheték ügyességüket az ilyen szemüvegben játszott puzzle képek kirakása során.

A **Braille írásról** is kaptak információt, megismerhették a Braille írógép használatát, és mindenki kapott egy Braille írással készült névjegykártyát.

Ez a program nagy sikert aratott mind a gyermekek, mind a pedagógusok körében. Az eddigi pozitív visszajelzések alapján igény van ezekre a foglalkozásokra, **több intézmény szeretné folyamatosan beépíteni az éves programjába.**

A 2023-as évben **43 intézményben**, összesen **3001 fő** vett részt érzékenyítő, szemléletformáló foglalkozáson, összesen **67 alkalommal**.

A **20 óvoda, 14 általános iskola és 7 középiskola** mellett az idei évben az interaktív érzékenyítő foglalkozások eljutottak többek között a **MÁV Oktatóközpontjába**, a **POTE** védőnő hallgatóihoz, illetve nyári táborokba is, mint a Körmendi Szociális Szolgáltató Központ által szervezett városi tábor, a jáki Erzsébet tábor, vagy a horvát nemzetiségi iskolai tábor.

A legtöbb esetben a szombathelyi köznevelési intézmények biztosították a szemléletformálások helyszínét, ugyanakkor számos környező településre - például Ják, Gencsapáti, Sorokpolány, Vasszécseny, Balogunyom, Körmend, Celldömölk, stb. - is eljutott a program.

Érzékenyítő foglalkozáson résztvevők		
	Csoport száma	Fő
Óvoda	64	1312
Általános iskola	56	1140
Középiskola	16	335
Főiskola, egyetem	1	10
Egyéb	7	204
Összesen:	144	3001

Az érintettek számára nagyon fontos, hogy a **szükségeiknek megfelelő** ellátások és szolgáltatások eléréséhez nélkülözhetetlen **információk, ismeretek** hozzáférhetők legyenek, ezek megszerzése érdekében a tanácsadók 2023-ban folyamatosan kapcsolatban álltak a fogyatékkal élőkkel foglalkozó állami, egyházi és önkormányzati intézményekkel, valamint civil szervezetekkel.

A fogyatékosügyei tanácsadók – ismereteik bővítése céljából - rendszeresen részt vettek különböző szakmai rendezvényeken, programokon:

- a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** szervezésében két alkalommal voltak Budapesten szakmai fórumon, illetve negyedévente online szemléletformáló workshopon,
- az **ÉFOÉSZ** „Támogatott lakhatás” témájú rendezvényén,
- az **Agora Savaria** „Vakok Hete” elnevezésű programján,
- a **Civil Szolgáltató Központ** „Szociosétáján”,
- szakmai műhelyeken,
- a zalaegerszegi **Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** AAK eszközbemutatóján,
- a **Kórházszuli Alapítvány** online ismeretterjesztő konferenciáján,
- a szombathelyi **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum** által szervezett előadássorozaton.

A különféle előadások, rendezvények tudásuk, kapcsolataik szinten tartására, bővítésére szolgáltak, hozzájárulva ezzel érzékenyítő, szemléletformáló foglalkozásaik sikerességéhez is.

A tanácsadók tevékenységük során közreműködtek a **Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete** által elnyert „Fogyatékossgal élők támogatásában és ellátásában megjelenő érzékeny problémák és adekvát kezelésük” című pályázat lebonyolításában.

A pályázat kertében a falugondnokok számára tartottak szemléletformáló foglalkozást. Az érintett szakemberek segítő típusú munkájuk miatt igénylik azt a tudást, és azokat a kapcsolatokat, melyeket fogyatékossgügyi területen valójában a rendszerrel kapcsolatba kerülve tudnak megszerezni.

A fogyatékossgügyi tanácsadók a „**Nyitott terek – Inkluzívan a múzeumban**” című, a Magyar Nemzeti Múzeum és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet közös projektjében, a szombathelyi **Savaria Múzeumban** feltérképezték az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségének meglétét. Ennek kapcsán komplex felmérést végeztek, melynek során javaslatot tettek az akadálymentesítés legköltséghatékonyabb megoldásának kivitelezésére.

Szociális diagnózis készítése

A szociális diagnózis készítés szükségességének eseteit az **1993. évi III. törvény 64/A. § 1-3. bekezdése** foglalja magában.

Ennek alapján a család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít:

- a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
- b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az nem speciális szolgáltatást kíván igénybe venni, illetve, ha nem gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés által érintett gyermeke van.

A diagnózis felvételét a Sztv-ben meghatározott jelzőrendszeri tagok is kezdeményezhetik.

A szociális diagnózis készítésének feltétele, hogy az elkészítéséhez **valamennyi érintett hozzájáruljon.**

A szociális diagnózis az **egyén/család szociális helyzetének átfogó vizsgálata,** mely kiterjed az egyén, valamint családja családi kapcsolataira, lakhatási körülményeire, egészségi állapotára és esetleges fogyatékoságára, mindennapi életvitelére, az egyes képességek hiányából adódó nehézségeire, kommunikációjára, személyes kapcsolataira, munkaerő-piaci státuszára, a krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére.

A szociális diagnózist készítő **esetmenedzser feltérképezi, beazonosítja az érintett problémáit, szükségleteit és mellérendeli** az ezek megoldására, kielégítésére alkalmas **szolgáltatásokat.** Ezzel egyidejűleg megvizsgálja azt is, hogy a feltérképezett szolgáltatások elérhetőek-e, és melyik intézményben, valamint azok igénybevételére jogosult-e az érintett. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket arra, hogy a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba vegyék.

A **szociális diagnózist készítő** esetmenedzser feladata továbbá **a járás területén elérhető szociális szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, munkaerő-piaci, karitatív és egyéb szolgáltatások feltérképezése és a rájuk vonatkozó információk aktualizálása.**

2023-ban összesen 16 (2022-ben 39) felkérés érkezett a szombathelyi család- és gyermekjóléti szolgálatoktól.

A járásban működő többi (Vép, Ják, Táplánszentkereszt, Bük) család- és gyermekjóléti szolgálattól és más jelzőrendszeri tagtól felkérés nem érkezett.

A tavalyi évben 2 (2022-ben 23) diagnózis készült el, amely 6 főt (2022-ben 30 főt) érintett.

A **leggyakrabban kiejánlott a család- és gyermekjóléti szolgáltatás** volt, a nem szociális szolgáltatások közül pedig a pénzbeli vagy természetbeni ellátás és az egészségügyi szolgáltatás (háziorvosi, szakorvosi ellátás).

Tapasztalatok szerint a felkérésben érintett **ügyfelek szinte minden esetben hozzájárultak a diagnózis elkészítéséhez,** a család- és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés részének tekintették.

A felvétel megvalósulását jelentős mértékben segítette, hogy az **esetmenedzser rugalmasan tudott alkalmazkodni az ügyfelek időbeosztásához, elfoglaltságaihoz és az ügyfélnek megfelelő helyszínhez.**

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

Célja a **család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása**. A problémamegoldáshoz igazítva a természetes és mesterséges erőforrások mobilizálása, az esetkezelésről, illetve a hívásokról nyilvántartások vezetése.

A szolgáltatás elérésének megkönnyítése érdekében **ingyenesen hívható, zöld számot biztosít az intézmény. A szolgáltatás elérhetősége: 06-80/204-574.**

Erre a számra 2023-ban 21 hívás (2022-ben 21 hívás) érkezett.

13 esetben a Családok Átmeneti Otthonában elérhető férőhely után érdeklődtek, 8 esetben az Otthonban élő családokkal kapcsolatban történt információkérés ismerősök, rokonok részéről.

Krízishelyzet, azonnali beavatkozás szükségességének jelzésére nem vették igénybe a készenléti telefonszámot.

10. Gyermekek átmeneti gondozása

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona az intézményen belül, mint önálló szakmai egység működik, önálló telephelyen, **40 férőhely kialakításával.**

A folyamatos munkarend szerint működő **bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője**, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását fél évente igazolni kell. Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő

bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

A családok átmeneti otthona szolgáltatásainak igénybevétele **maximum 12 hónap, amely indokolt esetben 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható.**

Az otthonban folyó gondozás célja

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az ellátásban részesülők 2023. évi induló száma:	29 fő
Tárgyévben felvettek száma:	18 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	47 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	16 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	31 fő

A 2023-as évben **16 kérelem érkezett az átmeneti otthonba**, ebből **5 család/16 fő/5 gyermek felvételére került sor.**

Két bentlakó családnál született gyermek, 2 felnőtt költözött ki, majd vissza.

Az új felvételek száma összesen 18 fő volt, ebből 7 fő gyermek. Ezek a számok az előző évhez viszonyítva jelentős csökkenést mutatnak.

A 2023-as évben az átmeneti otthonba két éven belül ismételten bekerülő család nem volt.

A **kérelmezők számában** – az elmúlt évhez képest – **komoly csökkenés** volt tapasztalható, mely indokolható azzal, hogy az átmeneti otthonnak helyet adó épület és annak környezete rendkívül leromlott állapotú.

A bérlakásokban élők közti – általában médiavisszhangot is keltő – konfliktusok **negatív megítélés alá helyezik az átmeneti otthont és az intézményt is.** Emiatt több esetben előfordult, hogy a **lakhatási problémákkal küzdő családok csak a legvégső esetben nyújtották be elhelyezés iránt kérelmüket.**

2023 első félévében több lakás felújítása, korszerűsítése valósult meg, de ezek a munkálatok a nagyfokú vizesedések és beázások miatt jelentősen elhúzódtak.

Mindezek mellett továbbra is vannak olyan lakrészek, amelyek a beázások miatt lakhatatlanok és felújításra szorulnak.

Az otthonba érkező kérelmek esetében az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan körültekintően kellett megvizsgálni, mely családok problémájára jelent valóban megoldást az átmeneti otthon által nyújtott szolgáltatás, illetve mennyi a realitása a családok majdani kiléptetésének.

A családok átmeneti otthonába **a családok jellemzően jelentkezés alapján kerültek be**, ez 4 családot/15 főt jelentett, a hajléktalan ellátás jelzése alapján pedig 1 család került felvételre, ez 3 főt jelentett.

A 2023-as évben a 5 beköltöző család közül:

- 1 család albérletből érkezett,
- 3 család volt bérlő vagy bérlő családtagja,
- 1 család pedig a hajléktalan ellátásból érkezett.

Az albérletből költöző család a felvételi kérelem indokaként a magánszemélytől történő lakásbérlés költségei fedezésének nehézségét, valamint a lakások tulajdonos általi használatbavételi tervét jelölték meg.

Az otthonban történő gondozást megelőzően rokonoknál élő családok a felvételi kérelmekben indokként a több generációs együttélésekből származó konfliktusokat, valamint az élettér szűkösségét jelölték meg.

A kiköltözők száma az előző évhez képest jelentős csökkenést mutatott.

Összesen 4 család költözött ki, ez 16 fő/7 gyermeket jelentett, ebből egy gyermek családba fogadással az anyai nagyszülőnél került elhelyezésre.

3 felnőtt kérte ellátása megszüntetését, illetve 1 felnőtt ellátása intézményvezetői döntés értelmében nem került meghosszabbításra.

A családok átlagban 11 hónapot töltöttek az átmeneti otthonban.

A kiköltöző családok közül:

- 1 család krízislakást kapott,
- 1 család élettársi kapcsolatot létesített és annak bérleményébe költözött,
- 2 család rokonokhoz költözött.

Az átmeneti otthonban a 2023. évben **a kihasználtság 89,8%-os volt**. Ez az előző évhez képest enyhe emelkedést mutat, mely annak köszönhető, hogy a lakrészek

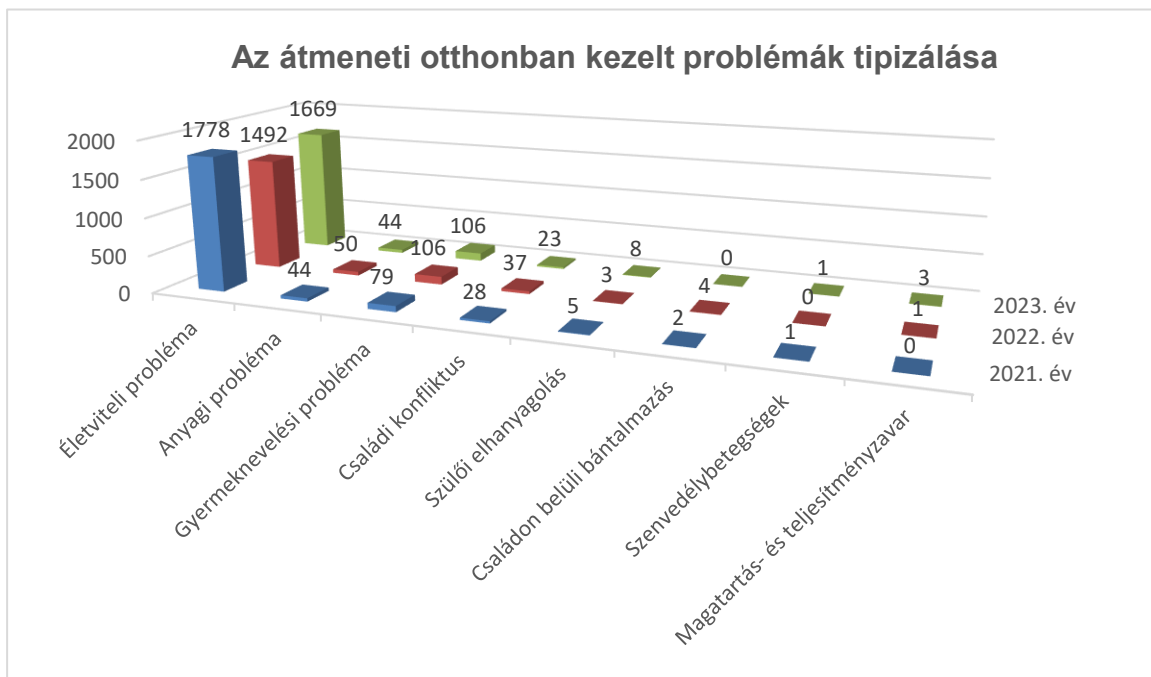
felújítási munkálatai elkezdődtek, illetve befejeződtek. A havi kihasználtság nagyon széles skálán mozgott, a százalékos ingadozás 74,19% - 98,83% közötti volt.

Az otthonban kezelt problémák közel azonos arányban és rangsorban fogalmazódtak meg a családgondozók és a kliensek által.

A problémák tipizálása a kliensek szerint:

- 1747 esetben, 94,89%-ban az életviteli probléma,
- 41 esetben, 2,22%-ban az anyagi probléma,
- 38 esetben, 2,06%-ban a gyermeknevelési probléma,
- 14 esetben, 0,76%-ban a családi konfliktus,
- 1 esetben, 0,05%-ban pedig szenvedélybetegség.

jelent meg.

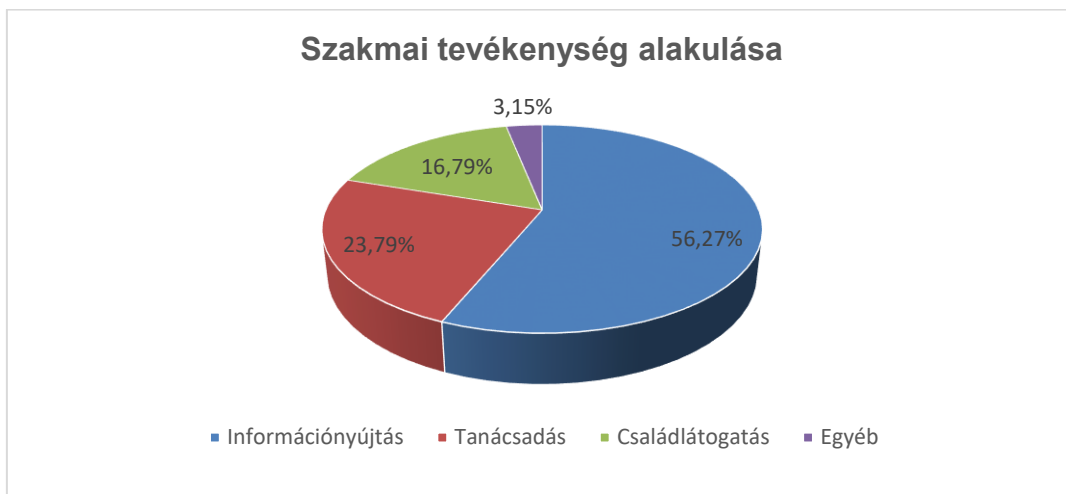

A szociális munkásoknál a problémátípusokat vizsgálva ugyanez a tipizálás volt található hasonló arányszámban:

- életviteli 1669 (89,97%),
- gyermeknevelési 106 (5,71%),
- anyagi 44 (2,37%),
- családi konfliktus 23 (1,23%),
- szülői elhanyagolás 8 (0,43%),
- magatartás- és teljesítményzavar 3 (0,16%),

- fogyatékoság, retardáció, illetve szenvedélybetegség 1-1 (0,05 – 0,05%).

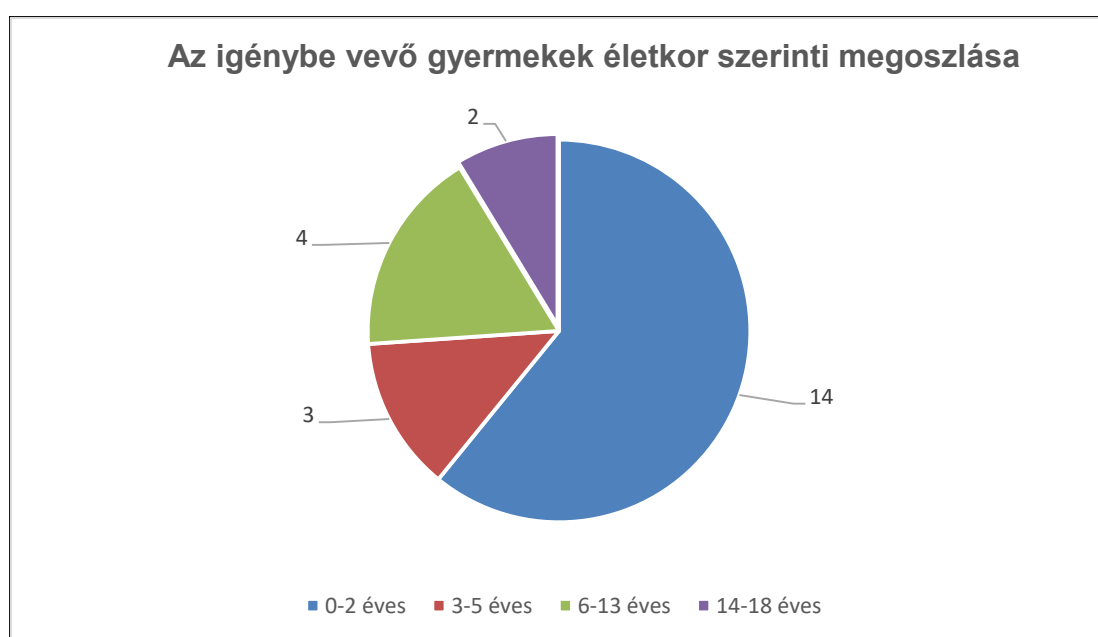
A probléma kezelése így mind a kliens, mind a szociális munkás részéről azonos szintről indult, mely elősegítette a hatékony segítségnyújtást.

2023-ban az elmúlt évekhez hasonlóan legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- információnyújtás 56,27%-ban (1367 esetben),
- tanácsadás 23,79%-ban (578 esetben),
- családlátogatás 16,79%-ban (411 esetben).

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés, az esetmegbeszélés, az egyéni és családi gondozási-nevelési terv megbeszélése, illetve korrepetálás szervezése kisebb esetszámokban jelentkezett.

Az otthonban ellátott gyermekek nemek szerinti megoszlása tekintetében bekerüléskor minimális eltérés volt a fiúk és a lányok között (9 fő fiú, 14 fő lány).

A gyermekek életkora vonatkozásában elmondható, hogy az előző évhez hasonlóan a legnagyobb arányban a 0-2 évesek éltek az otthonban, ez 60,86%-ot, 14 főt jelentett. A 3-5 évesek ennél alacsonyabb arányban 3 fővel (13,04%), a 6-13 éves korosztály 4 fővel (17,39%) a 14 -18 évesek 2 fővel (8,69%) képviseltették magukat a korcsoportos bontásban.

Az előző évekhez képes jelentősen csökkent az ellátott gyermekek száma.

A szakmai munkavégzés során továbbra is kiemelt feladatként szerepelt, hogy az **otthon lakói megtanulják** annak fontosságát, hogy **az igénybe vett szolgáltatás ellenértékét a meghatározott időben meg kell téríteniük**. Felismerjék, hogy kiadásaik tervezésénél prioritást kell élveznie a lakhatásért fizetendő személyi térítési díj kiegyenlítésének.

A következőes munka eredményeképpen – az elmúlt évekhez hasonlóan – **jó volt a lakók fizetési morálja, késedelmes fizetés elenyésző számban mutatkozott**.

Az átmeneti otthonban a családgondozás során a munkatársak részéről **intenzív szociális munka folyt** a hatékony együttműködés és a problémák megoldása érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálattal, illetve központtal közösen elkészített egyéni gondozási tervek során a lakókkal együtt kerültek megfogalmazásra az átmeneti gondozás igénybevételéhez vezető okok, a megoldáshoz vezető utak, illetve a célok eléréshez szükséges feladatok, tennivalók, valamint az intézmény által biztosított segítségnyújtási formák.

A **munkatársak aktív segítséget nyújtottak** a szülőknek a gyermekekkel kapcsolatos napi gondozási, nevelési teendők ellátásában.

A munkaviszonnyal nem rendelkező új lakóknál 2023-ban is **kiemelt helyen szerepelt a munkaerőpiacon való elhelyezkedés**.

Az átmeneti otthon munkatársai önéletrajz elkészítésével és telefonálási lehetőségek biztosításával segítették a lakókat.

2023-ban az átmeneti gondozás ideje alatt 5 főnek sikerült munkaviszonyt létesítenie, illetve magasabb jövedelmet biztosító munkahelyre váltania.

A családgondozók kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a bizonytalan alkalmi munkavállalás helyett a lakók bejelentett munkaviszonyt létesítsenek.

Az átmeneti otthonban minden családdal előtakarékosági megállapodás került megkötésre, figyelembe véve a lakók tényleges bevételeit, a család terhelhetőségét.

A lakók által vállalt előtakarékosági összegek: 5-50 ezer forint között mozogtak.

Több család esetében a benntartózkodás ideje alatt **sikerült emelni az előtakarékoság összegét**, illetve **két lakó rendkívüli befizetéssel is növelte a megtakarítását**.

A havi rendszerességgel befizetett összeg azt a célt szolgálja, hogy a **család rendelkezzen megtakarítással**, mikor az otthont el kell hagynia. A személyi térítési díjak fizetéséhez hasonlóan **az előtakarékosági összeg befizetései is rendben történtek**.

Az átmeneti otthonban lakók számára biztosított komplex segítségnyújtás érdekében az **otthon munkatársai jó szakmai kapcsolatot ápoltak** a szociális és egészségügyi ellátórendszer intézményeivel, így a család- és gyermekjóléti központtal és szolgálattal, a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársaival, a házi gyermekorvosokkal, illetve a területileg illetékes védőnővel, a Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakás Irodájának és a Szombathelyi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályának ügyintézőivel, valamint a városban működő karitatív szervezetekkel.

Az otthonban élő várandós édesanyák és gyermekek egészséges fejlődése, táplálkozása érdekében a **területileg illetékes védőnő** heti, illetve kétheti rendszerességgel látogatott el az átmeneti otthonba. 1 családnál volt biztosított a különélő gyermekkel való rendszeres kapcsolattartás.

Az előző évekhez viszonyítva **2023-ban a kiköltözők alacsony száma miatt kevésbé okozott nehézségeket** az ellátottak átmeneti gondozását követő lakhatásának megoldása.

A város lakásrendelete meghatározza a felújított, komfortos, vagy összkomfortos lakásra pályázók, valamint a vele együtt költöző személyek egy főre jutó havi jövedelmének mértékét.

Az átmeneti otthonban elhelyezett, gyermeküket egyedül nevelő anyák, illetve a kétszülős, gyermeket/gyermeket nevelő családoknál az anyák általában inaktívak (GYES).

Az aktív korú szülők alacsony iskolai végzettségük miatt többnyire csak egyszerűsített foglalkoztatással rendelkeznek, esetleg minimálbéresek, vagy azt csak néhány ezer forinttal meghaladó munkabért képesek realizálni. Emiatt az egy főre jutó jövedelem nem éri el az önkormányzat rendeletében előírt mértéket.

A bérlakások másik típusa, a felújításra szoruló bérlemények pedig a magas felújítási költségek miatt kiesnek a lehetséges megoldások közül. Az elmúlt évben a lakóknak nem volt lehetősége pályázatot benyújtani.

Amelyik családnak nincsenek támaszt nyújtó rokoni kapcsolatai, az albérletbe költözés jelenthetne megoldást.

Az utóbbi évekhez hasonlóan **kevés albérleti lehetőség volt** Szombathelyen. A sajtóban és az internetes felületeken meghirdetett kiadó ingatlanok jelentős részénél a tulajdonos **magas albérleti díjat** (90-120 ezer Ft/hó felett) és két, esetenként háromhavi **kauciót kért**, ami szinte lehetetlenné teszi a lakások bérbevételét a lakók számára.

A **következő akadályt az ingatlanbérlésben általában a gyermek/gyermekek megléte jelentik**. A lakást bérbe adók azon túl, hogy egy gyermekes család esetleg **jobban elhasználja az ingatlant**, még attól is tartanak, hogy ha a későbbiekben a család anyagi krízisbe kerül, **nem tudják kiegyenlíteni a lakhatás költségeit**, nehéz őket az ingatlan elhagyására kényszeríteni.

A lakásukat kiadni szándékozók részéről sajnos még számolni kell az **előítéletességgel** is, akár a lakók nem ritkán cigány **származása**, a gyermekeik száma, vagy akár **jelenlegi lakhelyükkel** (átmeneti otthon) kapcsolatban.

A Családok Átmeneti Otthona 2020. március 1-től az **ideiglenes távoltage elrendelése** esetei vonatkozásában az alábbi feladatokat kapta:

1. Munkaszüneti napokon, illetve a munkaszüneti napot megelőző munkanapon 12.00 órát követően az átmeneti otthon hivatalos email címére a rendőrségtől az ideiglenes távoltage ügyében érkezett levelek fogadása, majd telefonon történő kapcsolatfelvétel a bántalmazottal, illetve a bántalmazóval.
2. Sikertelen hívás esetén a telefonhívási kísérletekről képernyőfotó készítése.
3. Sikeres hívás esetén az erre rendszeresített nyomtatványok kitöltése, valamint a hívott felek tájékoztatása.

4. A munkaszüneti napot követő munkanapon az otthon vezetője a kitöltött nyomtatványokat továbbítja a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálathoz.

2023-ban ideiglenes távoltartással kapcsolatos ügyintézésre nem került sor.

2023-ban is **több alkalommal** - főként az év végi ünnepek alkalmával - kaptak az otthon lakói magánszemélyektől ruha-, játék-, karitatív szervezetektől pedig élelmiszer-, illetve sütemény **adományokat**. Ebben az évben a Vas Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ szervezett külön adománygyűjtést az átmeneti otthon lakóinak.

A közösségi programok közül az Anyák napja és a Mikulás ünnepség került megszervezésre az otthonban.

Helyettes szülői szolgáltatás

2023-ban szolgáltatást igénybe vevő nem volt.

Az év folyamán a férőhelyek és a helyettes szülők száma nem változott, 9 engedélyezett férőhellyel, 6 fő helyettes szülővel rendelkezett az intézmény.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatások családsegítői és esetmenedzserei folyamatosan nagyon komoly nyomás alatt dolgoznak, az egyes esetek kapcsán az érintett felek gyakran ügyvédekkel képviseltetve magukat vesznek részt az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, egyeztető megbeszéléseken, sőt gyakran fenyegetésekkel próbálják érdekeiket érvényesíteni.

Egyre több az extrém eset, mely próbára teszi a legfelkészültebb szakember problémamegoldó képességét is.

Folyamatosan nő a kapcsolattartási ügyelet esetszáma, különösen a hatóság által szabályozott eseteké.

Radikálisan emelkedik a szolgálatok látókörébe kerülő, súlyos konfliktusokkal terhelt családi kapcsolatok száma, melyek tünezhordozója és elszenvedője a családban nevelkedő gyermek, aki ezzel egyidejűleg nagy eséllyel egy rossz családi minta követőjévé is válhat.

Sajnálatos módon az egyes hatósági döntések során még mindig előfordul, hogy a szülő érdekének érvényesítése elsőbbséget élvez a gyermek mindenekfelett álló jogával szemben.

11. Élelmiszerbank

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület olyan non-profit szervezet, melynek célja, hogy az információgyűjtés és publicitás eszközeivel kapcsolatot teremtsen az országban felhalmozódó élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között, ezzel elősegítse a szegénység és az éhezés csökkenését. Az Élelmiszerbank közvetlenül nem oszt élelmiszert, hanem kizárólag a szegénység elleni küzdelemben részt vevő szervezeteken keresztül juttatja el azt a rászorulókhöz.

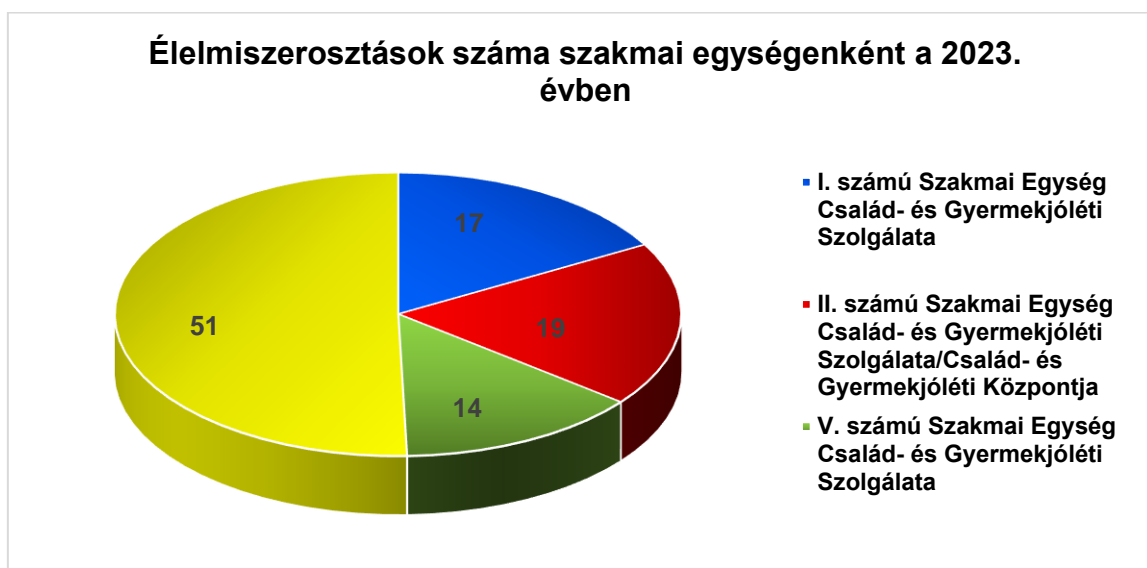
Az Élelmiszerbank természetbeni adományokat gyűjt, valamint felkutatja a kereskedelmi forgalomba valamiért nem hozható, de még tökéletesen fogyasztható állapotban lévő alap- és feldolgozott élelmiszereket, majd gondoskodik az így összegyűjtött élelmiszerkészletek szállításáról, biztonságos tárolásáról és szétosztásáról.

Az Élelmiszerbankon keresztül a szombathelyi METRO Áruház és a szombathelyi Szent Márton utcai Aldi Magyarország Élelmiszer Bt. biztosított az intézmény részére adományt. Általában vagy az elszállítás napján vagy esetenként (például hosszú hétvégéken) 1-2 nap múlva lejáró élelmiszer termékeket adott. Az összes adományozott terméket ki kellett osztani a szavatossági idő lejárta előtt.

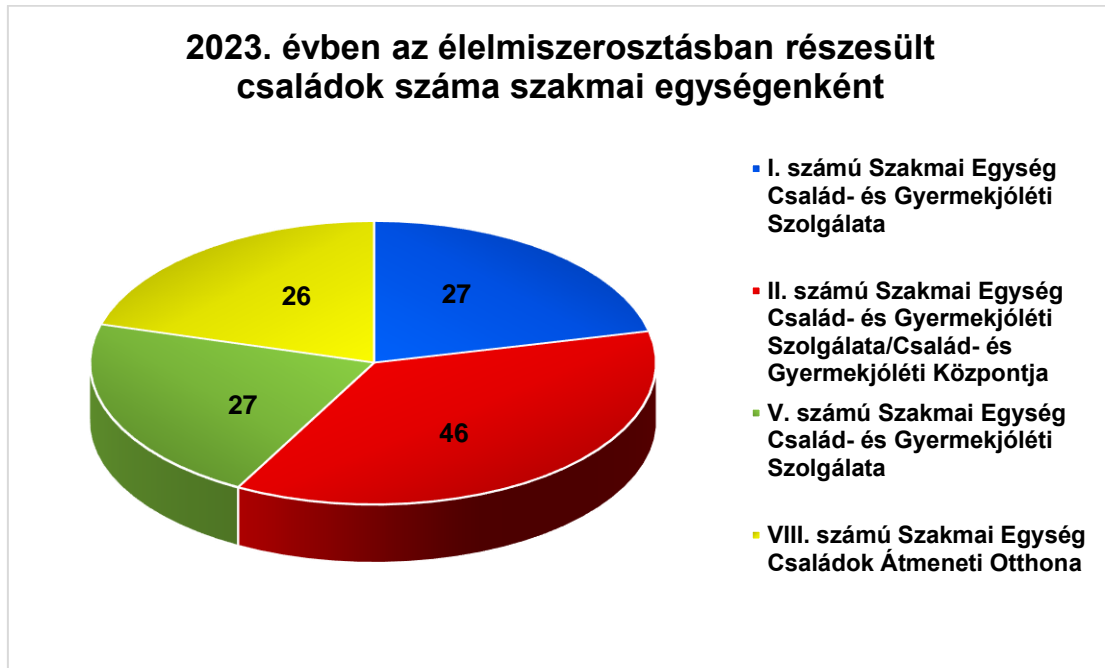
METRO Áruház által biztosított élelmiszeradomány

Az intézmény a 2023. évben szerdai és pénteki napokon kapott adományt az áruháztól, melyet még aznap kiosztott a rászoruló családoknak.

Adományok kiosztására összesen 101 alkalommal került sor.

A 4 szakmai egységnél összesen 126 család/524 fő részesült élelmiszeradományban.

2023. évben az intézmény által gondozott családok közül 126 család részére (524 fő családtagot érintett) 853 esetben került sor élelmiszeradomány kiosztására.

- 110 család (479 fő) 1-10 esetben,
- 3 család (7 fő) 21-30 esetben,
- 5 család (12 fő) 31-40 esetben,
- 6 család (20 fő) 41-50 esetben, illetve
- 2 család (6 fő) 51-60 esetben

részesült a Metro Áruház által biztosított adományban.

Felajánlott élelmiszer összesen:

- 7882 kg (csemegeáru, hús, hentesáru, zöldség, pékáru, konzerv, szárazáru, édesség, ital).

Szakmai egység	Mennyiség
I. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	989 kg
II. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/ Család- és Gyermekjóléti Központja	2181 kg
V. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1226 kg
VIII. számú Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthona	3486 kg
Összesen:	7882 kg

Aldi Magyarország Élelmiszer Bt. által biztosított élelmiszeradomány

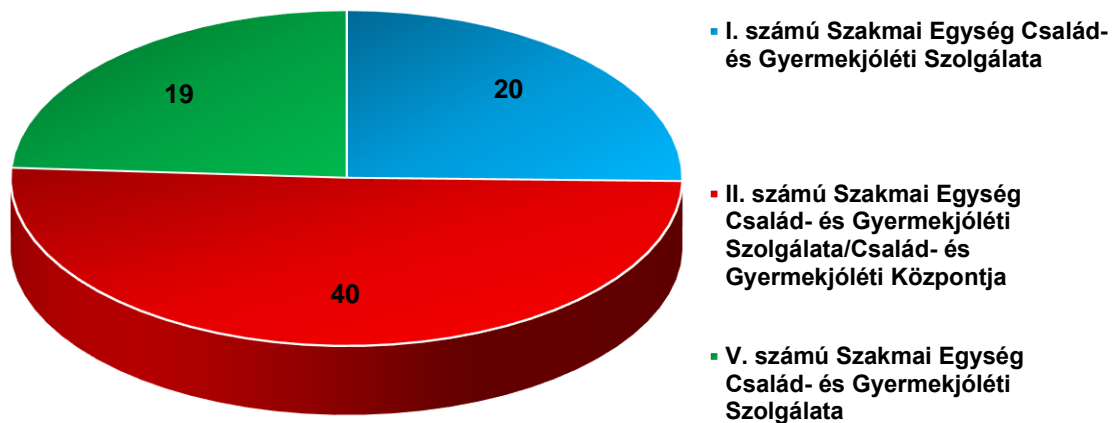
Az intézmény a tavalyi évben szerdai napokon kapott adományt az áruháztól, melyet még aznap kiosztott a rászoruló családoknak.

Adományok kiosztására 2023. március 8. és 2023. szeptember 13. között összesen 27 alkalommal került sor.

A 3 szakmai egységnél összesen 79 család/321 fő részesült élelmiszeradományban.

Élelmiszerosztásban részesült családok száma szakmai egységenként 2023. évben

2023. évben az intézmény által gondozott családok közül 79 család részére (321 fő családtagot érintett) 158 esetben került élelmiszeradomány kiosztásra.

38 család (164 fő) 1 esetben, 15 család (67 fő) 2 esetben, 11 család (33 fő) 3 esetben, 8 család (32 fő) 4 esetben, illetve 7 család (25 fő) 5 esetben részesült az Aldi Magyarország Élelmiszer Bt által biztosított adományban.

Felajánlott élelmiszer összesen:

- 737 kg (zöldség, pékáru).

Szakmai egység	Mennyiség
I. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	209 kg
II. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/ Család- és Gyermekjóléti Központja	273 kg
V. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	255 kg
Összesen:	737 kg

12. Adományok közvetítése

Az év során több szervezet és magánszemély gyűjtött és juttatott el adományt az intézmény részére, melyek a rászoruló egyének, családok számára kerültek kiosztásra.

- **Magánszemélyek** tartós élelmiszerekkel, játékokkal, ruhaadománnyal, valamint pénzadománnyal ajándékoztak meg családokat.

Adományban részesülők száma: 15 család, 45 fő (23 felnőtt és 22 gyerek).

- Egy magánszemély „**Hívj meg egy családot karácsonyi vacsorára**” akció keretében karácsonyi tálakat rendelt rászoruló családok számára egy szombathelyi étteremből. 2023. december 23-án 14 család összesen 20 db karácsonyi tálát vehetett át.

- Egy **szombathelyi házaspár** az előző évekhez hasonlóan a tavalyi évben is élelmiszer-, illatszer- és játékalvánnyal, valamint élelmiszercsomaggal ajándékozott meg rászoruló családokat.

Adományban részesülők száma: 30 család, 129 fő (51 felnőtt és 78 gyerek).

- 2023. december hónapban a **Westside Dance Center** adománygyűjtést szervezett a tagjai között. Az összegyűjtött ruhákat eljuttatták az intézmény részére, melyek kiosztásra kerültek rászoruló családok részére.

Adományban részesülők száma: 3 család, 7 fő (4 felnőtt, 3 gyerek).

- 2023. november és december hónapokban a **Parti Kertészet** adománygyűjtést szervezett. Az összegyűjtött játékokat, könyveket, tisztálkodási szereket és tartós élelmiszereket eljuttatták az intézmény részére, melyek kiosztásra kerültek az ellátásban lévő családok számára.

Adományban részesülők száma: 25 család, 101 fő (47 felnőtt és 54 gyerek).

- A **Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.** az intézmény részére 3948 kg brikettet biztosított, melyből rászoruló családok számára 33 alkalommal 2863 kg brikett került kiosztásra.

- A Szombathelyi **Maci Pékség** 2023. április 03-tól kezdődően hétfőtől-péntekig minden reggel péksütemény adománnyal segíti az intézménnyel kapcsolatban álló, rászoruló ügyfeleket. 2023-ban összesen 191 alkalommal került sor adomány átvételére.

- A **Szent Márton Köpenye Alapítvány** 2023. augusztus hónapban 3 család iskolakezdését könnyítette meg tanszeradománnyal. Az Alapítvány 2023.

- decemberében 5 rászoruló család számára tartós élelmiszercsomagokkal varázsolta szebbé a karácsonyi ünnepeket.
- **Szuhai Viktor** SZMJV Önkormányzatának tanácsnoka közreműködésével 18 db felújított roller, futóbicikli, gyermekkerékpár adományozására nyílt lehetőség rászoruló családok számára.
  - A **Magyar Vöröskereszt Vas Vármegyei Szervezetének** LIDL Élelmiszermentés programja keretén belül az intézmény péntekenként péksütemény, zöldség és gyümölcs adományban részesült, mely az idősek nappali ellátását igénybe vevők körében került kiosztásra. A 2023-as évben összesen 52 alkalommal került sor az élelmiszer átvételére, alkalmanként 25 fő részesült adományban.

13. Lakossági LED-csere program

A CYEB Energiamegoldások Kft. LED-csere programot hirdetett a lakosság számára, amelynek keretében a program résztvevői meghatározott feltételek mellett **ingyen juthatnak LED-ekhez és cserélhetik le a háztartásaikban található régi izzókat új, korszerű LED fényforrásokra.**

A támogatás igénybevételéhez a lakosoknak 2022. december 1. - 2023. január 15., majd 2023. november 1. - 2023. december 15. között volt lehetőségük regisztrálni a "ledcsere.hu" oldalon, melyhez a **város regisztrációs pontok kijelölésével** nyújtott segítséget.

Az **intézmény 9 telephelyén** kerültek kijelölésre regisztrációs pontok, ahol a személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett a **munkatársak segítséget nyújtottak** az érdeklődők számára **információnyújtással és konkrét ügyintézással.**

A 2023-as évben 299 fő kérte az intézmény segítségét a programba való regisztrációhoz.

14. Gondosóra program

Szombathely MJV önkormányzata kiemelt figyelmet fordít az idős személyek szociális biztonságának elősegítésére, a szociális ellátórendszer igényeihez igazodó folyamatos fejlesztésre, a szociális védőháló kiterjesztésére.

Szombathely MJV polgármestere kérte az intézmény közreműködését, hogy az idősek klubjaiban dolgozó munkavállalók nyújtsanak segítséget a Gondosóra programra történő jelentkezéshez, a <https://gondosora.hu/> oldalon történő regisztrációhoz.

Az **intézmény 5 telephelyén** kerültek kijelölésre regisztrációs pontok, ahol a személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett a **munkatársak segítséget nyújtottak** az érdeklődők számára **információnyújtással és konkrét ügyintézéssel**.

A 2023-as évben 157 fő kérte az intézmény segítségét a programba való regisztrációhoz.

15. Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatás Program

Szombathely MJV Önkormányzata Közgyűlésének 1/2018. (II.21.) önkormányzati rendelete döntött a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program működtetéséről.

Szombathely MJV Önkormányzata a Program rendszerén keresztül **támogatást nyújt a tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetben lévő, általános iskola 5. és 6. évfolyamos tanulói részére.**

A Támogatási Programban résztvevő **8 gyermek mellé a 2023-as évben további 1 fő csatlakozott.**

A kiválasztott gyermekek **kiemelkedő tehetségek**, zene/hegedű, rajz-vizuális kultúra, sport (atlétika, labdarúgás), társastánc terén nyújtottak kimagaslót.

A Támogatási Programba újonnan bekerülő gyermek a kiemelkedő labdarúgó tehetsége révén került kiválasztásra.

A Programban részt vevő gyermekek/fiatalok közül

- 1 fő a Paragvári Utcai Általános Iskola,
- 1 fő a Szombathelyi Bercsényi Miklós Általános Iskola,
- 2 fő a Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola,
- 1 fő a Nyitra Utcai Általános Iskola,
- 1 fő a Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola,
- 2 fő a VVSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Kollégium,
- 1 fő pedig a Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium tanulója.

A gyermekek képzési szükségleteinek kielégítése érdekében fontos szempont, hogy lehetőséget kapjanak **olyan szemlélet és olyan gyakorlati tudás elsajátítására,**

melyek segítségével **képességeik fejlődnek**. Tehetségük folyamatos fejlesztése a hátrányos helyzetű fiatalok számára **mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelenthet**.

A **mentorok** a gyermekek számára **motivációt erősítő impulzusok alkalmazását biztosították**, önismeretükre, tanuláshoz való viszonyukra, viselkedési kultúrájukra, érzelmeikre, kommunikációjukra, életpálya-elképzelésükre építő jellegű tanácsokat adtak, valamint erősítették a gyermekekben a társadalmi felelősségvállalás fontosságát.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a Támogatási Program keretén belül **tanévenként 500.000 Ft/fő támogatást nyújt, melynek felhasználása az egyéni fejlesztési tervben foglaltakkal összhangban, a mentorok döntése alapján történt**.

A folyamatos közös munkának köszönhetően a gyermekek önbizalma fejlődött, bizalmi kapcsolatot építettek ki a mentorokkal.

16. Egyesületi tevékenységek

Az intézmény dolgozói által alapított **Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete** vezető tisztségviselőinek mandátuma 2022. december 31-én lejárt, így tisztségmegújításra került sor, az új vezetőség 2024. január 31-ig látja el feladatait.

Az egyesület taglétszáma meghaladta az 50 főt.

Működésének célja a Nyugat-dunántúli régióban élők szociális helyzetének és életminőségének figyelemmel kísérése és javítása.

Ennek érdekében:

- **információkat közvetít** a szociális- és gyermekvédelmi ellátásokról, igénybevételek módjáról szórólapok, kiadványok, az internet, illetve személyes kapcsolat útján;
- az egyesülethez forduló személyeket, családokat információkkal, **tanácsokkal segíti** szociális, mentálhigiénés, családi, foglalkoztatási, lakhatási, egészségügyi, életvezetési problémáik esetén;
- **feltérképezi** a működési területen élők szociális helyzetét, **jellemző problémáit** - különös tekintettel a hátrányos helyzetű, etnikai, illetve más okból hátrányosan megkülönböztetett, szegregált, peremhelyzetben élő csoportokra, - ezen ismeretek

birtokában **javaslatot tesz** az együttműködő szociális és gyermekvédelmi intézmények számára újszerű ellátási formák, módszerek bevezetésére;

- **együttműködést alakít ki** a működési területen működő szociális és gyermekvédelmi intézményekkel, indokolt esetben a hozzá fordulókat az illetékes intézményhez irányítja;
- egyéni, csoportos, és közösségi **programok előkészítését, szervezését, lebonyolítását végzi**;
- **elősegíti, végzi a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozó szakemberek számára** programok, képzések, szakmai továbbképzések szervezését, lebonyolítását;
- igény esetén **önkéntesek munkavégzését segítő szervező feladatok ellátását** is vállalja az egyesület, valamint esetlegesen a mindenkor jogszabályi keretek között **önkénteseket is foglalkoztat**;
- vállalja a **felajánlások szétosztását, adományok eljuttatását** a szociális nehézséggel küzdő, hátrányos helyzetű családok, személyek részére;
- végzi az egyesület illetékességi területén élők **szabadidős tevékenységének szervezését, lebonyolítását a megelőzés, a közösségépítés és a rekreáció céljából**;
- **támogatja** a hátrányos helyzetű családok **gyermekének tanulmányaik végzését**, korrepetálás szervezését, tehetséggondozását, táboroztatását;
- **támogatja** a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozó **szakemberek szakmai továbbfejlődését**, hazai és nemzetközi képzéseken való részvételét, a kiégés megelőzése érdekében a szupervízió igénybevételét;
- **támogatja a hazai és nemzetközi kutatásokat**, a szakmai tapasztalatszerelést a szociális és gyermekvédelmi **ágazatban dolgozó szakemberek** részére.

Jelentősebb programok, tevékenységek a 2023. évben:

1. „**Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program**” keretében SZMJV Önkormányzata 2022. szeptember 1. - 2023. augusztus 31. között nyolc tehetséges fiatalot támogatott, fejenként 500.000,- Ft értékben tárgyi eszközökkel és fejlesztéssel.

A pályázaton nyertes gyerekek mentorok szakmai segítségével vettek részt a programban, akik együttműködve az egyesülettel támogatták a fiatalokat.

2023 szeptemberétől a program egy újabb gyermekkel bővült.

Az egyesület a támogatás pénzügyi lebonyolítását végzi.

2. Az egyesület SZMJV Önkormányzata **Kulturális és Civil Alap** pályázata keretének terhére 310.000,- Ft támogatást igényelt **működési költségei fedezésére**. Ezt az összeget a banki folyószámla vezetés díjára, a banki átutalásokkal és készpénzfelvételekkel kapcsolatos díjakra, a könyvelői és ügyvédi munkadíjak kifizetésére, valamint irodaszerek beszerzésére fordította volna.

A pályázaton **150.000 Ft-ot támogatást nyert az egyesület**, mely összeg nem fedezte a működési költségeket, így ezeket más forrásból kellett pótolni.

A későbbiekben újabb lehetőség nyílt támogatási kérelem benyújtására Szombathely MJV Önkormányzatához, melyen ismét 150.000,- Ft összegű támogatást sikerült elnyerni. Ennek köszönhetően az egyesület pénzügyi háttere stabil maradt.

2023. őszén az egyesület a 2024. évi működési támogatás kiegészítéséhez nyújtott be pályázatot, a NEA 2024 pályázat keretében. A pályázat elbírálása folyamatban van.

3. Az egyesület 2023. július 31. és 2023. augusztus 04. között egy héten át integrált formában **hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek nyári napközis jellegű táboroztatásához** járult hozzá, együttműködve a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal.

A programon részt vehettek az egyesület tagjainak, illetve a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozóinak gyermekei is.

19 fiatal táboroztatása valósult meg kézműves és kulturális programok keretében.

A felmerülő költségek egy részét az egyesület számára **az adó 1 százalékából befolyt támogatások fedezték.**

4. **SZMJV Közgyűlésének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottsága 278/2022. (IX.09.) Kgy sz. határozata alapján az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről szóló 2/2022. (III.01.) önkormányzati rendelet 10. mellékletében meghatározott „Rászorult személyek és családok pénzbeli vagy természetbeni támogatása –**

Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete” tételsor terhére **egyszeri támogatásként 2.000.000,- Ft összeget biztosított** az egyesület részére a Szombathelyen lakóhellyel rendelkező olyan személyek és családok támogatására, **akik a rezsicsökkentés részleges kivezetése miatt nehéz helyzetbe kerültek.**

Az összeg 2023. március hónapig volt felhasználható, 37 rászoruló család, illetve személy támogatása valósult meg.

5. **SZMJV Közgyűlésének Szociális és Lakás Bizottsága 243/2023. (X.25.) SZLB sz. határozata az SZMSZ 53. § 4. pontja alapján a Szociális Ágazat kiadásai „Kariatida tanulmányi támogatási rendszerének működtetése - „Szombathely Szent Márton Városa” Gyebrovski János Alapítvány”** tételsor terhére egyszeri támogatásként 1.900.000,- Ft összeget biztosított az egyesület részére Szombathelyen lakóhellyel rendelkező, kiskorú gyermeket nevelő családok év végi ajándékozására.

Az egyesület a Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Közszolgálati Osztálya dolgozóinak és a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozóinak közreműködésével vette fel a kapcsolatot a szombathelyi lakóhellyel rendelkező, hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel.

A családok (215 háztartás) az önkormányzati támogatásból egyenértékben vehettek át tartós élelmiszer-csomagot.

A csomagok átadásában segítséget nyújtottak SzMJV Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztályának és a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatnak a dolgozói, valamint az egyesület tagjai.

6. Az egyesület a **„Szombathely Szent Márton városa” Gyebrovski János Alapítványtól** nyert 70 db tartós élelmiszer-csomagot, melyet a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével adott át 70 családnak.

A családok között volt egyszemélyes, kétszemélyes és 3 vagy több személyes háztartás. Az érintettek között voltak idősek, illetve 18 év alatti gyermeket nevelő felnőttek, valamint rászoruló, gyermektelen felnőtt személyek, többgenerációs családok is.

7. Az egyesület 2022. április hónapban 4.000.000,- Ft támogatásra pályázott az Emberei Erőforrások Minisztériuma felkérésére a Slachta Margit NSZI által kiírt „Fogyatékos személyek helyi, regionális és országos szervezeteinek szakmai programjainak támogatása 2022” (FOF 2022) pályázaton.

A pályázat elbírálását követően az egyesület 3.000.000,- Ft támogatásban részesült.

A projekt keretében nyitókonferencia, nyolc workshop, két tapasztalatcsere és két érzékenyítő előadás került megszervezésre.

A program sikerrel zárult, összesen 60 szakember vett részt a különböző rendezvényeken.

8. Az egyesület elnöke, az egyesület képviselőjeként elfogadta a Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fórumába szociális tevékenység, hátrányos helyzet, gyermek- és ifjúságvédelem tevékenységi körben megjelölt delegációt.

A 2023-as év során az egyesület vezetősége jó kapcsolatot ápolt a városi Civil Kerekasztallal, Szombathely MJV Önkormányzatával és Polgármesteri Hivatalával, valamint a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal.

Az egyesület eddigi működése során és a jövőben is fontosnak tartja azt, hogy bárki bekapcsolódhasson a munkájába és tevékenysége minél szélesebb kört érjen el.

V. Ellenőrzések

2023. június 22-én a Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya terv szerinti élelmiszerbiztonsági ellenőrzést végzett a IX. sz. Szakmai Egység Idősek Klubja (9700 Szombathely, Pozsony u. 47.) tálalókonyháján. A helyszíni ellenőrzés során a hatóság hiányosságot, szabálytalanságot nem tapasztalt.

2023. augusztus 8-án a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szempontból minősítette a IV. sz. Szakmai Egység

tálalókonyháját (9700 Szombathely, Gagarin u. 24.). A 2023. évi minősítés eredménye: 90%, azaz jeles (5).

A 2018. május 10-én végzett minősítést követően a tálalókonyha élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-minőségi állapota nem változott. Fejlesztéssel, beruházással javítható eltérést az ellenőrzés nem tapasztalt.

2023. július 28-án a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság Élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szempontból minősítette a IX. sz. Szakmai Egység Idősek Klubja Tálalókonyháját (9700 Szombathely, Pozsony u. 47.). A 2023. évi minősítés eredménye: 87%, azaz jó (4).

A 2018. július 10-én végzett minősítést követően a tálalókonyha élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-minőségi állapota kismértékben romlott. Fejlesztéssel, beruházással javítható eltérés: javasolt a megfelelő tisztíthatóság érdekében a fogyasztói edény mosogatóban a kopott felületű munkaasztalt lefesteni.

2023. szeptember 25. és 2023. október 25. között a Magyar Államkincstár Vas Vármegyei Igazgatóság Államháztartási Iroda Felülvizsgálati és Ellenőrzési Osztály az intézmény I. sz. Szakmai Egységénél (Szöllősi stny. 36.), II. sz. Szakmai Egységénél (Domonkos u. 5.), III. sz. Szakmai Egységénél (Karmelita u. 2/C.) és a IV. sz. Szakmai Egységénél (Gagarin út 24.) végezte el az önkormányzatok központi költségvetésből származó támogatásai 2022. évi elszámolása szabályszerűségének hatósági ellenőrzését.

Az Igazgatóság a helyszíni ellenőrzés során az Önkormányzat 2022. évi elszámolásában foglalt adatokhoz képest csak olyan eltérést állapított meg, amely az Önkormányzat számára pótlólagos támogatásra való jogosultságot vagy visszafizetési kötelezettséget nem keletkeztetett.

2023. december 4-én a Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal, Népegészségügyi Osztálya helyszíni ellenőrzést végzett a VIII. sz. Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthonában (Paragvári u. 86.). A helyszíni ellenőrzés során a hatóság hiányosságot, szabálytalanságot nem tapasztalt.

2023. december 5-én a Vas Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály, Szociális és Gyámügyi Osztály hatósági ellenőrzést végzett a VIII. sz. Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthonában (Paragvári u. 86.). A helyszíni ellenőrzés során a hatóság hibát, hiányosságot nem tapasztalt. Az ellenőrzés megállapításai:

Az otthon vezetője tapasztalt szakember, aki nagy hangsúlyt fektet a szabályok betartására, határozott fellépésére nagy szükség van az otthonban élő családok együttélésének és együttműködésének biztosításában. Nagy gyakorlata van konfliktuskezelésben, amely szintén elengedhetetlen a megfelelő magatartási szabályok betartatása tekintetében. A munkatársak a kliensek érdekeit szem előtt tartva, felelősségteljesen, a jogszabályok betartásával végzik feladatukat. A kliensek megkapják a szükségleteiknek megfelelő ellátást, segítséget és tájékoztatást.

VI. A belső ellenőrzés rendszere

A megfelelő színvonalú szakmai munkavégzés és a hatékony gazdálkodás érdekében szükséges az intézményen belüli controlling rendszer kialakítása és működtetése, valamint az Integrált Kockázatkezelési Szabályzat alkalmazása.

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat által biztosított szolgáltatások belső ellenőrzési rendszere az intézmény közép- és felsővezetőire épülve működik.

A középvezetői szintet a három telephelyen működő család- és gyermekjóléti szolgálat vezetői, a család- és gyermekjóléti központ vezetője, valamint az ugyancsak három telephelyen működő étkeztetés, házi segítségnyújtás szakmai vezetői látják el a hozzájuk rendelt további szolgáltatásokra (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása és idősek átmeneti elhelyezése) kiterjesztve.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatások vonatkozásában a szakmai kontrollt a szakmai vezetők látják el, egyrészt előzetes, másrészt utólagos ellenőrzéssel. Ennek során figyelemmel kísérik az esetkezeléseket, továbbá a szakmai adminisztrációt, szükség esetén családlátogatásra, egyéb ügyintézésre is elkísérik a családsegítőket, esetmenedzsereket.

Az idősek számára nyújtott szociális szolgáltatások tekintetében első szinten a szakmai vezetők ellenőrzik az étkeztetés biztosítására megkötött szolgáltatói

szerződésben foglaltak teljesülését: így a kiszolgált étel minőségét és mennyiségét az ételkiosztó helyiségekben, kiszállítás esetén az igénybevevő lakásán, az éthordók állapotát, az étel házhozszállításának időben és megfelelő módon történő teljesítését, valamint a szolgáltatási dokumentáció vezetését.

A házi segítségnyújtás tekintetében felkeresik a szolgáltatásban részesülőt és ellenőrzik a gondozó által elvégzett tevékenységet és a dokumentációt.

Az idősek nappali ellátása tekintetében az idősek klubjaiban végeznek ellenőrzést, mely kiterjed a szolgáltatások minőségére, a tárgyi és személyi feltételekre, a takarékos gazdálkodásra, valamint a szolgáltatás dokumentációjára.

A havi rendszerességű ellenőrzésekről az intézményvezető számára feljegyzés készül, szükség esetén további intézkedés megtétele céljából.

A szakmai ellenőrzés fontos részét képezi évente egy alkalommal az ellátást igénybe vevők körében lefolytatott elégedettségi vizsgálat, melyet az Intézményi csoport szervez meg és bonyolít le. Ennek összegzése az éves intézményi beszámoló részét képezi, így az ellátást igénybe vevők értékelése és elégedettsége a biztosított szolgáltatások vonatkozásában a fenntartó számára is fontos információt nyújt a szakmai munka színvonaláról.

Az intézménybe érkező panasz kivizsgálását minden esetben felső vezető, intézményvezető végzi.

A gazdálkodás tekintetében egyrészt a gazdasági vezető havi rendszerességgel, illetve szükség szerint beszámol az intézményvezetőnek a kiadások és bevételek alakulásáról, továbbá az intézmény belső ellenőrének kontrollja nyújt biztosítékot a hatékonyság, biztonság és szabályszerűség elvének érvényesülésére.

Rendkívül fontos az intézményben a pénzügyi gazdálkodás mellett az emberi erőforrásokkal történő hatékony gazdálkodás, azaz a humán stratégia.

A „Megfelelő embert a megfelelő helyre!” elvének követése hatékonyvá teszi a munkavégzést és pozitív hatást gyakorol a szakmai munka színvonalára. A szervezeti integráció lehetőséget teremt arra, hogy a munkavállalók a számukra legmegfelelőbb területen munkát végezve, a tőlük elvárható legmagasabb szinten teljesítsenek.

A különböző munkaterületek igen eltérő fizikai és szellemi teljesítményt, igénybevételt kívánnak meg, az egyes munkavállalók pedig eltérő személyiséggel, terhelhetőséggel, képességgel és felkészültséggel rendelkeznek.

Annak érdekében, hogy az intézményen belüli munkamegosztás közelítsen a lehető legoptimálisabbhoz, egyfajta humán controlling nyújt segítséget.

A középvezetők havonta készítene kimutatást az általuk irányított munkatársak leterheltségéről, mely egyrészt iránymutatást ad számukra a megfelelő, hatékony munkaszervezéshez, szükség esetén pedig megalapoz munkáltatói döntéseket.

A házi segítségnyújtásban dolgozó munkavállalók napi munkavégzésének dokumentálására számítógépes program készült, melynek pontos vezetése segítséget nyújt a hatékony munkaszervezésben.

VII. Képzések

2023-ban az intézmény munkavállalói az alábbi képzéseken vettek részt:

- UNICEF és Lélekkel az Egészségért Alapítvány szervezésében lelki egészségóra tréner képzésen **1 fő vett részt, 2 alkalommal.**
- Családbarát Magyarországi Központ Nonprofit Közhasznú Kft. által szervezett „Családi életre nevelés és kapcsolati kultúra fejlesztése” című képzésen **4 fő vett részt, 5 alkalommal.**
- Umathum Oktató, Tanácsadó és Könyvkiadó Kft. szervezésében a „Mediációs kihívások” című képzésen **1 fő vett részt, 1 alkalommal.**
- A Magyar Kapcsolatügyi Mediátorok Országos Szövetsége szervezésében az „Élet a válás után” című konferencián **2 fő vett részt, 1 alkalommal.**

A képzéseken való részvételt és a kimeneti követelmények teljesítését követően a munkavállalók kreditpontot kaptak, mely hozzájárult a jogszabály által előírt időszakon belüli **továbbképzési kötelezettségük teljesítéséhez.**

VIII. Pályázati tevékenységek, projektek

1. A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat **„Közösségépítő kulturális programok megvalósítása a szombathelyi idősek klubjaiban”** címmel pályázatot nyújtott be a 2022-es évben a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődés Kollégiumához.

Az intézmény a **205108/07542** azonosítószám alatt nyilvántartásba vett pályázattal 999.400,- Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A pályázati programmal a szépkorúak számára igényes, minőségi kulturális programok lebonyolítására nyílt lehetőség.

A pályázati célt 2022. 05. 01. és 2022. 12. 31. között tervezte az intézmény megvalósítani, de csak a 2022. 09. 09-én készült Támogatói Okirat kézhezvételét követően kezdődött meg a projekt fizikai megvalósítása.

A pályázati támogatás 2022. 12. 27-én érkezett meg az intézmény számlájára, ezért a Támogatói Okirat módosítását követően a projekt fizikai befejezésére a 2023. év I. felében került sor.

A projekt keretében 2022-ben megvalósított programok:

2022. 09. 29-én a Capito Gitár Klub adott **házi koncertet** a Karmelita utcai Idősek Klubjában az intézmény által működtetett 5 idősek klubjának tagjai részére. Résztvevők száma: 13 fő.

2022. 10. 10-én az **Idősek Világnapja** alkalmából irodalmi ünnepi rendezvény került megrendezésre SZMJV Polgármesteri Hivatala Házasságkötő termében. Az intézmény a Weöres Sándor Színház színművészeinek zenei-prózai műsorával köszöntötte az idős klubtagokat. Résztvevők száma: 40 fő.

2022. 10. 11-én író-olvasó találkozó zajlott Schäffer Erzsébet Pulitzer-díjas újságíró, író, publicista részvételével a Krúdy Klub és Étteremben. A beszélgetést Gergó Judit szerkesztő-műsorvezető moderálta. Résztvevők száma: 40 fő.

A projekt 2023-ban megvalósult programelemei:

A Weöres Sándor Színház Nonprofit Kft. 36 db színházjegyet biztosított a színház **2023. 03. 11-én** 15.00 órakor kezdődő előadására. A **színházlátogatás** program célja a Kivilágos kivrattig c. előadás megtekintése volt.

A programelemmel 36 fő részesült színházi élményben. A színház lehetőséget biztosított arra is, hogy az eseményhez kapcsolódóan a klubtagok bepillantást nyerjenek a kulisszák mögé.

A **Koprive tamburazenekar 2023. 03. 22-én házi koncertet** tartott a Gagarin út 24. sz. alatti IV. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában. A 30 fő részvételével megvalósult program hosszú távú célja a koncertlátogatás iránti igény kialakítása volt.

A Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeumban **2023. 03. 23-án** 27 fő részvételével **múzeumpedagógiai foglalkozás** zajlott Savaria hétköznapi címmel, mely egy ismeretterjesztő előadáshoz kapcsolódott. Az előadás Savaria kulturális életéről, a korabeli oktatásról, a hétköznapiokról szólt. A témát interaktív foglalkozás tette még élvezetesebbé.

A programelem célja az idős korosztály múzeumlátogatási aktivitásának erősítése, a múzeumlátogatások gyakoribbá, rendszeresebbé tétele volt.

A Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum **TeTT kiállítássorozatának Megtört progresszió című tárlatát** tekintették meg **2023. 04. 20-án** az idős klubtagok a Szombathelyi Képtárban, mely az 1968 után berobbanó művészek alkotásain keresztül mutatta be a „3T” (tiltott, tűrt, támogatott) időszakát. A kiállítást 6 fő tekintette meg **tárlatvezetéssel**. A programelem célja a klubtagok múzeumlátogatási aktivitásának erősítése, érdeklődésük felkeltése volt a különböző témájú tárlatok iránt.

Peltzer Géza László a Gagarin út 24. sz. alatti IV. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában **2023. április 27-én** tartott **házi koncertet**. A műsor **Szabó Tibor** színházigazgató-színművészek a magyar költészet klasszikusaitól származó verseszenés produkciójával egészült ki. A klubtagok számára zenei élmény általi kikapcsolódásra, tartalmas szórakozásra nyílt lehetőség. A program célja a koncertlátogatás, fellépéseken való részvétel iránti igény kialakítása volt.

A **Boglya Népzenei Együttes** Földesi Jánosné vezetésével a Váci M. u. 1-3. sz. alatti VII. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában **2023. 05. 09-én** tartott **házi koncertet**. A programmal minőségi koncertélményben volt része 27 fő klubtagnak. Lehetőség volt a generációk találkozására, ill. arra, hogy az idősek megismerjék a különböző korosztályok tehetségeit a fellépés alkalmával. A program célja a koncertlátogatás iránti igény kialakítása volt.

A **Rózsabors Műhely** a Barátság u. 22. sz. alatti X. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában adott **házi koncertet 2023. 04. 18-án** 24 fő részvételével. A Rózsabors kortárs és klasszikus költők verseiből összeállított dalaival minőségi koncertélményben volt része az idős klubtagoknak, és lehetőség nyílt a generációk találkozására. A program célja a koncertlátogatás iránti igény kialakítása volt.

2. Az intézmény konzorciumi partnerként vesz részt a „**Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása-2021**” (TSZR2021) című pályázatban.

Gesztorszervezet:

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza Domb Otthon Zalaapáti – közösségi ellátások, pszichiátriai betegek nappali ellátása, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, támogatott lakhatás.

Konzorciumi tagok:

Zalaegerszegi Gondozási Központ – étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása (Zala vármegye) időskorúak gondozóháza, idősek otthona (Vas és Zala vármegye).

Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ – családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás (Zala vármegye).

Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezet Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja – utcai szociális munka, éjjeli menedékhely; hajléktalan személyek átmeneti szállása, hajléktalanok nappali melegedője, népkonyha (Zala és Vas vármegye).

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat – családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idős személyek nappali ellátása (Vas vármegye), gyermekek átmeneti gondozása (Vas és Zala vármegye).

Gondviselés Háza Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc – fogyatékos személyek otthona, fogyatékos személyek ápoló-, gondozó célú lakóotthona (Vas és Zala vármegye).

Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. – fogyatékos személyek nappali ellátása (Vas és Zala vármegye).

Zalai Falvakért Egyesület – falu-és tanyagondnoki szolgáltatások ellátása (Vas és Zala vármegye).

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Sorstárs Támogató Szolgálat Nagykanizsa – támogató szolgáltatás (Vas és Zala vármegye).

A pályázat területi szinten kijelölt szakmatámogatási és szakmafejlesztési hálózat kialakítását szolgálja olyan területi szociális alap- és szakosított ellátási, továbbá gyermekjóléti alapellátási szakmatámogató hálózat létrehozásával, amely mind

területi, mind szakterületi vonatkozásban lefedi az adott területi egység teljes szociális és gyermekjóléti alapellátási szolgáltatás spektrumát.

A területi szinten kijelölt szolgáltatástámogatási és szakmafejlesztési hálózat kialakításának célkitűzései:

- területi szakmatámogatási hálózat létrehozása,
- területi együttműködési struktúrák kialakítása,
- az NSZI szakmatámogatási, módszertani feladatainak támogatása,
- a szakmapolitikai törekvések megismertetése, elfogadtatása,
- közreműködés az BM felméréseinek elvégzésében,
- a szolgáltatók, intézmények körében felmerülő kérdések, problémák, javaslatok Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság felé történő becsatornázása.

A megvalósítási időszakok:

- 2021. szeptember 1. – 2022. december 31.
- 2023. január 1. – 2023. december 31.
- 2024. január 1. – 2024. december 31.

A pályázat által lefedett terület Vas és Zala vármegye, az éves támogatás összege: 22.000.000,- Ft.

Támogatás formája: **vissza nem térítendő támogatás.**

Támogatás intenzitása: 100,00%.

Saját forrást nem kellett biztosítani.

A konzorcium kötelező vállalásai:

- információt gyűjt a működési terület ellátórendszerének sajátosságairól, az alkalmazott módszerekről, az információkat összesíti, kiértékeli, a beérkezett adatokat és az azokból készült elemzéseket az NSZI által működtetett Szociális Ágazati Portál területi szakmatámogató alpontjában közzéteszi,
- negyedévente az ágazatot érintő, az adott terület egységre vonatkozó hírekről, változásokról, egyéb információkról összefoglaló dokumentumot (hírlevelet) közöl,
- a BM és/vagy NSZI megkeresésére a szociális szolgáltatásokról, illetve a szociális szolgáltatások humán erőforrás helyzetéről adatot gyűjt és szolgáltat,
- az NSZI felkérésére részt vesz a működés engedélyezését végző kormányhivatal kirendelése alapján a bejegyzési eljárás keretében végzendő szakmai program

véleményezésében, továbbá az engedélyesek működésének ellenőrzésében és szakmai célvizsgálatban,

- az BM és az NSZI iránymutatása alapján javaslatot tesz a fenntartók felé a szociális ellátórendszer fejlesztésére, és felkérésre részt vesz az ellátórendszer fejlesztéséhez szükséges források tervezésében,
- a szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások működése során figyelemmel kíséri a jogszabályokban előírt feltételek teljesítését, szakmai szabályok érvényesülését és a tapasztalatokról tájékoztatja a BM-et és az NSZI-t,
- a szociális szolgáltatóknak és a fenntartóknak szakmai segítséget nyújt a szociális szolgáltatások megszervezéséhez, szakmai módszerek bevezetéséhez és alkalmazásához, valamint más szakmai kérdésekben szakmai ajánlásokat, útmutatókat készít, melyet felterjeszt jóváhagyásra az NSZI és a BM részére,
- segítséget nyújt a szolgáltatástervezési koncepciók kidolgozásához,
- az új szakmai módszereket és az új szolgáltatási formákat folyamatosan megismerteti a szociális és gyermekjóléti alapellátási szolgáltatókkal, intézményekkel,
- tájékoztatja a hozzá forduló, az ellátást igénybe vevő személyeket a szociális ellátások igénybevételének feltételeiről, az eljárásról.

A 2023-as év folyamán a Vas vármegyei család- és gyermekjóléti szolgáltatás, idősellátás és gyermekek átmeneti gondozása területén dolgozó szakemberek részére folyamatos volt az információnyújtás jogszabály-változásról, szakmai tevékenységet támogató eljárásrendről, módszertani útmutatóról, szakmai folyóirat megjelenéséről, továbbképzési lehetőségekről, szakmai programokról, szakmai műhelyről és egyéb, a napi munkavégzést támogató információkról. Emellett pályázati lehetőségekről is folyamatosan értesültek a megyében működő szolgáltatók.

A napi munkavégzés során felmerülő dilemmák, nehézségek kezelésének segítése érdekében a szakmatámogatási feladatokat ellátó munkatársak az év folyamán **6 szakmai műhelyt** szerveztek: a család- és gyermekjóléti szolgáltatás területén dolgozó szakemberek részére 3, az idősellátás területén dolgozó szakemberek részére 2, a gyermekek átmenet gondozását támogató munkatársak részére 1 alkalommal.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosítók számára szervezett szakmai műhelyek:

- 2023. március 31-én **„Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység módszertani útmutatója” – kerekasztal beszélgetés a gyakorlati tapasztalatokról**” címmel első alkalommal valósult meg közös szakmai műhely a Vas és Zala vármegyei család- és gyermekjóléti központok szakembereinek részvételével.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmatámogató munkatársa által szervezett és moderált szakmai programon a 2022. évben kiadott, „Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység módszertani útmutatója” című szakmai dokumentum gyakorlati alkalmazásának tapasztalatairól, hatásairól egyeztettek a szakemberek.

Sorra vették a módszertani útmutató tevékenység adminisztrációjára vonatkozó iránymutatásait és bemutatták az útmutató alapján kialakított gyakorlataikat. Egyeztettek a nevelési és oktatási intézményekkel való együttműködésükről, a tevékenységük szakmai tartalmáról.

A beszélgetés során az oktatási intézményekkel való együttműködés olyan fontos aspektusa is előkerült, mint az iskolai szociális segítő és az iskolapszichológus együttműködése, tevékenységeik összehangolása, kompetenciáik. A két szakember tevékenységének elhatárolása, az együttműködési lehetőségeik kidolgozása fontos szakmai kérdés, amely támogatja munkavégzésüket.

- 2023. június 9-én **„A szülői érzelmi elakadások hatásai a gyermekekre és a későbbi felnőttkorra**” címmel került megrendezésre szakmai műhely.

A programon a Vas vármegyében működő család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint család- és gyermekjóléti központok munkatársai vettek részt. Vörös Orsolya egészségpszichológus, katasztrófa- és kríziskezelő szakpszichológus az előadás első részében ismertette a szülői érzelmi elakadásokat, és azok gyermekekre gyakorolt hatásait.

Az előadás második felében az egyes mentális betegségek jellemzőit és a gyermekekre gyakorolt hatásukat ismertette az előadó, majd útmutatót kaptak a résztvevők „Mit tehetnek a szakemberek?” címmel.

- 2023. november 24-én „**Kábítószerhasználó fiatalok: az Elterelés folyamata, a szakmai együttműködés lehetőségei**” című műhely került megszervezésre, melyen a Vas vármegyében működő család- és gyermekjóléti szolgálatok, család- és gyermekjóléti központok, valamint a Zala és Vas vármegyében működő gyermekek átmeneti gondozását biztosító intézmények munkatársai vettek részt.

A programon elsőként Lukáts András, a Vas Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügy Osztály vezetője ismertette a pártfogó felügyelők szerepét az elterelés folyamatában.

Következőként Buzás Tibor, a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, Pszichiátriai Osztály, Drogambulancia klinikai szakpszichológusa az elterelés során végzett állapotfelmérésről tájékoztatta a megjelenteket.

Végül Tóth Balázs, a Tíz Lépcső Alapítvány elterelést végző szakembere az elterelésen részt vevő fiatalokkal folytatott egyéni esetkezelést ismertette.

Az idősellátás területén dolgozó szakemberek számára szervezett szakmai műhelyek:

- 2023. június 6-án „**A demenciával élő személyek nappali ellátása**” címmel került sor műhely megrendezésére.

Ráczné Németh Teodóra előadó, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Nyugat-dunántúli Regionális Központ regionális szakmai vezetője előadásában elsőként a nappali ellátás működtetésének kiemelt kockázati szempontjait ismertette. Az előadás a demenciával élők nappali ellátását segítő szakmai ajánlásban meghatározottak ismertetésével és a nappali ellátás szolgáltatási elemeinek ismertetésével folytatódott.

Ráczné Németh Teodóra előadásának utolsó fejezete az ellátotti jogokat, a GDPR, a minőség-kockázatkezelés fontosabb elemeit ismertette.

A műhely elméleti előadását a demenciával élő személyekkel folytatott segítő munka gyakorlati tapasztalatainak áttekintése követte.

- 2023. november 30-án „**Konfliktusok kezelése az időskorú személyekkel és hozzátartozóikkal folytatott segítő tevékenység során**” című műhely került megrendezésre.

Székely Klára életmód tanácsadó, terapeuta előadásának kiindulópontja az időskori konfliktusok okainak sorba rendezése volt, amely keretet adott ahhoz is, hogy mind a családtagok, mind a segítő munkatársak oldaláról megközelíthető

legyen a probléma. Az előadás törzsanyagának elsődleges részét a terápiás vagy tréningyszerű eljárások tipizálása alkotta, amelyek az időskori konfliktusok és más problémák kezelése során rendelkezésre állnak, mint kipróbált, a gyakorlatban visszaigazolt eljárási módozatok. Az előadás záró része a segítő munkában dolgozókat érő hatásmechanizmusokkal foglalkozott, amelyek a szakma gyakorlása következtében fellépő negatív változásokat indukálják a segítő foglalkozásúakban.

Az előadást műhelymunka követte, lényeges eleme az interaktív rész volt, melynek során a résztvevők felé egy ötletlista megfogalmazására került sor a konfliktuskezelési taktikákból.

A szakmai élmények megosztása, az egyéni tapasztalások konkrét esetekkel történő illusztrációja vált a beszélgetés fő elemévé.

A gyermekek átmeneti gondozása területén dolgozó szakemberek számára szervezett szakmai műhely:

- 2023. május 8-án „**Mi a Barnahus?**” címmel a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat családok átmeneti otthonait támogató munkatársa a szakmai műhelyét a Szombathelyi Barnahus Szolgálathoz szervezte. Dr. Lazáry Györgyné igazságügyi pszichológus szakértő, a Szombathelyi Barnahus Szolgálat szaktanácsadója kísérte a tartalmas programot. A szakember előadásában a szolgálatuk megnyitásáról, a szolgálat feladatairól, a szolgáltatásáról és a működéséről adott tájékoztatást a műhely vendégeinek. A szakmai műhely második felében a szociális szakemberek megtekinthették a szolgálat helyiségeit, berendezési tárgyait és speciális eszközeit.

A szakmatámogatási feladatokat ellátó munkatársak a 2023-as évben az alábbi feladatokat végezték:

1. Folyamatosan biztosították a szakmai munka támogatására irányuló konzultációk lehetőségét, melyek személyesen és telefonon valósultak meg.
2. A szakmafejlesztési és szakmatámogatási feladatok ellátása mellett a projekten belül működő országos család- és gyermekjóléti munkacsoportban, valamint az átmeneti gondozás országos munkacsoportban szakértői tevékenységet végeztek.

Az országos munkacsoportokban Vas és Zala vármegye konzorciumának delegált munkatársaiként folytattak tevékenységeket, melyek között az év folyamán az alábbi feladatokat látták el:

- A Belügyminisztériumtól, valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettől érkező információkat, szakmai ajánlásokat, útmutatókat továbbították a területen működő szolgáltatóknak, valamint a minisztérium felkerésére adatgyűjtést, információgyűjtést végeztek.
- Részt vettek az országos munkacsoportok megbeszélésein, melyek 5 alkalommal személyes, 8 alkalommal online formában valósultak meg.

2023. október 30-án Zalaegerszegen a Család és Gyermejkölési Központban a Konzorciumi képviselők, valamint a konzorciumi delegált munkatársak megbeszélést tartottak, ahol a megjelentek a megbízatás során szerzett tapasztalatokat, javaslatokat osztották meg egymással.

IX. Programok, rendezvények

1. Ünnepek

Mozgalmas élet zajlott 2023-ban is az idősek klubjaiban.

Az ünnepi programok sora a **farsanggal** indult. A vidám együttlétre vetélkedővel hangolódtak az idősek: kvíz, közmondások, ügyességi játékok vártak megfejtésre, mindez az ünnepkör jegyében.

A bál a hagyományos módon fánkkal, zenével tánccal várta az időseket, a vidám ünnepen a klubok tagjai és a gondozók is jelmezbe öltöztek. A klubtagok bemutatóit hatalmas kacagások kísérték.

A hölgyek köszöntéséről sem feledkeztek meg a klubok férfi tagjai. **Nőnapon** versekkel, dalokkal, virággal lepték meg őket, a Váci utcai klubban gitárkoncert színesítette a délutánt, és természetesen a virág sem maradt el.

A **pünkösdi** ünnepkör közeledtével a jeles napokhoz kapcsolódó vetélkedőn vettek részt az idősek. A tagok minden klubban kitöltötték a pünkösdi kvízeket, melyek sok érdekességet tartalmaztak erről az ünnepkörről.

A **márciusi ifjak** és **56' hősei** előtt is **ünnepi műsorokkal** tisztelegtek a klubtagok.

Az **Idősek Világnapján** bölcsődések és óvodások látogattak el a klubokba, ahol kis műsorral kedveskedtek az időseknek. A klubtagok mindig nagy örömmel fogadják a kicsiket, és nem feledkeztek meg az ajándék csokoládéről.

Karácsonykor minden klubban bensőséges műsor került összeállításra. A tagok verses, dalos előadással, betlehemes játékkal, gyertyagyújtással készültek az ünnepre.

2. Ismeretterjesztő előadások

Bárdics János méhészt látogatott el a Gagarin utcába. A klubtagok számos érdekességet megtudhattak a **méhész szakmáról** és kóstolót is kaptak a meghívott vendégtől.

Különleges útra invitálta az időseket Király Márton a Váci utcai klubban. A **világjáró** újságíró már mesélt az Azori-szigeteken tett utazásáról, ezúttal **izlandi túrájának** képeit vetítette le érdekes előadása során.

Döme Zsuzsa író látta vendégül a Gagarin utcai klub tagjai. A szombathelyi **író** a Karicsa című **új kötetét** mutatta be, a hajdani városrészeiről sokan elevenítették fel személyes emlékeiket is a találkozón. A beszélgetést Kergyikné Léránt Erika **zenei előadása** színesítette.

Időutazásra hívta az időseket a Berzsenyi Dániel Könyvtár helytörténeti gyűjteményének vezetője, Szalainé Bodor Edit a Pozsony utcai klubban. **Szombathely dualizmus kori múltjáról** sok érdekességet hallhattak a klubtagok, a vetítés révén pedig meg is elevenedett a városi élet, hiszen közlekedésről, fürdőkről, kávézókról, vállalkozókról egyaránt szóltak történetek.

Történetekkel és fotókkal illusztrált **utazásról** szólt előadás a Váci utcai klubban, az idősek ezúttal **Egyiptomban** kalandozhattak Pék Tibor vezetésével. Piramisok, bazárok, nagyvárosok képei váltották egymást a vásznon, miközben Egyiptom történetéről is sok érdekességet hallhattak a klubtagok.

3. Vetélkedők

Az izgalmas, agypörgető, szórakoztató vetélkedők mindig nagyon népszerűek az idősek között, így 2023-ban is több alkalommal mérték össze tudásukat a klubtagok. A különböző tematikájú játékok nagyon hasznosak, nemcsak szellemi kihívást jelentenek, hanem a csapatjáték révén erősítik a közösség erejét is.

Szombathely múltjáról szóló vetélkedőn vettek részt a Karmelita utcai és a Barátság utcai klubok tagjai. A játékot Szalainé Bodor Edit, a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár igazgató-helyettese, a helytörténeti gyűjtemény vezetője irányította. Az idősek nagyon élvezték a rendhagyó időutazást, sok emléket elevenítettek fel a vetélkedő során.

Helytörténeti vetélkedőn mérték össze tudásukat a Gagarin utcai klubban is az idősek, sokat nosztalgiáztak az izgalmas, jókedvű délutánon.

Az aktuális ünnepkörökhöz kapcsolódóan is **műveltségi vetélkedők** várták a klubtagokat. Sok érdekesség hangzott el a vetítésekkel egybekötött **farsangi, húsvéti, pünkösdi és karácsonyi kvizeken**, nyáron pedig hűsítő programként vetélkedő szolt a fagyfaltról, majd a résztvevők jutalma egy-egy nagy adag fagyi volt.

4. Látogatások, kirándulások

Pincétől a padlásig végigjárták az idősek a **megyei könyvtár** épületét az Idősek Egyeteme keretében szervezett látogatáson. Az érdeklődők megnézhatték, hogyan működik a könyvkötészet, belelapozhattak a raktárban őrzött értékes kötetekbe, hallhattak a zeneműtár kínálatáról, a helytörténeti gyűjteményben pedig különleges dokumentumokat láthattak.

Az idősek klubjainak tagjai a **Savaria Múzeumba** látogattak el, ahol a város hétköznapijairól hallhattak sok érdekességet. A múzeumpedagógusok előadásában szó esett a város kereskedelmi életéről, az étkezési szokásokról, a gyermekjátékokról és a kőtár kincseiről is.

Különleges sétát tettek a színházkedvelő idősek a szombathelyi színházban. A **Weöres Sándor Színház** művészeti vezetője, Németh Károly a kulisszák mögötti világot mutatta be a látogatóknak és sok érdekességet mesélt az intézmény működéséről is.

A **Savaria Múzeum** TeTT kiállítássorozatának, a 60-as, 70-es évek zenei kultúráját feldolgozó tárlatát tekinthették meg az idősek a Szombathelyi Képtárban. A klubok tagjai számára igazi időutazás volt ez a látogatás.

Több alkalommal tettek sétát a klubtagok Orbán Róbert helytörténész vezetésével a **Szent Márton temetőben**. Miközben Európa egyik legrégebbi sírkertjét járták körbe, sok érdekes történetet hallhattak az ott nyugvó ismert emberekről, családokról.

A Barátság utcai klub tagjai **Badacsonyban** töltöttek el egy kellemes nyári délutánt. Először az Egry múzeum tárlatát nézték meg, majd a Balaton partján pihentek, ebédeltek és egy finom fagyit is ettek.

A klubok tagjai az **Obszervatórium**ban is jártak. A résztvevők először megtekintették a tudománytörténeti kiállítást, a tárlatvezetés során pedig sok érdekességet hallhattak Gothard Jenő életéről, kutatásairól, tudományos eredményeiről.

Az obszervatórium megfigyelőállomásának kupolaépületében a kutatásokban alkalmazott berendezést láthatták az érdeklődők. Mivel a nap a felhők mögé bújt, a távcsöves megfigyelésről ezúttal lemaradt a társaság.

A **Vízműtörténeti Múzeum** látogatására sok idős érkezett. A tárlatvezetés során először a szombathelyi vízhálózat múltjáról hallhattak a látogatók, a római időktől napjainkig tartó időutazást érdekes történetek, gyönyörű tablók színesítették. A ma használt technológiát, a szennyvíztároló működését makettek és filmek révén ismerhették meg a látogatók, de szó esett a jelen nehézségeiről is.

5. Koncertek, zenés programok

A Barátság utcai klubba ismét ellátogatott **Tóth Dániel** énekes, zenész, akit nagy örömmel fogadtak az idősek. A fiatal zenész régi nagy slágerekkel lepte meg a közönséget, a dalokat többen együtt énekelték vele.

A Gagarin utcai klubba a **Koprive zenekar** látogatott el. A Szentpéterfáról érkező tamburazenekar nagy sikert aratott, a horvát dalok mellett klasszikus magyar slágerek is felcsendültek, melyeket a közönség együtt énekelt a fiúkkal.

Megzenésített versekkel érkezett a Barátság utcai klubba a **Rózsabors** együttes. A kedves tavaszi versek Dala József gitárzenéjével és Nagy Kriszta énekével igazán vidámmá varázsolták ezt a délutánt.

A **Boglya zenekar** látogatott el a Váci utcai klubba. A neves népzenei együttes dunántúli dalokkal varázsolt remek hangulatot, Földes János, a zenekar vezetője egy dalt is megtanított az időseknek, így a találkozó közös énekléssel zárult.

A Gagarin utcai klubban vadnyugati dallamok csendültek fel egy augusztusi péntek délutánon. Az **AZS Duó** fiatal zenészei, Antall András és Tuboly Zsombor a 70'-es évek country zenéjével szórakoztatta a klubtagokat.

6. Találkozók

Gulyásfőző találkozót tartottak a Barátság utcai és a Pozsony utcai klub tagjai. A hűvös idő ellenére az ebédet szabad tűzön főzték meg a szakácsok. A részt vevő időseket a finom ebéd előtt egy vidám játék is várta, így a jó hangulatra és az étvágyra sem lehetett panasz ezen a délutánon.

Ki főz jobb pincepörköltet? Ez volt a kihívás azon a versenyen, melynek a Gagarin utcai klub adott helyet. Öt klub csapata mérte össze tudását, a zsűri számára nem könnyű feladatot adva. Az ebéd mellett a legszebb terítéket is értékelték, a vidám délutánról minden csapat a közös együttlét örömeivel tért haza.

7. Egészségügyi programok

Az idősek számára különösen fontosak azok a programok, találkozások, melyek segíthetik őket egészségük megőrzésében. Ennek okán keresték fel őket a klubokban az **Egészségfejlesztési Iroda** szakemberei. Az InBody géppel végzett testösszetétel-mérés értékeit szakember elemezte és egyben számos életmódra vonatkozó tanácsot is kaptak az idősek. A látogatásokon vérnyomás- és vércukorszint-mérést is végeztek, végül a vizsgálatokat könnyű ülőtorna zárta.

Az EFI jógaoktatója hat alkalomból álló **Senior Tornát** indított a Pozsony utcai klubban. Martinek Eszter jógaoktató irányításával olyan egyszerű gyakorlatokat tanultak meg az idősek, melyeket otthon is könnyen gyakorolhatnak.

8. Bűnmegelőzési programok

Unokázós átverésekről, pénzügyi csalásokról több klubban is beszélt a **Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság** alezredese, Darabosné Karba Katalin.

A szakember bemutatta a csalók legújabb trükkjeit, és mesélt az internetes átverésekről. A klubtagok saját tapasztalataikról is beszéltek a találkozókön és sok hasznos tanácsot kaptak az alezredestől.

A bűnmegelőzési előadást a Gagarin utcai klubban meglepetés vendég fellépése színesítette. Ayala humorista, nyugalmazott rendőr őrnagy - aki a rendőrség bűnmegelőző munkáját támogatja a fellépéseivel, - járt már az időseknél, így ismerősként fogadták és nagy örömmel hallgatták gitáros műsorát.

9. Idősek Világnapja

Az Idősek Világnapja alkalmából bölcsődések és óvodások látogattak el a klubokba, hogy kis műsorral kedveskedjenek az időseknek.

10. Szociális Hét

A 2023. évi Szociális Hét rendezvénysorozatához a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a **VII. Gyermekvédelmi Konferencia** megrendezésével csatlakozott.

A Városházán 2023. november 09-én tartott konferenciát dr. Nemény András, Szombathely Megyei Jogú Város polgármestere nyitotta meg.

Dr. Both Éva, az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat szakmai koordinációs igazgatóhelyettese a gyermekvédelemben működő szakmai szervezetek összefogásáról; Vörös Orsolya, a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda egészségpszichológusa, katasztrófa- és kríziskezelő szakpszichológus a szülői érzelmi elakadásról; Kopf Katalin, a mosonmagyaróvári Nyugat-Dunántúli Regionális Kríziskezelő Ambulancia vezetője a kapcsolati erőszakról; Pápai Gyula c. rendőr őrnagy pedig a rendőrség gyermekvédelemben betöltött szerepéről beszélt.

A résztvevők délután közösen tekintették meg a Túl közel című román-magyar dokumentumfilmet, melynek rendező-operatőrével, Püsök Botonddal, és a film főszereplőjével, Andreával folytatódott a közönségtalálkozó, ahol egy meghívott érintett hölgy is beszélt arról, miként lehet a traumával együtt élni, lehetséges-e annak feldolgozása.

A konferenciáról – a korábbi évekhez hasonlóan – grafikus jegyzet készült.

11. Jászai Utcai Közösségi Tér

A Jászai Utcai Közösségi Tér működése 2022 májusában indult és az azóta eltelt hónapok megmutatták, hogy közösségformáló szerepét sikeresen betöltötte, betölti.

A **KISZ-lakótelepen**, a Százhold városrészen élő időseket és fiatalokat egyaránt sok program, foglalkozás várta 2023-ban. A programok látogatottsága folyamatosan növekszik, ahogyan a visszajelzések is mutatják, nagy hiányt sikerült pótolni a Közösségi Tér létrehozásával.

Az elmúlt évben több olyan foglalkozás is elindult, melyek változatlan sikerrel folynak jelenleg is. Ilyen a keddenként zajló **Etka jóga** Kondicsné Kalocsai Katalin

vezetésével. A rendszeres, közös testmozgás során már összekovácsolódott egy olyan csapat, mely az intézményen kívül is szervezi saját önálló programjait.

Hasonlóan sikeres az ugyancsak az idősebb korosztály számára szervezett **Örömtánc** is, mely újfajta mozgásélményt kínál Markóné Kovács Márta irányításával. A tervek szerint 2024-ben a Népek tánca foglalkozás is elindul. Az igényfelmérés azt mutatja, hogy ezzel a lehetőséggel is sok idős fog élni.

A babák és kisgyermekek számára szintén számos foglalkozást indított a közösségi tér. Az óvodás korosztály számára 2022-ben indult az **ovis torna** Rózsás Katalin vezetésével, 2023-tól pedig már a kisebbeknek szóló **Csiri-biri Torna** várja az érdeklődőket. Utóbbi foglalkozás keretében a kicsik mozgását speciális tornaszerekkel, sok dal, zene kíséretével irányítja az oktató.

Nagy siker övezi a babák és mamák számára indított játékos foglalkozásokat is. A **Ringató** - mely nemcsak mozgásról, hanem a hangszerekkel való ismerkedésről is szól - Lezsákné Szekszárdi Zsuzsanna vezetésével már a közösségi tér nyitása óta várja az érdeklődőket.

Párhuzamosan, szintén ennek a korosztálynak egy másik típusú program is indult, a **Kerekítő**, mely Kővári Réka vezetésével hamar népszerű lett.

Év végén, kísérleti jelleggel öt alkalmas **babamasszázs oktatást** tartott Déri Viktória, melynek folytatása várható.

Az, hogy ennyiféle foglalkozás meg tudott honosodni a térben, és ezek mindegyikére már összeszokott csoport jár, annak is köszönhető, hogy a körzetben egyre több olyan kisgyermekes család él, mely igényli és várja a számukra szervezett programokat, rendszeres foglalkozásokat.

A közösségi tér az alkotókedv kiteljesítésére az általános iskolás korú tehetséges fiataloknak is lehetőséget teremt. Rónaszéki Linda képzőművész **Tehetséggondozó Műhely**ében péntekenként sok gyerek alkot. Mivel a legtöbb iskolában kevés idő jut a tehetséggondozásra, nagy igény van erre a foglalkozásra is. Az elkészült művekből a tér működésének első évfordulóján kiállítás nyílt.

Egy újabb terv valósult meg azzal, hogy a fiatalok számára **ifjúsági klub** nyílt a közösségi térben. Az iskolásokat hétfőnként a klubvezetők játékokkal, programokkal, várják, és igény esetén a tanuláshoz is segítséget kaphatnak a diákok.

Pályázat útján a klub logója is elkészült, az ünnepélyes megnyitón hirdettek eredményt. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a klub létezése bekerült a köztudatba, a látogató fiatalok száma pedig folyamatosan emelkedik.

A nyugdíjasok és felnőttek számára **szervezett előadások, koncertek, különböző foglalkozások, intézményi látogatások, túrák** révén törzsközönség is született. Önszerveződéssel megalakult a **Jászai Baráti Kör**, melynek 20-30 fős tagsága már nem csak a közösségi térben találkozik. Kirándulásokat, közös alkotó délutánokat, ünnepi megemlékezést szerveznek maguknak.

A baráti kör létrejötte és aktivitása a legjobb példája annak, hogy a közösségi tér már valóban formált közösségeket.

Nagy sikere volt az idősebb korosztálynak indított **digitális tanfolyamnak** is. Nagy Imre a mobiltelefonok alkalmazásaival, appok használatával ismertette meg a nyugdíjasokat.

A rendszeres foglalkozások mellett hetente egyszer különböző műfajú, tematikájú programot kínál a közösségi tér. **Ismeretterjesztő előadások, egészségügyi felmérések, komoly- és könnyűzenei koncertek, kézműves foglalkozások, ünnepi megemlékezések, vetélkedők, családi- és gyermekdélutánok** várták a 2023-as évben a körzet lakóit.

A közösségi tér által szervezett **külső programokon** is nagy számmal vettek részt. Sokan voltak kíváncsiak a Gothard Csillagvizsgálóra, a Vízműtörténeti Múzeumra, a Víztorony tárlatára és a Magyar Géniusz kiállításra. A Szent Márton temetőben helytörténész vezette körbe az érdeklődőket, a Járdányi Paulovics Romkertben történelmi sétát tehettek, a Weöres Sándor Színházban bepillanthattak a kulisszák mögé, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárban megismerhették a könyvkötők munkáját és a 112 hívásfogadójának működését.

A közösségi tér működésének első évfordulója alkalmából tavasszal **Szülinapi Ajándék Délután** várta a KISZ lakótelepen élőket.

A program keretében munkáikkal bemutatkoztak a Tehetséggondozó Műhelyben alkotó fiatalok, tárlatukra nagyon sokan voltak kíváncsiak. Sokakat vonzott a **bábszínházi előadás, a koncertek és a kézműves foglalkozások**. A rendezvényre érkezők zöme már rendszeres látogatója volt a közösségi térnek.

Összességében elmondható, hogy a Jászai Utcai Községi Tér 2023-ban olyan helyé vált, melyben minden korosztály talál érdeklődésének megfelelő elfoglaltságot. Foglalkozásai sokrétűek, egyebek mellett a mozgás, a fejlesztés, az ismeretterjesztés, a tehetséggondozás lehetőségét is kínálja, így minden hétköznapi sokan fordulnak meg az épületben. Az egykori KISZ-lakótelep nyugdíjasai, fiataljai megkedvelték a helyet, követik a programkínálatot és rendszeresen látogatják a rendezvényeket.

Szombathely, 2024. január 30.

*/: Kulcsár Lászlóné :/
intézményvezető*

MELLÉKLETEK